Beschermingtegen Koude.

JAEGER
ONDERKLEDING.
Schrijf om de 1910 Katalogus van Heren-, Dames- en Kinderkleding.
ENIGE AGENTEN:
W. DUNCAN & Co.,
Adderleystraat, KAAPSTAD.

DE ZUID-AFRIKAAN
VERENIGD MET
ONS LAND

r's Schoenen en Laarzen
EN BEKEND VOOR
Hun de en Duurzaamheid.
Bestellingen voor "SORGSIS" en "SORVEX."
Schrijf om Prijslijsten:
(Voor Heren, Vrouwen en Kinderen.)
W. DUNCAN & Co.,
Adderleystraat, KAAPSTAD.

DEEL 88—No 8,422. KAAPSTAD, DONDERDAG, 14 JULIE, 1910. [Dit Blad verschijnt drie maal per week: Dinsdag, Donderdag en Saterdag. Inteekenings prijs per jaar £1 6s., postgeld inge... vooruit betaalbaar.

Beender Meel voor WIJNGAARDEN, VRUCHTBOMEN, TUINEN, enz.

Een Verzending van omstreeks 80 Ton om op te ruimen.

Speciale Prijs, £5 per ton.

ANALYSE.

Tribasic Phosfaat van Kalk	48 tot 50 per cent.
Ammonia	5 tot 6 per cent.

WOODHEAD, PLANT & Co.

Voor alle soorten Bemesters voor Boomgaarden, Wijngaarden en Tuinen.

VERMELD "ONS LAND" WANNER GIJ BESTELT.

"Glacier" Venster Dekoraties

DE alleen perfekte plaatsvervanger voor Matglas, tegen geringe onkosten. Kan aan enig venster toegepast worden. Over de 200 patronen om uit te kiezen.

Geschikt voor Private Huizen, Scholen, Kerken, enz.

Verlangt gij om een prominent venster bekoorlik en aangenaam voor de ogen te maken?

Laat dan uw huis verfraaien en bedekt enig lelik uitzicht door het gebruik van "GLACIER."

Biezonderheden gratis, insluitende aanbevelingen en prijsopgaven van

J. D. CARTWRIGHT & Co.,
AGENTEN,
MANSION HOUSE, KAAPSTAD.

FORTITUDO ET VIRTUS

PROBEER ONZE
WIJNEN, BRANDEWIJNEN EN LIKEURS.

WIJ voorzien de Kaapse Parlements Huizen en Kaapse Spoorwegen. Voorwaar een waarborg genoeg van de Kwaliteit van onze dranken.

Kaapstad Depot:—59, PLEIN STRAAT.
Schrijf om Prijsopgaaf naar de (Telefoon 695.)
Leeuw Distilleerderij, P.K. Vlottenberg, K.K.

RUD-SACK'S
PLOEGEN en GEREEDSCHAPPEN.

Indien gij Rud-Sack Ploegen nog niet gezien hebt, doe zulks onmiddellik. Het zal u betalen.

Onze Ploegen zijn steeds onovertroffen in Prijs en Kwaliteit.

Pas op voor namaksels. Zie uit naar het handelsmerk op de Ploegen.

Grote Voorraden EEN-, TWEE-, DRIE- en VIER-VOOR PLOEGEN.

Licht-lopend en volkomen in ontwerp, altijd voorradig, ook

LUCERNE KULTIVATORS EN ZAAD DRILLS

Schrijf om Katalogus en Prijzen.

Agenten voor de Oostelike Provincie. } A. en J. MAIN & Co., Beperkt, Burgstraat 16, Kaapstad. EN A. NEWMARK, NAPIER, K.K.

Cunningham EN Gearing

ALGEMENE INGENIEURS en KONTRAKTEURS,
Atlas Fabriek, Kaapstad.

Fabrikanten van de Gearing Windmolen. Een volkomen Koloniaal ontwerp en fabrikaat.

De sterkste en beste Molen in de Handel.

Specialiteiten in Suktie Gas Werktuigen voor Besproeiings en alle andere kracht doeleinden.

Vervaardigers van Wijnpressen met Schroef pressie.

Gearing Stoom Jumper Drill, enz.

MEUBELEN, PIANO'S, ORGELS, Enz.
OF ENIG ANDER ARTIKEL.
WERKELIKE goede Koopjes, Eersteklas Grote Voorraad. Voornaamste Ontwerpen. Bij de "SOUTH AFRICAN FURNITURE MART," Langemarktstraat 99, nabij het Stadhuis, Kaapstad. Schrijf om Katalogussen.—J. S F. BORGSTROM. BESTE VERPAKKING.

GELE KNOOP-LAARZEN - -
voor Dames,
Prijs 12/9.
Mooie teenvorm.
Lederen Hakken.
Cleghorn & Harris,
BEPERKT,
PLEIN STRAAT, KAAPSTAD.

FLETCHER & Co.

Onze Jaarlikse "Stock-taking"
UITVERKOOP,
tegen Verminderde Prijzen,
Is nu aan de gang.

ZEND OM PRIJSLIJST.

Een Voorraad van £50,000 Nieuwe en Laatste Modemakerij, Kostuums, Dames Onderklederen, "Dress" Materialen, Belegsels, Handschoenen, Linten, Karpetten, Gordijnen, Linoleums, Ledikanten, Heren en Jongens Klederen.

Ieder Artikel Verminderd in Prijs.

Darling en Langemarkt Straten,
KAAPSTAD.

De ...
Louvre

HET MAGAZIJN VOOR HUISHOUDELIKE BENODIGDHEDEN ∴ ∴
Pleinstraat 65, KAAPSTAD,
— VOOR —
SLAAPKAMER STELLEN, VOORKAMER STELLEN,
EETKAMER STELLEN, BUFFETS,
LEDIKANTEN, AARDEWERK en EMAILWAREN,
KARPETTEN en LINOLEUMS, enz, enz.

Stevig Satijn Notenhouten Stel, slechts £11 17s. 6d.
SCHRIJF OM NIEUWE KATALOGUS, POSTVRIJ OP AANVRAGE.

MAIN'S HEKKEN EN OMHEINING.
"SPRINGBOK"
JAKHALS PROEF OMHEINING.
Beste en aller doeltreffendste, kompleet met Standaards, vanaf £20 per 1000 yds.
MAIN'S PATENTE SPRINGBOK DROPPERS.
STEEKDRAAD, "Swallow" 700 yards; gewoon 500 yards.
EFFEN GEGALVANISEERD DRAAD, OVAAL -USSPECo- 1,500 yards. Ronde Draden, alle maten.
STANDAARDS en PALEN, 5 voet tot 12 voet.
PLAATS HEKKEN, IJZER en TUBULAR 3 voet tot 15 voet.
De grootste fabrikanten van Omheinings Materialen in de Wereld.
A. en J. MAIN & Co., Beperkt,
BURGSTRAAT 16, KAAPSTAD.
POSTBUS 97. TELEGRAM ADRES: "WALTZER."

OLIVER PLOEGEN.

Zij zoekt lang bekend door geheel Zuid-Afrika voor hun
UITSTEKEND WERK,
Zij worden vervaardigd in soorten, geschikt voor
ALLE SOORTEN GROND,
en boeren moeten niet verzuimen om voor de Speciale Prijslijst te schrijven, die van
WERKELIJK BELANG
voor hen is, en met het Plaagseizoen.

LLOYDS' AERMOTOR is de Windmolen, welke nooit moede wordt, en pompt dus het meeste water!

Indien gij een Windmolen uitrusting nodig hebt, schrijf aan ons, en wij zullen uw raad geven, welke waard is te ontvangen.

LLOYDS & COMPANY
Postbus 98. Burgstraat 58, KAAPSTAD. Telegramadres: "Lloyds, Cape Town."

De Gebeurtenis van het Uitverkopings Seizoen ....
GARLICK'S
KOMEET UITVERKOOP

Iedereen is verheugd en verbaasd over de werkelike Wonderbaarlike Koopjes, die verkregen kunnen worden. Grotige Kopers verwachten its kostbaare, en onze grote verscheidenheid is iets, dat verwondering wekt.

KOSTUUMS TEGEN
Ongehoorde Prijsverminderingen.
Honderden om uit te kiezen en bijna allen sijn verschilleed. Mantel en Eok Japonnets. Kostuum Rokken. Modiese Bezoek-Kostuums, in alle populaire kleuren en materialen.
UITVERKOPINGS PRIJZEN,
vanaf 10/6

MODEMAKERIJ TEGEN
"GIVING AWAY" PRIJZEN.
Prachtige Parijzer Model Hoeden, die de hoogste mode in Zuid-Afrika waren, in Stroo en Crinolines. Gewone Prijzen waren vanaf 3½ tot 5½ Guinjes.
NU vanaf 15/9

DAMES FLANNELETTE NACHTJAPONNEN.
Een Speciale Inkoop van Reizigers Monsters. Alle om op te ruimen tegen één prijs,
3/6.

DAMES REGENMANTELS EN MACKINTOSHES
Nieuwte Kleuren en Modes. De prijzen zijn tot de allerlaagste gemerkt. Gewone prijzen waren vanaf 42/.
NU vanaf 12/6

Dames Blouses
In goede Zephyrs, gekleurd. Alle nieuwe modes, met lange mouwen. De gewone prijs was 5/6.
OM OP TE RUIMEN, 2/6
ZEND UW BESTELLING HEDEN.

Moiretta Onderrokken
Een beperkt aantal alleen in alle kleuren en in een goede sterke kwaliteit. Zeer goedkoop.
OM OP TE RUIMEN, tegen 2/11

Vele andere wonderbaarlike en speciale waarden in onze Uitverkopingslijst. Indien gij nog geen exemplaar ontvangen hebt, schrijf HEDEN om een.
POSTBUS 63,
KAAPSTAD.
BIJ GARLICK'S.

ONDERSTEUN KOLONIALE :: INDUSTRIEEN.
∴ ∴ ∴ ∴ ∴

SANDERSON'S
— VOOR —
ZADELS, TUIGEN, ZAKKEN, KOFFERS EN VALIEZEN, SCHOENEN EN LAARZEN,
En alle Soorten Lederen Goederen.
Onze Kolonial-vervaardigde Schoenen en Laarzen zijn geheel gemaakt van SOLIED LEDER en kunnen evenaren met het geïmporteerde artikel. Probeer ze eens en zijt overtuigd.
PRIJSLIJST OP AANVRAGE.
THEATER GEBOUWEN, DARLINGSTRAAT, KAAPSTAD.

SPEIGHT & Co.
Fabrikanten van alle Soorten Ringen, enz,
Langestraat 70, KAAPSTAD. (Hoek van Kerkstraat.)

VRIJE GESCHENKEN!
FRAAIE PRESENTEN!
Schrijf HEDEN om Mendelsohn's Fraaie GEILLUSTREERDE CATALOGUS A30, bevatende volledige bijzonderheden van hun groot Vrije Ruilen Schema, waarbij iedereen die "Geld met Bestelling" samenstaart een
"FRAAI GESCHENK ONTVANGT."

MENDELSOHN'S Beroemd BOEREN of MINERS "LEVER" HORLOGE voor Ruw Werk.
Geschreven Waarborg voor 25 Jaren.
Stof- en Waterdicht. Opgeschroefde Kas (In tweedelige grootte).
ZOOALS GEILLUSTREERD.
Zilverald, 17/6. Echt Zilver, 42/-
Postvrij aan welk Adres ook.
Om de degelijkheid en waarde van dit Horloge te berijken, zullen Mendelsohn en Cie. u er een zenden om ons 30 Dagen lang Gratis te bewerken. Mendelsohn's steunt al hun Juwelen en Horloges Postvrij en Douanen Vrij in Britisch Oost Afrika.
SILVEROID 17/6
Echt Goud met Zwarte kassen.
Spaar Geld en koop enkele artikelen tegen Groothandel Prijzen.
G 120—18 ct. Goud gezet met 2 Diamanten en 1 Juweel. 25/-
G65—18 ct. Goud gezet met 3 Diamanten. 40/-, 60/-, 56/- £8, £7 10s.
G94—18 ct. Goud gezet met Diamanten en Juwelen £7 10s. £10. £15 10s. £15.
G79—18 ct. Goud gezet met Diamanten £15 £20 £25 £30
I. MENDELSOHN en CIE., Juweliers en Horlogemakers,
73, Burg Straat, KAAPSTAD.
(Twee deuren van het Centrale Spoorwegstation.)

Publieke Vergadering

LADISMITH, K.K.

EEN Vergadering van de Stemgerechtigden der Kiesafdeling Ladismith, K.K., ter ondersteuning van de Kandidature van de Heer H. C. Becker, als Volksraad lid, wordt opgeroepen te

LADISMITH,

Op Zaterdag, de 23ste Julie, 1910,

IN DE

Stadzaal,

'S MORGENS OM 11 UUR.

BOEREN! WERP UW WINDPOMPEN WEG!
EEN HALVE BOTTEL Paraffine Olie zal deze Engine zal u ontrent 3,000 GALS. water uit uw Boorgat leveren. Schrijf aan!

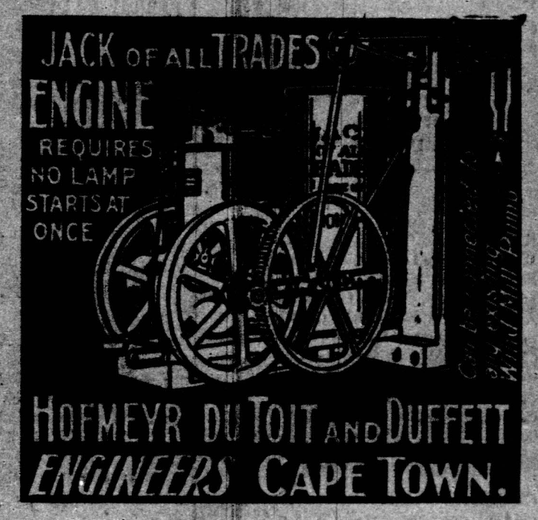

AGENTEN:—J. A. Swart, Bredasdorp; Marais en Malherbe, Calvinia, E. Marks, Clanwilliam; C. Marais-Bez, Darling; Strobos en Louw, Fraserburg; A. H. Stander, Garies, Namaqualand; De Kock en Louw, Prince Albert; G. H. Parrott, Piquetberg; D. Versveld, Riversdale; J. J. de Wet, Robertson; P. A. van Zijl, Van Rhijnsdorp.

BELANGRIJKE KENNISGEVING.

DE heren M. BLOCH & Co., groot handelaren in Zachte Goederen, wensen hun kliënten en allen in de zachte goederen handel te berichten, dat een *Grote Uitverkoop* gehouden zal worden in hun gebouwen, op de hoek van Harrington- en Barrackstraten, Kaapstad, vanaf de 18de Julie tot de 7de Augustus, inklusief, om hun grote voorraden te verminderen, ten einde uitgebreide veranderingen aan hun gebouwen te vergemakkelikken.

DE ZUID-AFRIKAAN
VERENIGD MET
ONS LAND

DEEL 88—No 8,422. KAAPSTAD, DONDERDAG, 14 JULIE, 1910.

[Dit Blad verschijnt drie maal per week: Dinsdags, Donderdags en Saterdags. Inteekeningsprijs per jaar £1 6s., portgeld ingesloten, vooruit betaalbaar.

Bescherming tegen Koude.

JAEGER
Pure Wool
ONDERKLEDING.

Schrijf om de 1910 Katalogus van Heren-, Dames- en Kinderkleding.

ENIGE AGENTEN:
W. DUNCAN & Co.,
Adderleystraat, KAAPSTAD.

Dunham's Schoenen en Laarzen
BEST BEKOEND VOOR
Hun Waarde en Duurzaamheid.
Enige Agentes voor "SORGSIS" en "SORVEX."
Schrijf om Prijslijsten
(Voor HEREN, VROUWEN en KINDEREN.)
W. DUNCAN & Co.,
Adderleystraat, KAAPSTAD.

Beender Meel voor WIJNGAARDEN, VRUCHTBOMEN, TUINEN, enz.

Een Verzending van omstreeks 80 Ton om op te ruimen.

Speciale Prijs, £5 per ton.

ANALYSE.

Tribasic Phosfaat van Kalk	48 tot 50 per cent.
Ammonia	5 tot 6 per cent.

WOODHEAD, PLANT & Co.
Voor alle soorten Bemesters voor Boomgaarden, Wijngaarden en Tuinen.
VERMELD "ONS LAND" WANNER GIJ BESTELT.

"Glacier" Venster Dekoraties

DE alleen perfekte plaatsvervanger voor Matglas, tegen geringe onkosten. Kan aan enig venster toegepast worden. Over de 200 patronen om uit te kiezen.
Geschikt voor Private Huizen, Scholen, Kerken, enz.
Verlangt gij om een prominent venster bekoorlik en aangenaam voor de ogen te maken?
Laat dan uw huis verfraaien en bedekt enig lelik uitzicht door het gebruik van "GLACIER."
Biezonderheden gratis, insluitende aanbevelingen en prijsopgaven van
J. D. CARTWRIGHT & Co.,
AGENTEN,
MANSION HOUSE, KAAPSTAD.

FORTITUDO ET VIRTUS
PROBEER ONZE
WIJNEN, BRANDEWIJNEN EN LIKEURS.
WIJ voorzien de Kaapse Parlements Huizen en Kaapse Spoorwegen. Voorwaar een waarborg genoeg van de Kwaliteit van onze dranken.
Kaapstad Depot:—59, PLEIN STRAAT.
Schrijf om Prijsopgaaf naar de (Telefoon 695.)
Leeuw Distilleerderij, P.K. Vlottenberg, K.K.

RUD-SAUK'S
PLOEGEN en GEREEDSCHAPPEN.

Indien gij Rud-Sack Ploegen nog niet gezien hebt, doe zulks onmiddellik. Het sal u betalen.
Onze Ploegen zijn steeds onovertroffen in Prijs en Kwaliteit.
Pas op voor nabootsingen. Zie uit naar het bekende fabrieksmerk op de Ploegen.
Grote Voorraden EEN-, TWEE-, DRIE- en VIER-VOOR PLOEGEN.
Licht-lopend en volkomen in ontwerp, altijd voorradig, ook
LUCERNE KULTIVATORS EN ZAAD DRILLS
Schrijf om Katalogus en Prijzen.
Agenten voor de Oostelike Provincie. } A. en J. MAIN & Co., Beperkt, Burgstraat 16, Kaapstad. EN A. NEWMARK, NAPIER, K.K.

Cunningham EN Gearing
ALGEMENE INGENIEURS en KONTRAKTEURS,
Atlas Fabriek, Kaapstad.
Fabrikanten van de Gearing Windmolen. Een volkomen Koloniaal ontwerp en fabrikaat.
De sterkste en beste Molen in de Handel.
Specialiteiten in Suktie Gas Werktuigen voor Besproeiings en alle andere kracht doeleinden.
Vervaardigers van Wijnpressen met Schroef pressie.
Gearing Stoom Jumper Drill, enz.

MEUBELEN, PIANO'S, ORGELS, Enz.
OF ENIG ANDER ARTIKEL.
WERKELIKE goede Koopjes, Eersteklas Grote Voorraad. Voornaamste Ontwerpen. Bij de "SOUTH AFRICAN FURNITURE MART," Langemarktstraat 99, nabij het Stadhuis, Kaapstad. Schrijf om Katalogussen.—J. S F. BORGSTROM. BESTE VERPAKKING.

GELE KNOOP-LAARZEN - -
voor Dames,
Prijs 12/9.
Mooie teenvorm.
Lederen Hakken.
Cleghorn & Harris,
BEPERKT,
PLEIN STRAAT, KAAPSTAD.

FLETCHER & Co.
Onze Jaarlikse "Stock-taking"
UITVERKOOP,
tegen Verminderde Prijzen,
Is nu aan de gang.
ZEND OM PRIJSLIJST.
Een Voorraad van £50,000 Nieuwe en Laatste Modemakerij, Kostuums, Dames Onderklederen, "Dress" Materialen, Belegsels, Handschoenen, Linten, Karpetten, Gordijnen, Linoleums, Ledikanten, Heren en Jongens Klederen.
Ieder Artikel Verminderd in Prijs.
Darling en Langemarkt Straten,
KAAPSTAD.

De ...
Louvre
HET MAGAZIJN VOOR HUISHOUDELIKE BENODIGDHEDEN .·. .·.
Pleinstraat 65, KAAPSTAD,
— VOOR —
SLAAPKAMER STELLEN, VOORKAMER STELLEN,
EETKAMER STELLEN, BUFFETS,
LEDIKANTEN, AARDEWERK en EMAILWAREN,
KARPETTEN en LINOLEUMS, enz, enz.
Stevig Satijn Notenhouten Stel, slechts £11 17s. 6d.
SCHRIJF OM NIEUWE KATALOGUS, POSTVRIJ OP AANVRAGE.

MAIN'S HEKKEN EN OMHEINING.
"SPRINGBOK"
JAKHALS PROEF OMHEINING.
Beste en aller doeltreffendste, kompleet met Standaards, vanaf £20 per 1000 yds.
MAIN'S PATENTE SPRINGBOK DROPPERS.
STEEKDRAAD, "Swallow" 700 yards; gewoon 500 yards.
EFFEN GEGALVANISEERD DRAAD, SWAN BRAND 1,500 yards. Ronde Draden, alle maten.
STANDAARDS en PALEN, 5 voet tot 12 voet.
PLAATS HEKKEN, IZER EN TUBULAR 3 voet tot 15 voet.
De grootste fabrikanten van Omheinings Materialen in de Wereld.
A. en J. MAIN & Co., Beperkt,
BURGSTRAAT 16, KAAPSTAD.
Postbus 97. TELEGRAM ADRES: "WALTHER."

OLIVER PLOEGEN.
Zij zullen lang bekend door geheel Zuid-Afrika voor hun UITSTEKEND WERK.
Zij worden vervaardigd in soorten, geschikt voor ALLE SOORTEN GROND,
en boeren moeten niet verzuimen om voor de Speciale Prijslijst te schrijven, die van WERKELIK BELANG voor hen is, en met het Plantgoeien.
LLOYDS' AERMOTOR is de Windmolen, welke nooit moede wordt, en pompt dus het meeste water!
Indien gij een Windmolen uitrusting nodig hebt, schrijf aan ons, en wij zullen uw raad geven, welke waard is te ontvangen.
LLOYDS & COMPANY
Postbus 95. Burgstraat 56, KAAPSTAD. Telegramadres: "Lloyds, Kaapstad."

De Gebeurtenis van het Uitverkopings Seizoen . . . .
GARLICK'S
KOMEET UITVERKOOP
Iedereen is verheugd en verbaasd over de werkelike Wonderbaarlike Koopjes, die verkregen kunnen worden. Grotige Kopers verwachten iets kostbaars, en onze grote verscheidenheid is iets, dat verwondering wekt.

KOSTUUMS TEGEN Ongehoorde Prijsverminderingen.
Honderden om uit te kiezen en bijna allen zijn verschillend. Mantel en Rok Japonnen. Kostuum Rokken. Modiese Bezoek-Kostuums, in alle populaire kleuren en materialen.
UITVERKOPINGS PRIJZEN, vanaf 10/6

MODEMAKERIJ TEGEN "GIVING AWAY" PRIJZEN.
Prachtige Parijzer Model Hoeden, die de hoogste mode in Zuid-Afrika waren, in Stroo en Crinolines. Gewoon Prijzen waren vanaf 3½ tot 5½ Guinjes.
NU vanaf 15/9

DAMES FLANNELETTE NACHTJAPONNEN.
Een Speciale Inkoop van Reisigers Monsters. Alle om op te ruimen tegen één prijs,
3/6.

DAMES BEREKMANTELS EN MACKINTOSHES
Nieuwste Kleuren en Modes. De prijzen zijn tot de allerlaagste gemarkt. Gewone prijzen waren vanaf 45/-
NU vanaf 12/6

Dames Blouses
In goede Zephyrs, gekleurd. Alle nieuwe modes, met lange mouwen. De gewone prijs was 5/6.
OM OP TE RUIMEN, 2/6
ZEND UW BESTELLING HEDEN.

Meirette Onderrokken
Een bejerkt aantal alleen in alle kleuren en in een goede sterke kwaliteit. Zeer goedkoop.
OM OP TE RUIMEN, tegen 2/11

Vele andere wonderbaarlike en speciale waarden in onze UitverkopingsLijst. Indien gij nog geen eksemplaar ontvangen hebt, schrijf HEDEN om een.
POSTBUS 63,
KAAPSTAD.
BIJ GARLICK'S.

ONDERSTEUN KOLONIALE INDUSTRIEEN.
SANDERSON'S
— VOOR —
ZADELS, TUIGEN, ZAKKEN, KOFFERS EN VALIEZEN, SCHOENEN EN LAARZEN,
En alle Soorten Lederen Goederen.
Onze Koloniale-vervaardigde Schoenen en Laarzen zijn geheel gemaakt van SOLIED LEDER en kunnen overeenkomstig met het pretentieuze artikel. Probeer ze eens en zijt overtuigd.
PRIJSLIJST OP AANVRAGE.
THEATER GEBOUWEN, PARLEMENTSTRAAT, KAAPSTAD.

SPEIGHT & Co.
Fabrikanten van alle Soorten Riemen, enz.,
Langestraat 70, KAAPSTAD. (Naast van Kaplen-Straat.)

VRIJE GESCHENKEN!
FRAAIE PRESENTEN!
Schrijf HEDEN om Mendelsohn's Fraaie GEILLUSTREERDE GATALOGUS A30, bevattende volledige bijzonderheden van hun groot Vrije Bonus Scheme, waarbij lezeren die "Geld met Bestelling" aanmoedigt een
"FRAAI GESCHENK ONTVANGT."

MENDELSOHN'S Beroemd BOEREN of MIJNERS "LEVER" HORLOGE voor Ruw Werk.
Geschreven Waarborg voor 25 Jaren.
Stof- en Waterdicht. Opgeschroefde Kast. (In tweedelige grootte).
ZOOALS GEILLUSTREERD.
Zilverstil, 17/6. Echt Zilver, 42/-
Postvrij aan welk Adres ook.
Om de dagelikkseh en waarde van dit Horlogie bekendmaken, zullen Mendelsohn en Co. 's er aanbieden om, het 30 Dagen lang Gratis te laten proeven. Mendelsohn's dienen al hun Juwelen en Horlogie Postvrij en Douanen Vrij in Britsch Zuid Afrika.
SILVEROID 17/6
Echt Goud Pak Jaren 25 Jaren.
Spaar Geld en koop enkele artikelen tegen Groothandel Prijzen.
G 122—12 ct. Goud gemt met 3 Diamanten 25/-. G65—12 ct. Goud gemt met 3 Diamanten 40/-, 60/-, 80/-, 25, 27 10s. G66—12 ct. Goud gemt met Diamanten 27 10s. 510, 518 10s. 515. G72—12 ct. Goud Gemt met Diamanten 515 520 525
I. MENDELSOHN en CIE., Juweliers en Horlogemakers,
73, Burg Straat, KAAPSTAD.
(Twee deuren van het Centrale Spoorwegkantoor.)

Publieke Vergadering
LADISMITH, K.K.
EEN Vergadering van de Stemgerechtigden der Kiesafdeling Ladismith, K.K., ter ondersteuning van de Kandidature van de Heer H. C. Becker, als Volksraad lid, wordt opgeroepen te
LADISMITH,
Op Zaterdag, de 23ste Julie, 1910,
IN DE
Stadzaal,
'S MORGENS OM 11 UUR.

BOEREN! WERP UW WINDPOMPEN WEG!
EEN HALVE DOPPEL Paraffine Olie in deze Engine zal u verbruik 3,000 GALS. water uit uw Boorgat trekken. Schrijf aan!
JACK OF ALL TRADES ENGINE
REQUIRES NO LAMP STARTS AT ONCE
HOFMEYR DU TOIT AND DUFFETT
ENGINEERS CAPE TOWN.
AGENTEN:—J. A. Swart, Brandsdorp; Marais en Malherbe, Calvinia, R. Marais, Clanwilliam; C. Marais-Rex, Darling; Strobos en Louw, Fraserburg; A. H. Stander, Garies, Namaqualand; De Kock en Louw, Prince Albert; G. H. Parrott, Piquetberg; D. Versveld, Riversdale; J. J. de Wet, Robertson; P. A. van Zijl, Van Rhijnsdorp.

BELANGRIJKE KENNISGEVING.
DE heren M. BLOCH & Co., groot handelaren in Zachte Goederen, wensen hun klienten en allen in de zachte goederen handel te berichten, dat een Grote Uitverkoop gehouden zal worden in hun gebouwen, op de hoek van Herrington- en Barrastraten, Kaapstad, vanaf de 18de Julie tot de 7de Augustus, inklusief, om hun grote voorraden te verminderen, ten einde uitgebreide veranderingen aan hun gebouwen te vergemakkelijken.

TARIEF VOOR ADVERTENTIES.
(Verkort.)

Geboorten, Huweliken en Sterfgevallen: 2s. 6d. voor elke Advertentie, bestaande uit niet meer dan 20 woorden; voor iedere bijkomende regel 1s.

Gevraagd, Te Huur, Verloren, Gevonden en Diverse Kleine Advertenties: 1s. voor 8 woorden of een gedeelte ervan; dezelfde prijs voor elke plaatsing.

Om vertraging te voorkomen moeten Adverteerders, die geen lopende rekening hebben, vooruit betalen.

GEBOORTEBERICHT.

VON HOLDT.—Bevallen te Ladismith, K.R., op de 9de Julie, 1910, de echtgenote van Henry von Holdt, van een zoon. Beiden wel.

DOODBERICHTEN.

JOUBERT.—Overgegaan op Hemelse bodem, de 4de deser, onze enig en inniggeliefd dochtertje, Hester Anna Jacoba, oud 5 maanden.

De bedroefde ouders,
G. B. JOUBERT.
NETTIE JOUBERT
neé Du Toit.

Wellington, Bovenvallei,
11 Julie, 1910.

LAUBSCHER.—Aan familie en vrienden wordt kennisgegeven gemaakt, dat de Heer tot Zich genomen heeft op de 18de Junie, onze zuster, Anna Sebastina Helena Laubscher, geboren Laubscher, in de ouderdom van 50 jaren, 9 maanden, aan haar woning te Fransvalley, en ook haar dochter, Sebastina, in de ouderdom van 24 jaren, op de 17de Mei.

De bedroefde Broeder,
M. LAUBSCHER.

Uitvlugt,
Vredenburg,
9 Julie, 1910.

PRETORIUS.—Overleden te Hotwegskloof, op de 7de Julie, mijn dierbare echtgenoot, Izak Johannes Hendrik Pretorius, in de ouderdom van 57 jaren en 9 maanden.

Wij betuigen hiermede onze hartelike dank aan de heer Abraham Mouton, Brakfontein, en andere vrienden voor hun hulp en bijstand ons betoond.

Vaarwel, vaarwel, mijn lieve man,
Verlost van het tranendal,
Zal u volgen zodra ik kan,
Ja, u volgen, dat is al.
Uw sterven laat mij eenzaam na
Uw heengaan te betreuren;
Ik ken de rots waarop ik ga,
Zal langer niet meer treuren.

De bedroefde echtgenote,
JACOBA JOHANNA PRETORIUS,
neé Boonzaier.

SMUTS.—Overleden aan haar woning, Villa Flandre, Newlands, op Donderdag, de 7de Julie, 1910,—Rachel Maria Smuts, Weduwe van wijlen Marthinus Smuts, voorheen van Malmesbury, in de ouderdom van 63 jaar.

ALLERLEI.

RIJTUIGEN TE KOOP. — Kaapse Karren, Spiders, Buggies, Lichte Afleverings Wagen, Trollies, Tuigen, enz. — Bij de Vendutie Markt van John Marcus, Burgstraat 30, Kaapstad.

GE-ENTE STOKKEN.— Eersteklas Witte en Rode Hanepoot, geent op Jacquez, nog verkrijgbaar bij J. J. P. UYS, Harmonie, P.K Hugenoot.

BRONASCO

Dit is een onwaardeerbaar en veilig Geneesmiddel voor

Tering, Asthma, Bronchitis
EN ANDERE
Longkwalen.

Per Bottel 3/- (Goevernements Zegel, 5d.: Port 4d.)
PRIJS 3/9.

De Bronasco Maatschappij,
Posbus 374, KAAPSTAD.
Verkrijgbaar bij alle Winkeliers.

De heer H. A. FAGAN

ZAL EEN

PUBLIEKE VERGADERING

TOESPREKEN IN DE

"Conservatorium Hall,"
STELLENBOSCH,
Op WOENSDAG, 20 DEZER,

Beginnende te acht ure, in verband met de eerstkomende Elekties.

Elektie Bericht.

Advokaat C. W. B. MOLTENO, Kandidaat voor het Unie Parlement (Zuidafrikaanse Nationale Partij), zal zijn Kiezers toespreken in de

WESTELIKE WIJNZAAL,
WORCESTER,
OM ELF UUR,
Op ZATERDAG, 16 JULIE.

WANTED

KINDERGARTEN Certificated Teacher for the Dordrecht A1 Public School, to begin duties in October, 1910. Salary, £130 per annum. Apply by the 24th August, 1910, to A. E. DELL, Esq., Secretary of Dordrecht A1 Public School Committee, giving copies of Certificates and Testimonials with Certificate of health.

GEVRAAGD

GECERTIFICEERDE Kindergarten Onderwijzeres voor de Dordrecht A1 Publieke School. Werkzaamheden te beginnen in Oktober, 1910. Salaris, £130 per jaar. Doe aanzoek tot de 24ste Augustus, 1910, bij de weled. heer A. E. Dell, Sekretaris van de Dordrecht A1 Publieke Schoolkommissie, vergezeld van kopieën van Certifikaten en Getuigschriften en Gezondheids Certifikaat.

TE KOOP

15,000 Geënte Sultana Wingerdstokken op Jacques, 3,000 Rode Hanepoot op Jacques.
Sultana £4 10s. per duizend.

DUMAS BROS.,
Bottelarij,
P.K. Kuilsrivier.

£600 In Kontant Weggegeven

aan Rokers van

"MIGNON," 'MAST' EN 'MECCA' SIGARETTEN.

Post of bezorgt aan POLICANSKY BROS., Pleinstraat, Kaapstad, de voorkantjes van "MIGNON," "MAST" en "MECCA" Sigaretten Pakjes, met volle naam, adres en getal Voorkantjes, duidelik vermeld, op of vóór 31 Julie, en op het einde van ieder volgende maand, zolang als deze kompetitie wordt voortgezet.

LET WEL.—Wegens de gelijkheid van de voor- en achterkant van het "MECCA" Pakje, moet de gehele omslag gezonden worden; en slechts als één gelden.

Aan de inzender van het grootste getal voorkantjes zal worden toegekend:

EERSTE PRIJS van	£10.
Het TWEEDE hoogste getal zal ontvangen	£5.
Het DERDE hoogste getal zal ontvangen	£3
Het VIERDE hoogste getal zal ontvangen	£2
30 Prijzen van £1 aan de volgende hoogste getallen	£30.
TOTAAL	£50 p. maand.

De beslissing van de Firma aangaande de namen van de Winners en het getal ontvangen pakketjes moet als afdoend worden beschouwd, en zij houden zich het recht voor veranderingen aan te brengen in de voorwaarden en giften ter eniger tijd.

De aankondiging van het resultaat zal zo spoedig mogelik in de voornaamste koeranten geschieden, en Cheques terzelfder tijd worden gepost.

Inzenders, die niet zo gelukkig zijn een Prijs in kontanten te winnen, zijn gerechtigd tot een Moderne (Kopierecht) NOVELLE, voor ieder 100 voorkantjes ingesonden.

Lijsten van de titels der Novellen in ieder pakje Sigaretten.

3d. PER PAKJE (Insluitende Zegel.) 3d.

FABRIKANTEN:
POLICANSKY BROS., KAAPSTAD.

KIMBERLEY SCHOOLRAAD.

Slypklip Armeschool

APPLIKATIES worden gevraagd voor de betrekking van Principaal (heer). Moet ten volle gecertificeerd en ervaren zijn. Kennis van Hollands een aanbeveling. Salaris £120 per jaar (kost en inwoning verkrijgbaar tegen £2 10s. per maand). Werkzaamheden te beginnen zo spoedig mogelik. De diensttijd onderhevig te zijn aan drie maanden kennisgeving aan weerszijden. Applikanten moeten in goede gezondheid zijn.

Biezonderheden, betreffende kwalifikaties, vorige ondervinding, leeftijd, enz., tezamen met kopieën van getuigschriften, moeten onmiddellik gezonden worden aan

DE SEKRETARIS,
Kimberley Schoolraad.

Schoolraad Kantoren,
Kimberley,
29 Junie, 1910.

BENODIGD

ONDERWIJZERES Benodigd (Europese Dame, gecertificeerd) £35 p.a., en vrij Logies voor P.P. School, Diepfontein, Steynsburg. Aan een enigszins bejaarde Dame zal de voorkeur gegeven worden. Een weinig Hollands verlangd. Plichten te beginnen de 3de Oktober, 1910. Doe aanzoek op of vóór de 10de September bij de Sekretaris, Schoolraad, Steynsburg, P.K. Bus 20.

Swellendam Schoolraad (AFDELINGS.)

BENODIGD, Gecertificeerde onderwijzeressen voor de ondergemelde scholen. Werkzaamheden te beginnen het 4de Kwartaal, 1910:—

REENENDAL ARMESCHOOL: Kennis van Muziek noodzakelik. Latijn een aanbeveling. Salaris £80 per jaar en vrij logies bij de Ed. Heer J. W. van Eeden, 3 mijlen van Swellendam.

DROOGEVLEI PRIVATE PLAATSSCHOOL: Muziek noodzakelik. Salaris £40 per jaar, met vrij logies.

Applikaties, vergezeld van Gecertificeerde Kopieën van Getuigschriften en Certifikaten, moeten de ondergetekende niet later dan de 30ste dezer bereiken.

F. S. REID,
Sekretaris.

Schoolraad Kantoor,
Swellendam,
12 Julie, 1910.

Ge-ente Druivestokken en Geokuleerde Limoenbomen.

DE beste soorten Limoen, geokuleerd op Kaapse Zuurlimoen, @ 1/6 per boom, vanaf 2 vt. 6 dm. en hoger. Vrachtvrij als 100 en meer besteld worden en chèque de order vergezelt. Druivestokken op Phylloxera proef wortel, vanaf £4 10s. per 1,000 Katalogus in Hollands en Engels op aanvraag.

D. CILLIE,
Keunenburg,
via Paarl, K.K.

WELLINGTON.

Publieke Verkoping
VAN EEN

Erf met Woonhuis

Op Donderdag, de 21ste dezer,
's morgens te 10 ure,

Zullen de ondergetekenden, daartoe behoorlik gelast, publiek verkopen, zeker Erf met Woonhuis daarop, gelegen in de Malherbestraat, vroeger het eigendom van wijlen Mevrouw de weduwe J. H. Hamman. Dit is een uitmuntende kans voor degenen, die een "Zondags"-huis of kleine woning wensen aan te schaffen.

N. L. SMITH & Co., Afslagers.

De Zuid-Afrikaanse "Mutual" Levensverzekering Maatschappij.

KENNISGEVING AAN LEDEN.

KENNIS wordt hiermede gegeven dat, overeenkomstig de Akte van Inlijving der Maatschappij, nominaties ontvangen zullen worden door de Direkteuren voor het opvullen van de vakaturen op de Raad, veroorzaakt door het aftreden, volgens rotatie, van de HoogEd. J. X. Merriman, P.C., de Ed. J. W. Sauer en Dr. Harry Bolus.

Nominaties worden ook gevraagd om de vakaturen op te vullen, veroorzaakt door het aftreden, volgens rotatie, van de auditeuren, de heren Harry Hands en P.C. Grant, die beiden herkiesbaar zijn.

Nominaties zullen ontvangen worden tot Woensdag, de 27ste Julie, 1910.

JOHN ROBB,
Bestierder.

Mutual Gebouwen,
Darlingstraat,
Kaapstad,
7 Julie, 1910.

Robertson Afdelingsraad.

Heffing van Belastingen.

KENNIS wordt hiermede gegeven, overeenkomstig Wet 40 van 1889, dat op een Vergadering van de Afdelingsraad van Robertson, gehouden op de 12de dag van Julie, 1910 een Wegbelasting van ¾d. (drie achtste van een penny) in het £ sterling voor de diensten van het jaar 1910, gelegd werd op alle vaste eigendommen binnen de Afdeling Robertson, onderhevig daaraan.

De gezegde Belasting zal verschuldigd en betaalbaar worden aan het kantoor van de Afdelingsraad, Robertson, op de 15de dag van Augustus, 1910.

Op last van de Raad,
BASIL JONES,
Sekretaris.

Afdelingsraad Kantoor,
Robertson,
12 Julie, 1910.

Aardappelmeeren! Aardappelmeeren!!

GEREED om dadelik te worden geplant, tegen 8/6 per zak, 150 lb.

COETZEE & Co.,
Drew Station, K.K.

Dr. SALVANO'S SANTAL PERLES.

Een spoedig en zeker Geneesmiddel voor alle Urinaire Ontlastingen.

Klein en Smakeloos.

Prijs 3/6 postvrij.

Agenten: LENNON BEPERKT,
Kaapstad, Port Elizabeth, Oost Londen, Kimberley, Graaff-Reinet, Aliwal Noord, Beaufort West, Mafeking, Oudtshoorn, Wynberg, Paarl, Stellenbosch.

Ad. ARBENZ'S RAZORS

Always ahead for quality. Always reliable.

Unequalled for clean, easy, and pleasant shaving.
Last longer than any other.
Being the best they are the cheapest. Fitted with Arbenz's New Patent Safety Device they are the best razor in America. Ask your dealer for one and see you get the mark, "Arbenz, Jougne, France."
Book your shaving invention.
Ad. ARBENZ, Birmingham, England.

GEVESTIGD 1889.

GRAANBOERDERIJ

VOGELS. KRAAIEN. INSEKTEN.

DOWN'S BOEREN VRIEND

DE GROTE
VOGEL AFSCHRIKKER,
EN WELBEKENDE AFWEERDER
VAN HONIGDAUW IN TARWE, GARST, HAVER, ENZ.

Nadat de Graan Zaden gedrest zijn met DOWN'S BOEREN VRIEND, worden ze onaangenaam en smakeloos voor Krasien, Kleine Vogels en andere boeren Pesten.
Eén Pakket is genoeg zaam voor 8 bushels Zaad.

EIGENAAR EN FABRIKEERDER:
F. W. DOWN, Woburn Sands,
Bdgs. England.
AGENT:— A. NEWMARK,
Napier en Caledon, Kaap Kolonie.

PICKSTONE'S VRUCHTBOMEN

SEIZOEN 1910.

AFVALLENDE (DECIDUOUS) BOMEN, VANAF 1s. EN HOGER.

CITRUSBOMEN, VANAF 2s. EN HOGER.

(Volgens de hoeveelheid, die besteld wordt).

Geleverd, vracht betaald, naar uw naaste Spoorweg Station, indien 50 bomen en meer worden besteld.

Schrijf om Katalogus en Prijslijst, in 't Engels, Hollands of Duits, aan

H. E. V. Pickstone en Broer,
P.K. Groot Drakenstein, K.K.

Onze Bomen staan door geheel Zuid-Afrika bekend als gezond.

Fabrikanten van Schrijfbehoeften
Van de Sandt de Villiers Drukpers Maatsch., Bpkt., Kaapstad.

Schoolraad.

BARKLY EAST.

Een vergadering van de Barkly Oost schoolraad werd gehouden op Maandag, 13 Junie 1910, te 7 ure n.m.

Tegenwoordig: de weleerw. F. W. R. Gie (voorzitter), de weleerw. G. H. J. Kruger en de heren M. J. Roets, F. Myburgh, J. H. Botha, P. A. Vorster en F. Shaw.

Notulen van vorige vergadering werden gelezen, goedgekeurd en aangenomen op voorstel van de heer Myburgh, geseskondeerd door de heer Botha.

De weleerw. Gie heeft verlof van afwesigheid gevraagd voor de weleerw. Murray, bij de tegenwoordige vergadering.

Voorgesteld door de heren Botha—Roets en aangenomen: Dat het toegestaan werde.

Brief gelezen van het departement, toestemming gevende aan de lijst van afgeschreven schoolgelden.

Aangetekend.

Brief gelezen van het departement, toestemming gevende aan de schaal van schoolgelden voor de armeschool.

Aangetekend.

Brief gelezen van het departement, toestemming gevende voor een P.B. school te Boardmans Chase.

Aangetekend.

Brief gelezen van het departement, de raad verlof gevende om £16 aan de heer A. J. v.d. Merwe te betalen, voor zijn reisonkosten.

Aangetekend.

Brief gelezen van het departement, meldende, dat het bepaald werd, dat de onkosten van advertenties voor onderwijzers van P.B. scholen door de bestuurders moeten betaald worden.

Voorgesteld door de heren Botha — Roets en aangenomen: Dat, daar de bestuurders van P.B. scholen in gelijke maat met anderen belast zijn voor schoolraadbelastingen en ook de onderwijzers moeten logeren en kamers en meubelen verschaffen voor het gebruik van de kinderen, vele waarvan niet aan hen behoren, acht deze raad het onbillik dat zij de gehele kosten van adverteren voor onderwijzers moeten dragen, daar de raad altijd betaald heeft voor advertenties sedert de raad gevormd werd.

Brief gelezen van het departement, meldende, dat een kostleerlingen-toelage van £12 per jaar toegestemd werd voor zeker kind bij de Rhodes school.

Aangetekend.

Brief gelezen van het departement, de raad verlof gevende om een verdere £10 te spanderen voor meubelen voor de Rhodes school.

Aangetekend.

Brief gelezen van het departement, de raad verlof gevende om een A3 school te Blarney op te richten.

Aangetekend.

Brief gelezen van de heer H. B. Nurse, ten behoeve van de Engelse Kerk, aanbiedende het gebouw te Blarney te verhuren voor de som van £12 per jaar en belovende de nodige reparaties te maken.

Voorgesteld door de heren Roets—Vorster: Dat de kwestie van het huren van het gebouw gelaten worde aan een kommissie, bestaande uit de heren Botha en Myburgh, met macht te handelen.

Brief gelezen van de heer A. Buitendag, de raad verzoekende om de school te Glen Nesbitt aan te houden.

Voorgesteld door de heren Botha—Myburgh: Dat de school aangehouden worde.

Meubelen voor Blarney school.—Voorgesteld door de heren Myburgh—Vorster: Dat de zaak in handen van de sekretaris gelaten worde.

Voorgesteld door de heren Botha—Kruger: Dat de sekretaris stappen doe om een kommissie te kiezen voor de Blarney school.

Applikatie gelezen voor een P.B. school te Schadefontein.

Voorgesteld door de weleerw. Kruger—Roets: Dat een school geopend worde te Schadefontein, onderhevig aan de goedkeuring van het departement. De sekertaris te vernemen hoeveel betalende kinderen zullen bijwonen.

Voorgesteld door de heren Botha—Vorster: Dat het salaris van de onderwijzer £40 per jaar zal wezen, waarvan de heer Van Niekerk £4 moet betalen.

Voorgesteld door de heren Myburgh—Vorster: Dat mej. Maria van Niekerk aangesteld worde als onderwijzeres, onderhevig aan de goedkeuring van het departement.

Applikatie gelezen voor een P.B. school te Rathlin.

Voorgesteld door de heren Vorster—Botha: Dat een P.B. school gesticht worde te Rathlin, onderhevig aan de goedkeuring van het departement, en dat het salaris van de onderwijzeres £36 per jaar zal wezen, waarvan de heer De Wet £4 moet betalen.

Applikatie van mej. Koekemoer voor de betrekking van onderwijzeres te Rathlin.—Voorgesteld door de heren Vorster—Botha: Dat zij aangenomen worde, onderhevig aan de goedkeuring van het departement.

Amendement door de heren Myburgh—Shaw: Dat zij niet aangenomen worde, en dat de sekretaris gelast worde om voor een onderwijzeres te adverteren.

Tot stemming gebracht werd het amendement aangenomen.

Applikatie voor P.B. school te Kilmore.—Voorgesteld door de heren Myburgh—Vorster: Dat de sekretaris verdere informatie verkrijge en ook vernemen zal of de heer Botha gewillig zou wezen om de helft van enig tekort, dat misschien zou gebeuren, te betalen.

Applikatie voor P.B. school te Dinorben.—De sekretaris werd gelast om de heer Cronje te berichten, dat zijn aanzoek niet in overweging kan genomen worden.

Brief gelezen van de heer J. F. Pretorius, de raad verzoekende om zijn P.B. school te verhogen tot de A3 graad.

Voorgesteld door de heren Myburgh—Roets: Dat zijn school te Waterkloof verhoogd worde tot de A3 graad en dat het salaris van de onderwijzer £90 per jaar zal wezen.

Meubelen voor Waterklaaf school.—Voorgesteld door de heren Botha—Myburgh: Dat de kwestie van de heer Roets worde overgelaten.

Voorgesteld door de heren Botha—Vorster: Dat de huur van de schoolkamer te Waterkloof £12 per jaar zal wezen.

Brief gelezen van mev. G. A. van Niekerk, de raad verzoekende om haar P.B. school te Osborne te verhogen tot de A3 graad.

Voorgesteld door de heren Botha—Roets: Dat de school verhoogd worde tot de A3 graad en dat het salaris van de onderwijzeres £90 per jaar zal zijn.

Voorgesteld door de heren Botha—Myburgh: Dat de huur van de schoolkamer te Osborne £12 per jaar zal wezen.

Brief gelezen van de heer A. G. Brummer, snr., de raad verzoekende om de P.B. school te Tullyveolan te verhogen tot de A3 graad.

Voorgesteld door de heren Myburgh—Vorster: Dat, daar de school slechts een korte tijd aan de gang is en daar er geen aanbeveling door de inspekteur gemaakt werd om ze te verhogen, blijve het als een P.B. school tot de volgende inspektie.

Brief gelezen van mev. R. J. Jordaan, de raad verzoekende om haar P.B. school te Glen Orchy te verplaatsen naar de heer H. Church, voor één kwartaal.

Voorgesteld door de heren Vorster—Botha. Dat haar aanzoek toegestaan worde, [illegible]

Brief gelezen van de heer J. J. van Niekerk, de raad herinnerende dat hij van plan is zijn P.B. school te Worcester te sluiten bij het einde van aanstaande September.

Voorgesteld door de weleerw. Kruger—Roets, Dat de school gesloten worde aan het einde van het tegenwoordige kwartaal.

Brief gelezen van de heer G. D. Scott, de raad versoekende om de toelaag voor het salaris van zijn onderwijzer te verhogen tot £60 per jaar, en dat hij nog £20 zal bijdragen, makende een totaal salaris van £80, om hem in staat te stellen een hogere onderwijzer te verkrijgen.

Voorgesteld door de heren Vorster—Roets: Dat de applikatie niet kon toegestaan worden tenzij hij enige kinderen kon verzekeren, die in staat zijn schoolgelden te betalen.

Brief gelezen van de heer H. Cronje, tijdelike onderwijzer te Winterhoek, zijn kwalifikaties gevende.

Voorgesteld door de weleerw. Kruger—Roets: Dat hij aangenomen worde, onderhevig aan de goedkeuring van het departement.

Applikatie voor kostleerlingen-toelaag voor zeker kind bij de Osborne school.—Voorgesteld door de heren Botha—weleerw. Kruger: Dat het aanbevolen worde aan het departement.

Applikatie voor kostleerlingen-toelaag voor zeker kind bij de Waterkloof school.—Voorgesteld door de heren Botha—weleerw. Kruger: Dat, daar dit kind met kleederen en logies voorzien worde, het departement te vragen een toelage te geven van £18 per jaar.

Brief gelezen van de heer G. Engelbrecht, met betrekking tot de huur van de schoolkamer te Doordrift.

Voorgesteld door de heren Myburgh—Vorster: Dat de heer Botha aangesteld worde om de heer Engelbrecht te ontmoeten en te proberen de zaak te beslissen.

Brief gelezen van de heer S. G. Naude, de raad macht gevende om £3 per kwartaal van zijn salaris terug te houden voor betaling van zijn huishuur.

Aangetekend.

Brief gelezen van de heer Mollentze, de raad dankende voor zijn ondersteuning.

Aangetekend.

Cirkulaire brief gelezen van de Piketberg schoolraad met betrekking tot certifikaten voor bekwame onderwijzers.

Voorgesteld door de heren Botha—Vorster: Dat deze raad geen kans ziet om dit beginsel [illegible]

Brief gelezen van de sekretaris van de Glencoe schoolkommissie, meldende, dat de heer J. M. Gush gekozen werd als voorzitter van de kommissie.

Aangetekend.

Voorgesteld door de heren Vorster—Roets: Dat de leden van de oude kommissie van de Barkly Oost armeschool, namelik de weleerw. F. W. R. Gie, dr. Wilhelm, en de heren J. H. Botha, J. A. Cronje en C. van Zijl herkozen worden.

De sekretaris werd gelast de nodige stappen te doen om een nieuwe kommissie te laten kiezen voor de Barkly Oost A1 school.

Brief gelezen van de heer Scholtz met betrekking tot boeken door hem gekocht voor de Rhodes school.

De sekretaris werd gelast permissie te verzoeken van het departement, om de rekening voor de schoolbibliotheek te betalen.

Brief gelezen van de heer R. v.d. Sneedt met betrekking tot de schoolkamer te Slaapkrantz en de ongeregelde bijwoning van een aantal scholieren.

Voorgesteld door de heren Shaw—weleerw. Kruger: Dat de brief naar de schoolkommissie verwezen worde.

Brief gelezen van de heer Zeeman met betrekking tot boeken door hem gekocht voor de bibliotheek van de Thristans school.

Het antwoord gezonden door de sekretaris aan de heer Zeeman werd goedgekeurd.

Brief gelezen van de heer L. J. Coetzee, meldende dat, uit hoofde van de zware ziekte van zijn kind, de Broughton school voor vijf dagen werd gesloten.

Aangetekend.

Applikatie gelezen voor een olieforniis voor het gebruik van de Fonteins Kloof school.

Voorgesteld door de weleerw. Kruger—Vorster: Dat de zaak zal overstaan tot de volgende vergadering.

Brief gelezen van de sekretaris van de Rhodes schoolkommissie, de raad verzoekende om de school te verhogen tot de A2 graad.

Voorgesteld door de weleerw. Kruger—Vorster: Dat de zaak zal overstaan tot de volgende vergadering en dat de sekretaris verdere informatie inwinne.

Brief gelezen van de sekretaris Wartrail schoolkommissie, de raad verzoekende om sekreten op te richten bij de school.

Voorgesteld door de heren Roets—weleerw. Kruger: Dat de raad niet met het verzoek kan instemmen.

Applikaties voor vrije scholierschappen.—Voorgesteld door de heren Roets—Vorster: Dat ze naar de financiële kommissie verwezen worden met macht te handelen.

Kommissie voor Doordrift school.—De verkiezingsbeambte rapporteerde, dat de heren M. A. Engelbrecht, E. Z. L. Strijdom, G. Engelbrecht, E. J. Smit en D. M. C. Smit gekozen werden als kommissieleden.

Een verslag van inkomsten en uitgaven voor de maand Mei werd voor de raad gelegd, aantonende ontvangsten: £134 17s. 11d., uitgaven £214 16s. 9d.; balans verschuldigd aan bank op 31 Mei 1910, £914 17s. 11d.

LADY GREY.

Een vergadering van het financieel komitee van de Lady Grey schoolraad werd gehouden op de 30ste April, 1910.

Tegenwoordig:—De heren Van Noorden (voorzitter), Cloete, Orrock en Nel.

De sekretaris rapporteerde met betrekking tot de aanstelling van een tijdelike plaatsvervanger van de heer Heathcote aan de publieke school, dat hij na tevergeefs gepoogd te hebben een gecertificeerde onderwijzer te krijgen om deze plaats in te nemen, eindelik besloten had om mej. G. Lilford te verzoeken tijdelik de plaats in tenemen tegen betaling van de som van £25 als bezoldiging tot aan het einde van het kwartaal. In dier voege is een aanstellingsvorm opgetrokken geworden en door de voorsitter van het schoolkomitee getekend geworden. De handelwijze van de sekretaris werd goedgekeurd, en hij werd versocht de vorm naar het departement op te zenden, met een verzoek de aanstelling goed te keuren. D sekretaris rapporteerde ook, dat hij een advertentie in de "Gazette" geplaatst had om een permanente mannelike opvolger vragende.

De sekretaris legde verder een brief ter tafel ontvangen van de voorzitter van het schoolkomitee van de publieke school, te kennen gevende, dat mej. Frijlinck bedankt had vanaf de 1ste Oktober, 1910, als onderwijzeres aan de publieke school, en insluitende een vorm van advertentie om een vrouwelike opvolger vragende, geplaatst te worden in de "Gazette." Met betrekking hiertoe rapporteerde de sekretaris, dat hij een onderhoud had met de principaal van de publieke school, die aan de hand gaf, dat de advertentie om een mannelike opvolger van de heer Heathcote vragende, teruggetrokken zou worden, en dat in plaats daarvan er om een onderwijzeres gevraagd zou worden om de plaats van de heer Heathcote in te nemen, tegen betaling van een jaarliks salaris van £130, en om een onderwijzer om mej. Frijlinck's plaats in te nemen.

In die zin werd toen algemeen een [illegible]

Overgelegd [illegible] de sekretaris [illegible] de raad [illegible] de sekretaris opgeroepen, om te zeggen als komende van de raad als een geheel.—Goedgekeurd.

Een vergadering van de Lady Grey schoolraad werd gehouden op de 15de Junie, 1910.

Tegenwoordig:—De heren Van Noorden (voorzitter), Orrock, Cloete, Nel, Brits, Fouche en De Wet.

De notulen van de vorige vergadering en van een vergadering van het financiële komitee werden gelezen en goedgekeurd.

Valbank.—De heer Brits rapporteerde, dat deze plaats omtrent vier mijlen van de Beerfontein school, de naaste school eraan, gelegen was.

Na bespreking werd besloten, dat de heer Brits verder onderzoek doe met het oog om uit te vinden of er geen mogelikheid bestaat om op deze plaats een school te stichten, ten einde de vele kinderen, aldaar woonachtig, in staat te stellen onderwijs te genieten, de meeste mensen waarvan te arm waren om hun kinderen naar elders te zenden.

Vermindering van schoolgelden.—Besloten, dat sekere kinderen de Broedersbank school konden bezoeken, tegen betaling van armeschoolgelden.

Leden die met de raad besigheid doen.—Met betrekking tot deze zaak las de sekretaris een cirkulaire, van het departement ontvangen, gedateerd de 27ste Mei l.l., de leden waarschuwende tegen handeldrijven met de raad.

Algemeen werd er besloten, dat, onder bestaande omstandigheden, men aan deze cirkulaire niet kon voldoen en dat dezelfde genotuleerd worde.

Vermindering van schoolgelden.—Applikaties werden gelezen om vermindering van schoolgelden.

Algemeen werd besloten, dat aan de aanzoek van twee applikanten niet voldaan kon worden.

Aanstelling van onderwijzers.—De volgende onderwijzers, door de genoemde bestierders aangesteld, werden in hun posities goedgekeurd, onderhevig aan de goedkeuring van het departement:—

Cijferfontein: Mej. Pentz, gecertificeerd, salaris £50 per jaar, in plaats van mej. Vorster, bedankt.

Driefontein: Mej. Louisa Naude, ongecertificeerd, salaris £40 per jaar, in plaats van de heer Francis, bedankt.

Reiskosten.—Applikatie werd gelezen van de heer P. A. Furter om terugbetaling van zijn reiskosten vragende.

Besloten aan de heer Furter de prijs van een enkel kaartje van Wellington naar Lady Grey, tweede klasse, terug te betalen.

Applikatie werd gelezen van mej. Pentz om haar reiskosten van Wellington naar Lady Grey vragende.

Besloten aan mej. Pentz de prijs van een enkel tweede klasse kaartje van Wellington naar Lady Grey te zenden.

Brief werd gelezen van de voorzitter van de publieke school en armeschoolkommissie, de ontvangst erkennende van zekere brieven door de sekretaris aan hem gericht en de raad hartelik bedankende voor de boekekast aan de armeschool geschonken.

Besloten, dat de sekretaris aan de heer Ross zou schrijven en aan hem te kennen geven, dat zijn brief in 't geheel aan de raad werd voorgelezen, en hem verder bedanken voor zijn goede wensen.

Bedanking.—De sekretaris las een brief, ontvangen van lid H. F. Oelschig, die als lid van de raad bedankte.

Besloten de bedanking met leedwezen aan te nemen en dat de sekretaris aan de hr. Oelschig per brief zijn waardering voor bewezen diensten zou betuigen en zijn leedwezen zou uitspreken, dat de heer Oelschig daartoe gedwongen werd om als lid te bedanken.

Auditeursrapport.—Dit rapport werd ter tafel gelegd en algemeen aangenomen.

Armeschool.—Een brief, gedateerd de 15de Junie, 1910, werd gelezen, ondertekend door de onderwijzers aan de armeschool, de aandacht van de raad erop bepalende, dat de bijwoning van de school zeer ongeregeld was en een lijst van de nalatige ouders gevende.

Besloten, dat de sekretaris aan de magistraat een kopie van de lijst van namen zou geven met het doel de politie te verzoeken de ouders aan te sporen hun kinderen geregeld naar school te zenden en verder te waarschuwen.

De heer Brits rapporteerde, dat sekere heer Van Heerden, op de plaats Beerfontein en binnen de drie mijlen van de school aldaar woonachtig, twee kinderen had van schoolgaande ouderdom die geen school bijwoonden.

Besloten, dat de sekretaris de naam van de heer Van Heerden zou melden op de lijst van namen aan de magistraat verschaft te worden om aan de politie overhandigd te worden.

Kiezing van een nieuwe schoolkommissie voor de publieke school.—De wenselikheid om een kommissie uit de raad aan te stellen in plaats van een te laten kiezen door de ouders werd besproken, doch geen besluit werd daarover genomen.—Goedgekeurd.

Uitglijden op een natte drempel veroorzaakt erge Verstuiking.

VLEES WERD ZWART—3 WEKEN IN BED.

EEN DAMES KLEERMAKERS GENEZING DOOR ZAM-BUK.

Mejuffrouw Christina Crawford, een dames kleermaker van 5 Handcockstraat, Harding, Natal, zegt:—"Op een natte dag gleed mijn voet uit op mijn natte deurdrempel en ik viel, hevig mijn voet en enkel verstuikende. Dit ongeluk veroorzaakte mij vreselike pijn en mijn enkel en voet begonnen te zwellen. Spoedig kreeg ik er ontsteking in en de zwelling verspreidde zich van mijn voet tot mijn knie. Het vlees rondom werd zwart en blauw, en ik werd verschrikt door hevige jeuking. Ik verkreeg enige medicijn van een apotheker, welke ik voor mijn voet gebruikte, maar het deed mij geheel geen goed—het was werkelik geld weggooien om het te beproeven—en ik werd erger. Ik was niet in staat mijn voet op de grond te zetten, en het was onmogelik voor mij om mijn werk te doen, daar ik niet op een stoel kon zitten. De pijn was 's nachts zo erg, dat ik geen slaap kreeg, en ten laatste werd ik bedlegerig. Omtrent die tijd raadde een vriend mij aan Zam-Buk te gebruiken als een zeker geneesmiddel voor mijn kwaal. Ik verkreeg iets en gebruikte het. Kort na met deze balsem begonnen te zijn verminderde de ontsteking en de pijn werd gemakkelijker. Toen ik voortging met Zam-Buk te gebruiken, zakte de zwelling en mijn voet en enkel werden sterker. Ik ging voort met Zam-Buk tot ik volkomen genesen was, en ik in staat was weer rond te lopen na gedurende drie weken bedlegerig te zijn geweest.

"Ik heb ook ondervonden Zam-Buk een voornaam iets te zijn voor sneden, brandwonden en kneusingen."

Zam-Buk wordt verkocht door alle winkeliers en apothekers voor 1s. 6d. (plus 2d. Goev. zegel) 1s. 8d. en 3s. 9d. (plus 7d. Goev. zegel) 4s. 4d. per pot, of postvrij direkt van de Zam-Buk Co., 9 Langestraat, Kaapstad.

Drukwerk van alle Beschrijving.

Van de Sandt de Villiers Drukpers Maatschappij, Bpkt., Kaapstad.

Rowland's Macassar Oil

VOOR HET HAAR.

Is het beste Preparaat dat gij kunt gebruiken.

WAAROM?

OMDAT het Haar droog, dun en kort wordt, [illegible] het niet gebruikt, en dit preparaat [illegible] bij de natuurlijke Olie in het Haar, het verlies waarvan Kaalheid zal veroorzaken.

OMDAT gij het Haar goed gevoed moet houden om dun droog, of gij zult het spoedig verliezen.

DAAROM hebben het volig van het Haar niet en [illegible] behoefte te hebben.

MAAROM hebben het nolig om Kaalheid te voorkomen.

KORTOM HEBBEN het nolig om de eerste te [illegible] Haar [illegible] Wenkbrauwen [illegible] Kinnen Gorden &c. London. Verzegde prijs, [illegible] Apotheken en Bewaarders, [illegible] Werks, Manchester, Engeland.

Rowland's Macassar Oil

Merk Dit Trade Mark.

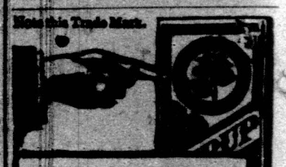

VERSTOPPING

is reeds een begin van ziekte! Verwaarloos het nooit—laat het nooit toenemen, maar verbeter uw gestel onmiddellik.

Het veilige, milde en zachte Geneesmiddel, dat altijd de overwinning behaalt over deze toestand is California Syrup of Figs. Denk erom te vragen om "California." Ten einde zijn goede uitwerking te verkrijgen moet gij de echte hebben.

CALIFORNIA SYRUP of FIGS
"NATURE'S PLEASANT LAXATIVE."
Van alle Apothekers en Winkeliers in twee maten.

BENGER'S FOOD

Voor er ook een gevl voorkomt van verzuurde spijsvertering, hetzij veroorzaakt door klimmende jaren, ziekte, of algemene zwakte, dáár is een gevl voor Benger's Voedsel.

Wanneer de maag verzuurd wordt, verliert het gewone voedsel zichzelf gelatenheid, en bij tijden wordt het pijnlik, wanneer van het voedsel wordt opgenomen, en het lichaam wordt dienvolgens onvoldoende gevoed.

Dit is voor Benger's Voedsel ter hul

Een Beroemd Toneelspeelster—

MERV. BROWN-POTTER

Foto: Lallie Charles.

Uitputting, Zenuw-Overspanning Hoofdpijn—

Over de gehele wereld zijn grote menigten van toehoorders met geestdrift vervult en tot ontroering gebracht door de zeldzame vereniging van grote persoonlike schoonheid en groot talent welke in zo grote mate bezeten wordt door Mevr. Brown-Potter. Te samen met de onvergelijkelike bekoring van haar vrouwelike staat bezit deze beroemde toneelspeelster een natuurlike geaardheid welke zo zij 't wil zich steeds regelt naar al de luimen en hartstochten van de menselike natuur. Als een gevolg hiervan veroorzaakt de werkelike volmaaktheid en geestinspanning van haar werk zulk een uitputting, dat het alleen aan Phosferine mogelik is haar in staat te stellen de grote gemoeds-overspanning te verduren.

Het beste voorbehoed middel tegen lusteloosheid, hoofdpijn en zenuwachtigheid, zegt deze beroemde dame, is Phosferine en de opmerkelike wilskracht van Mevr. Brown-Potter is een bewijs ervan dat dit beroemd versterkend en opwekkend middel iedere man en vrouw in staat stelt zich zowel lichamelik als geestelik op te wekken.

Volkomen Verhinderd.

Merv. Brown-Potter schrijft :—"Ik ben zowel verheugd als tevreden over de uitmuntende resultaten die ik door het gebruik van Phosferine verkregen heb. Gedurende mijn gehele loopbaan ben ik nimmer in staat geweest enig opwekkend tonies middel te vinden dat even nuttig en aangenaam is, of dat even spoedig hoofpijn en de gevolgen van grote geestoverspanning verdrijft. Voor personen wier geaardheid ben een neiging geeft om de aandoeningen van de karakters die zij voorstellen hevig te gevoelen, is Phosferine meer dan een zegen, het is een noodzakelikheid, daar het de uitputting en overspanning van hun gestel verminderd en hun zenuw-kracht hernieuwt. Na de vermoeienissen van een lange en vervelende reis of van het spelen van een bizonder veel van de krachten vergende rol, zoals 'Madam X,' wanneer de spieren slap zijn en de zenuwen van het gehele lichaam trillen en bonsen, bestaat er geen beter kracht-herstellend middel dan een dosis Phosferine. Ik gevoel mij zonder twijfel veel opgewekter en levenslustiger na het gebruik van Phosferine en ik ben van oordeel dat de onfeilbare werkdadige eigenschappen van dit middel de grootst mogelike bekendheid verdienen. Indien er iets kan zijn dat mijn persoonlike waardering ervan nog verhoogt, dan is het 't feit dat mijn moeder steeds uitmuntende gezondheid genoten heeft en volkomen bevrijd is gebleven van influenza en neuralgie (zenuw-pijnen) sedert zij er mede begonnen is om Phosferine te gebruiken."—April 7, 1910.

PHOSFERINE

Het Beste Van alle Toniese Middelen

Een Beproeft Geneesmiddel voor

Zenuw-Uitputting	Slechte Spijsvertering	Influenza	Rumatiek
Verlies van Eetlust	Neuralgie (Zenuw-pijn)	Slapeloosheid	Hoofdpijn
Machteloosheid	Vroegtijdige Uitputting	Lusteloosheid	Hysterie
Moedersschap-Zwakte	Neuritis (Zenuwontsteking)	Pijn in de rug	Heupjicht
Herseu Vermoeidheid	Anæmia (Bloedarmoede)	Uitputting	

en alle ongesteldheden die het gevolg zijn van een verzwakte toestand van het zenuw-gestel

Het Geneesmiddel van Koningen

Phosferine is geleverd op Koninklik Bevel.

Aan de Koninklike Familie	H.M. de Koningin van Spanje
H.K.H. de Keizerin van Rusland	H.K.M. de Koningin Weduwe van Rusland
H.M. de Koning van Spanje	H.K.H. Groot Hertogin Olga van Rusland
Z.M. de Koning van Griekenland	H.K.H. de Groot Hertogin van Hessen
H.M. de Koningin van Romania	De Keizerlike Familie van China

En de voornaamste Koninklike Families en Adelike stand door de gehele Wereld.

Flessen 1/½, 2/9 en 4/6. Verkrijgbaar in alle apoteken, storen, enz. De 2/9 fles bevat bijna viermaal de hoeveelheid van de 1/1½ fles.

HET OUDE, OORSPRONKELIKE EN WERELDBEROEMDE VERSTERKENDE MIDDEL voor de LONG is dat van OWBRIDGE voor

Hoesten en Verkoudheid.

Voor het eerst in Engeland vervaardigd en verkocht in 't jaar 1874, is zijn verkoop gaandeweg toegenomen, ten spijte kompetitie en namaaksels, totdat hij 't meest bekende en doeltreffendste middel in de wereld geworden is voor keel- en borstaandoeningen.

Owbridge's

LONG-VERSTERKEND MIDDEL

Wanneer u een geneesmiddel wenst te hebben voor ziekten ontstaande door klamheid of koude, vraag dan om "OWBRIDGE" en laat u niet tevreden stellen met enige plaatsvervanger er. Dit is de beste, goedkoopste, veiligste en zekerste weg tot herstel.

Het sukses en de snel toenemende vraag verbonden aan het gebruik ervan in Zuid-Afrika en andere werelddelen met een zeer aan veranderingen onderhevig klimaat, leveren het beste bewijs dat hij van groot nut is.

Verkrijgbaar bij al de voornaamste Apothekers en Magazijnen.

PRIJS IN GROOT BRITTANJE :— 1/1½, 2/9, 4/6 en 11/- per bottel.

Bereid door W. T. OWBRIDGE, Beperkt, Het Laboratorium, Hull, Engeland.

KOPIEREECHT.

Gij kunt een grote vermindering in de onkosten van uw voedsel maken

door het advies te volgen van Sir James Crichton Browne, LL.D., F.R.S.,

De grootste Londense mediese autoriteit over de waarde van voedsels.

Eet veel en dikwijls van het beste Havermeel—het is het beste van alle voedsels voor het menselik lichaam.

Quaker Oats wordt over de gehele wereld erkend als het beste havermeel, dat bereid wordt. Het goedkoopste voedsel, dat gij kunt eten.

VERKRIJGBAAR ALLEEN IN VERZEGELDE PAKKETTEN.

The Quaker Oats Company

Marktbericht.

PORT ELIZABETH.

(Van de heren John Daverin & Co.)

Port Elizabeth,
de 8ste Julie, 1910.

Vogelstruisveren.—De markt was deze week weder goed voorzien van veren van middelklas kwaliteit. Kompetitie was vast en prijzen over het geheel toonden weinig verandering van laatste week.

Weinig zaken werden uit de hand gedaan.

De volgende Londense veenduties werden op de 25ste dezer geopend, het uitzicht wordt tamelik goed geacht.

De gehele waarde van deze week op de markt verkocht was: £18,644 5s. 10d. het gewicht 6,676 pond, 12½ ons.

De volgende zijn de lopende prijzen van :—

	Per lb £	s.	d.		£	s.	d.
Prima,							
Extra sup. ...	30	0	0	tot	45	0	0
Goed tot sup.	12	10	0	„	25	0	0
Witte,							
Goede, geb'ken	9	0	0	„	15	0	0
„ Middelklas	8	0	0	„	10	0	0
Nauw ...	5	10	0	„	7	0	0
Derde ...	2	10	0	„	5	0	0
Wijfjes, super	13	0	0	„	22	10	0
Goed tot sup.	8	0	0	„	12	10	0
„ geb'ken	6	0	0	„	12	0	0
Middelklas ...	5	0	0	„	7	0	0
Nauw ...	1	15	0	„	4	0	0
derde ...	0	15	0	„	2	10	0
grijze ...	3	0	0	„	10	0	0
Fancy, super ...	8	10	0	„	11	10	0
goede ...	6	10	0	„	8	0	0
slechte en nauw	3	0	0	„	5	0	0
Staartveren Mannetjes,							
goede extra grt	2	5	0	„	3	10	0
„ middelklas	1	0	0	„	1	15	0
kort en nauw	0	7	6	„	0	15	0
Wijfjes, goed lichte,							
extra groot ...	2	0	0	„	3	10	0
goede mid. klas	1	0	0	„	1	15	0
kort en nauw	0	3	6	„	0	10	0
goede donker extra groot	0	15	0	„	1	10	0
goede mid. klas	0	6	6	„	0	12	6
kort en nauw	0	0	6	„	0	2	6
Zwarte, lang,							
speciaal ...	7	0	0	„	12	10	0
goede ...	5	5	0	„	7	0	0
tamelik goed	3	15	0	„	5	0	0
valerig ...	2	0	0	„	3	10	0
middelklas ...	1	10	0	„	3	15	0
kort ...	0	12	6	„	1	5	0
schraal ...	0	0	6	„	0	3	6
vlos, lang ...	0	12	6	„	1	2	6
„ kort ...	0	5	0	„	0	9	0
Vale, lang, spcl.	4	10	0	„	7	0	0
goede ...	2	15	0	„	3	15	0
tamelik goed	1	5	0	„	1	15	0
middelklas...	0	12	6	„	1	10	0
kort ...	0	2	6	„	0	9	0
„ schraal ...	0	0	3	„	0	2	6
vlos, lang ...	0	12	6	„	1	2	6
„ kort ...	0	5	0	„	0	7	6
Spadonas,							
speciaal licht	5	0	0	„	7	0	0
tamelik goede	1	0	0	„	3	10	0
nauw ...	0	5	0	„	0	15	0
denker ...	0	10	0	„	3	0	0
Kuikentjesveren	0	0	3	„	0	7	6

De volgende zijn de prijzen van ongesorteerde veren :

Superieure: pluksels Witte £9 0s. tot £13; Wijfjes £6 10s. tot £9 0s.

Goede gemiddelde partijen: Witte £7 0s to £8 10s.; Wijfjes £5 0s. tot £6.

Geringe gemiddelde partijen: £4 10s. tot £6 10s.; Wijfjes £2 0s. tot £3 15s.

Ordinaire partijen, stengelachtige en ongekleurde: Witte £2 0s. tot £4 0s.; Wijfjes £1 tot £1 15s.

Goede Staarten 11/- tot 16/-; Zwarten 25s. tot 60s. 0d.; Valen 12s. 6d. tot 17s. 6d.; Spadonas 30s. tot 40s.

Gemiddelde: Staarten 7s. 6d. tot 10s.; Zwarten 17s. 6d. tot 20s.; Valen 10s. 0d. tot 12/6.; Spadonas 12s. 6d. tot 20s. 0d.

Zwakke; Staarten 3/6 tot 6/6; Zwarten 10s. tot 12s. 6d.; Valen 5s. tot 7s. 6d.; Spadonas 2s. 6d. tot 10s. 0d.

Voor ekstra goede kwaliteit veren zijn de prijzen nog beter.

Wol.—Deze markt is zeer stil, en min bezigheid is deze week uit de hand gedaan.

Op de katalogus venduties Woensdag werden 232 balen opgeveild, waarvan maar min verkocht is.

Op de publieke markt werd gisteren maar min wol opgeveild voornamelik kleine partijen en grove wol. Prijzen toonden weinig verandering.

Wij geven de volgende als lopende prijzen van :—

	d.		d.
Sneeuwwitte, extra super	19½	tot	20
„ superieur ...	17½	„	19
„ goed tot sup.	16½	„	17
„ in^e. en slecht	14	„	15
Vetwol, sup. lange goede konditie grasveld, speciale scheersels	8	„	9½
Dito, dito, dito	7½	„	8
Dito, Karoo	7½	„	8
Dito, dito, dito... ...	6½		7
Dito, gemengd veld ...	6¾	„	7¼
Vetwol, licht, zonder fout, middelmatig grasveld ...	6½	„	7
Dito, Karoo	6½	„	7¼
Dito, kort, Karoo ...	5¾	„	6½
Vetwol, grof en gekleurd	1	„	4
Gewassen, grof en gekleurd	1½	„	8½
Basoeto vetwol, kort ...	6½	„	6½
Vrijstaat grasveld vetwol, lang en in goede konditie	7	„	7¾
Dito, dito, dito	6½	„	6¾
Dito, midd. lang, licht met weinig fouten ...	5¾	„	6¼
Dito, middelm. kort foutief en slecht	4½	„	5¼
Dito, middelm. Karoo, lang en goede konditie ...	6½	„	7
Dito, middelm. lang, licht en met min fouten ...	5¾	„	6½
Dito, middelm. kort foutief en slecht	4¼		5¼

Bokwol.—Deze markt is tans tot een stilstand gekomen en weinig bezigheid werd deze week gedaan. De kopers tonen geen genegenheid om iets te kopen en verkopers zijn niet haastig om te verkopen, daar zij overtuigd zijn dat de markt geheel goed is.

Op de publieke markt werd Dinsdag tamelik veel bokwol opgeveild, voornamelik duurmakaar klompjes, prijzen toonden weinig verandering.

Wij geven de volgende als lopende prijzen van :—

	d.		d.
Bokjes, superfijn ...	24	tot	24
Bokjes, algemeen ...	15	„	20
Bokjes, superieure ...	13½	„	14
„ inferieur ...	12	„	13
„ kort	11	„	11½
Lang bl. O.V.S. haar, superfine	13	„	14½
Gem. bl. O.V.S. haar, gemiddeld soort ...	8½	„	10½
Gem. haar	7	„	8
Tweede en grijs ...	5	„	7½
Derde	5	„	5½
Winter bokjes (speciale knip)	16	„	16½
„ (goede ordinaire) ...	14	„	15
Winterhaar	9¾	„	10
„ (Basoeto) ...	8½	„	10

Vellen.—Wij hebben deze week verkocht: schaapvellen in bundels 5½d., gescheerde vellen 4d. per lb.; bastaards 22d., gescheerd 10d., beschadigde 5d., voor elk, boerbokvellen 12½., beschadigde 5d. per lb., en zware velle 10½d., zijbokvellen 7½d., geschoren 5d., beschadigde 2½d. per lb. Johannesburg schaapvellen 5d.; boerbok 9d., zijbok 6½d. per lb., springbokvellen 8½d. per stuk.

Huiden.—In de zon gedroogde 9d., beschadigde 8d., gesoute 8d., beschadigde 7d., derde klas 3d. per lb.

Horens.—3½d. per stuk doorelkaar.

Huwelik te Alexandria.

VAN DER MERWE—SCHEEPERS.

Op Dinsdag, 28 Junie, trad alhier in het huwelik de heer J. R. v. d. Merwe, oudste zoon van de heer S. D. v. d. Merwe, van Wellington, en hoofdonderwijzer van de Doornkloof publieke school, met mej. Martha Scheepers, jongste dochter van de wed. J. C. Scheepers, van Doornkloof, in dit distrikt.

De plechtigheid vond plaats in de Ned. Geref. Kerk alhier en de band werd gelegd door de plaatselike leraar, ds. S. W. van Niekerk.

Er was een grote schare van belangstellenden en vrienden naar de kerk opgekomen om de huweliksplechtigheid bij te wonen.

Onder 't spelen van de huweliksmars door mevr. P. C. van Rooyen, orgeliste, kwam de bruid om 10 uur, gevolgd door haar suster, mej. Esther Scheepers, die als strooimeisje ageerde, de kerk binnen. De bruid leunde op de arm van haar moeder, die haar voor de kansel aan de bruidegom weggaf.

De bruid sag er allerliefst uit gekleed in "cream" zijde met "wreath" en "vail."

Beiden de bruid en het strooimeisje hadden prachtige ruikers, vervaardigd door mevrr. ds. Van Niekerk.

De bruidegom werd bijgestaan door zijn broeder, de heer S. D. v. d. Merwe, oudwijzer te De Rust, die als strooijonker optrad.

Onmiddellik na afloop van de huwelikceremonie vertrok het echtpaar naar Doornkloof, alwaar de receptie plaats had in de kostinrichting, die in verband staat met de publieke school, alwaar de bruidegom zijn werkkring heeft.

De tafel in de eetkamer was allerprachtigst versierd.

Na het presenteren van verversingen begon men met 't instellen van heildronken, de eerste waarvan uitgesproken werd op 't echtpaar door de heer J. C. Scheepers, broeder van de bruid, welke in gepaste woorden beantwoord werd door de bruidegom.

De heer J. A. Scheepers stelde de heilwens in op de ouders van de bruid en bruidegom. Hierop antwoordde de eerw. C. F. Scheepers, van Grahamstad, op zeer gepaste wijze.

De heer J. A. Jacobs, onderwijzer te Barkly Oost, stelde daarop de heilwens in op het strooimeisje en de strooijonker, waarop laatstgenoemde gepast repliceerde.

De heer C. du Preez wenste de afmiliebetrekkingen van bruid en bruidegom van harte geluk met 't voltrokken huwelik, waarop de heer Fred. Scheepers, van Rhodes Kollege, antwoordde.

Er werden 22 telegrammen en vele brieven van gelukwensen ontvangen.

Op een tafel werd een aantal prachtige en kostbare huwelikgeschenken vertoond.

De volgende morgen vertrokken de heer en mevr. Van der Merwe naar de Bushmans Rivier Mond, waar de wittebroodsdagen doorgebracht zullen worden.

ONRUSTBAREND.

HET GEVAAR DREIGT.

Een korrespondent schrijft:—

Syphilis evenals tuberkulose heeft 'n onrustbarende gehalte aangenomen onder de gekleurden in menig dorp van ons land en de verwoesting in de lichamen van vele lijders door die afschuwelik besmettelike ziekte aangericht is onbeschrijflik. Lijders daaraan worden overal aangetroffen, zijn overal in dienst, zonder dat de personen, bij wie ze in dienst zijn, zulke weten, omdat die ziekte zich heel ver kan ontwikkelen zonder enige zichtbare kentekenen te openbaren en 't is juist in die periode, dat zij 't meest aanstekelik is. Wanneer in aanmerking genomen wordt hoe afhankelik de blanken op de gekleurde arbeiders zijn, uit welke broeinesten van vuilheid laatstgenoemden maar al te dikwels komen en 't gevaar dat eerstgenoemden lopen van besmet te worden, vooral door middelvan de nauwe band, die er bestaat tussen kindermeiden en kinders, dan is 't meer dan tijd, dat alle plaatselike autoriteiten ernstige maatregelen zullen nemen ter bestrijding van die ziekte in bescherming der blanken. De vraag ontstaat of 't niet de plicht is van elke stadsraad om 'n lazaretho daar te stellen ter gedwongen bewaring en behandeling van alle syphilislijders; want hoe anders zullen we daarvan verlost worden. Ook zou 't niet meer dan de plicht van elke stadsraad zijn om van de plaatselike geneesheer, gevangenisbewaarder en anderen 'n nauwkeurige opgaaf te vorderen van alle syphilislijders onder hun aandacht komende, om op die wijze, indien niets meer gedaan wordt, 't publiek in staat te stellen, wanneer 'n bediende gehuurd wordt, zich van enig gevaar te vergewissen.

Iets moet gedaan wordt ?

Om haren op het kale hoofd te laten groeien.

DOOR EEN SPECIALITEIT.

Duizenden mensen lijden aan kaalheid en vallend haar, die, na bijna alle geadverteerde middelen voor het versterken en het groeien van het haar zonder resultaten geprobeerd te hebben, zich getroost hebben aan kaalheid en zijn bijkomende ongemakken. Toch is hun geval niet hopeloos; het volgende eenvoudige huisrecept heeft haren laten groeien na jaren van kaalheid en is ook ongeëvenaard om grijze haren tot zijn oorspronkelike kleur te herstellen, het vallen van het haar te doen ophouden en voor het vernietigen van de kiemen van roos op het hoofd. Het zal het haar niet vettig maken en kan klaargemaakt worden door alle apothekers:—Bay Rum 3 onzen, Lavona de Composée 1 ons, Menthol Crystal ½ drachme. Indien gij het geparfumeerd wenst te hebben, voeg erbij een halve tot een teelepelvol Franse Fon Fleur parfumerie, die zich volkomen verenigt met de andere ingrediënten. Dit preparaat wordt ten zeerste door dokters en specialiteiten aanbevolen en is absoluut onschadelik, daar het geen van de vergiftige hout-alcohol bevat, die zo dikwijls gevonden wordt in versterkingsmiddelen voor het haar. Wendt het niet op het gezicht aan of waar men geen haar verlangd.

TENDERS.

In deze kolom geven wij een korte opsomming der tenders, die door middel onzer advertenties opgevraagd worden, of zoals in recente kennisgevingen in die kolommen is geschied. De datums duiden aan tot wanneer de tenders ingewacht worden.

15 Julie.—Voor het leveren van turf. Biezonderheden van de afdelings ingenieur, departement van publieke werken, Kaapstad.

19 Julie.—Tenders voor het leveren van timmerhout. Zuid-Afrikaanse Spoorwegen.

20 Julie.—Voor bijvoegingen tot de gevangenis te Cradock, voor de akkommodatie van gevangenen, die aan tuberkulosis lijden.

4 Augustus.—Voor het optrekken van een schoolgebouw te Aurora, afdeling Piketberg. Schoolraad, Piketberg.

Afrikaner Bond.

THE GRANGE.

Notulen van een vergadering van tak No. 1 A.B. en R.V., gehouden te The Grange op de 4de Julie, 1910.

De voorzitter verzocht de heer Holtzhausen een gebed te doen.

De voorzitter richtte een woord van welkom tot de leden, en maakte melding van het overlijden van lid A. Thomas.

De notulen werden gelezen en goedgekeurd.

Verslag werd gegeven door de afgevaardigde naar het kongres en naar de delimitatiekommisie te Kimberley.

Beide verslagen werden aangenomen, met een woordje van dank.

Tot de kommissie om de kiesers op te wekken tot belangstelling in de aanstaande elektie werden benoemd leden C. Mathewson, D. Louwrens, jun., P. Wiid, sen., en J. H. Holtzhausen.

Omtrent het "Hofmeyr Gedenktekenen Fonds," werd besloten de sekretaris te gelasten een lijst op te trekken en te laten tekenen door allen die iets wilden bijdragen.

De vergadering sloot met een woord van dank van de voorzitter aan de leden voor hun opkomst.

H. H. DE WET,
Sekretaris.

LANDBOUWPRODUKTEN.

MARKTPRIJZEN (GROOTHANDEL).

Het Landbouw Departement publiceert voor algemene informatie de volgende marktprijzen (groothandel) voor de onderstaande centra op 9 Julie, 1910 :—

Centra.	Tarwe. Per 100 lbs. s.	d.	Tarwemeel. Per 100 lbs. s.	d.	Boermeel. Per 100 lbs. s.	d.
Aliwal Noord	9	6	21	6	12	6
Beaufort W.	10	0	17	0	13	0
Burgersdorp	8	0	16	6	12	3
Kaapstad	—		—		—	
Clanwilliam	11/6	tot 13/	—		12/6 tot	14/
Colesberg	10	0	—		—	
Cradock	9	8	—		11	9
Dordrecht	8	6	21	0	14	0
Oost Londen	9	6	18	0	14	9
Graaff-Reinet	11/ tot	12/6	—		12/ tot	13/
Grahamstad	10	6	—		—	
Kimberley	9	9	16	0	14	3
K.W. Town	12	0	18	0	14	0
Malmesbury	10	0	15	0	12	6
Mosselbaai	12	9	18	0	15	0
Port Alfred	11	0	17	6	17	0
Port Elizabeth	9	6	—		—	
Queenstown	10	0	—		—	
Tarkastad	10	0	22	0	14	0
Vrijburg	10	0	20	0	12	6
Worcester	11	0	15	0	11	9

Centra.	Mielies Per 100 lbs s.	d.	Mielie Meel Per 100 lbs. s.	d.	Gerst. Per 100 lbs. s.	d.
Aliwal Noord	5	0	7	6	8	0
Beaufort W.	6	3	8	0	11	6
Burghersdorp	6	0	7	6	7	6
Kaapstad	—		—		7	0
Clanwilliam	6	0	—		—	
Colesberg	5	0	—		6	5
Cradock	5	9	8	0	7	0
Dordrecht	6	3	8	0	6	0
Oost Londen	5	6	6	9	—	
Graaff-Reinet	6/ tot	6/6	8	0	—	
Grahamstad	6	0	—		6	6
Kimberley	4	8	5	0	7	3
K. W. Town	4	9	6	6	6	6
Malmesbury	6	9	—		8	6
Mosselbaai	5	9	—		6	3
Port Alfred	7	6	9	0	10	0
Port Elizabeth	6	0	—		6	0
Queenstown	4	6	6	6	—	
Tarkastad	6	0	6	6	6	0
Vrijburg	3	6	5	6	9	0
Worcester	7	6	8	6	7	0

Centra.	Haver. Per 100 lbs. s.	d.	Havermeel. Per 100 lbs. s.	d.	Lucerne hooi. Per 100 lbs. s.	d.
Aliwal Noord	9	0	7	6	4	0
Beaufort W.	8	0	4	0	4	6
Burgersdorp	8	4	6	3	6	0
Kaapstad	5	3	4	0	5	6
Clanwilliam	5	0	—		—	
Colesberg	—		6	0	—	
Cradock	7	0	7	0	5	6
Dordrecht	8	0	5	0	6	0
Oost Londen	—		4	6	5	6
Graaff-Reinet	—		4/6 tot	5/6	3/ tot	4/
Grahamstad	5	9	6	3	—	
Kimberley	6	9	6	0	4	10
K.W. Town	9	0	5	0	4	0
Malmesbury	5	0	3	6	—	
Mosselbaai	—		5	0	—	
Port Alfred	10	0	5	6	—	
Port Elizabeth	6	3	5	0	—	
Queenstown	9	0	5	6	4	0
Tarkastad	6	6	6	6	3	6
Vrijburg	9	0	7	6	5	6
Worcester	6	0	3	9	4	6

Centra.	Aardappelen. Per 100 lbs. s.	d.	Tabak (Boerrol) Per lb. s.	d.	Beesteplices. Per lb. s.	d.
Aliwal Noord	5	0	1	0	0	6
Beaufort W.	7	6	1	0	2d. tot	3d.
Burgersdorp	—		0	10	0	6
Kaapstad	7	0	—		—	
Clanwilliam	6	0	0	9	0	5
Colesberg	7	6	—		0	3
Cradock	5	0	0	9	0	4
Dordrecht	4	0	1	0	0	3½
Oost Londen	7	0	1	0	0	3
Graaff-Reinet	6/ tot	7/6	0	7	3d. tot	4d.
Grahamstad	8	6	0	7	0	5
Kimberley	8	3	0	5½	0	8
K.W. Town	7	0	0	6	0	4½
Malmesbury	8	0	0	9	0	6
Mosselbaai	8	0	0	4	0	6
Port Alfred	8	0	0	9	0	6
Port Elizabeth	12	9	—		0	6
Queenstown	5	6	—		0	5
Tarkastad	4	6	0	9	0	4
Vrijburg	8	0	0	4	0	8
Worcester	6	0	0	5	3d. tot	7d.

Centra	Schapevlees. Per lb. s.	d.	Verse Boter. Per lb. s.	d.	Eieren Per Doz. s.	d.
Aliwal Noord	0	4	2	0	2	0
Beaufort W.	3d. tot	4d.	1	6	1	11
Burghersdorp	0	4½	1	5	1	6
Kaapstad	—		1	3	1	6
Clanwilliam	4d. tot	6d.	1	6	1/ tot	1/3
Colesberg	0	3	2	2	1	6
Cradock	0	3	0	10	1	6
Dordrecht	0	3½	1	3	1	6
Oost Londen	0	4	1	6	1	3
Graaff-Reinet	2d. tot	3d.	1/ tot	1/4	1/4 tot	1/9
Grahamstad	0	5½	1	4	1	2½
Kimberley	0	5	1	3	1	6
K. W. Town	0	4½	1	9	1	1½
Malmesbury	0	6	1	3	1	3
Mosselbaai	0	6	1	4	1	0
Port Alfred	0	6	1	6	1	0
Port Elizabeth	0	6	1	6	1	4
Queenstown	—		1	3	1	0
Tarkastad	0	4	1	3	2	6
Vrijburg	5d. tot	7d	1	3	1	6
Worcester	0	4	1	6	1	6

Centra.	Slachtvee	Slachtschapen.
Aliwal Noord...	£10 10s.	15s.
Beaufort W. ...	£9	11s.
Burgersdorp ...	£11 10s.	15s.
Kaapstad ...	—	—
Clanwilliam ...	£7 10s.	15/ tot 20/
Colesberg ...	—	—
Cradock ...	—	—
Dordrecht ...	£10 0s.	13s. 6d.
Oost Londen ...	£10	19s.
Graaff-Reinet	£8 tot £11	10/ tot 13/
Grahamstad ...	—	—
Kimberley ...	£7 15s.	13s. 3d.
K.W. Town ...	£10 10s.	19s. 0d.
Malmesbury ...	£12	18s. 9d.
Mosselbaai ...	—	—
Port Alfred ...	£14	15s.
Port Elizabeth	—	—
Queenstown ...	—	—
Tarkastad ...	£9	15s.
Vrijburg ...	£8 tot £10	9s. tot 12s.
Worcester	£6 10s. tot £10	12/6 tot 17/6

PER SPOORWEG NAAR DE MACHT.

Op een publieke vergadering gehouden laatste Zaterdag te Middelburg, gedurende week de Afrikaner Bond, onder anderen, eenparig aangenomen en aan de aandacht van Unie-kabinet gevraagd voor overweging aan het Unie kabinet :—

"Deze vergadering van ingezetenen van Middelburg, in de Provincie de Kaap de Goede Hoop, wenst ernstig de aandacht van het Unie kabinet bij het het volgende te bepalen :—

(1) Dat de plaats Grootfontein, enlange gekocht voor het oprichten van een landbouw kollege, ook al het nodige heeft voor het huisvesten en opleiden van een deel van de verdedigings troepen der Unie.

(2) Dat er op de plaats een aanzienlik aantal uitstekende gebouwen is, geschikt voor het huisvesten van officieren, manschappen en paarden, met kwartieren voor gehuwden enz., en dat deze gebouwen speciaal door het imperial gouvernement opgericht als kwartieren voor de gewapende troepen, ongetwijfeld aangekocht kunnen worden tegen minder dan de kosten van 't materiaal, of in elk geval tegen een zeer billike prijs.

(3) Bovendien zijn er uitgestrekte schietbanen; een goede voorraad water, parade- en sportgronden en andere zaken nodig voor een ideaal lagerkamp.

(4) De plaats is 11,900 morgen groot, een area, die, volgens de meening der vergadering van een voldoende uitgestrektheid is beide voor het kollege en het kamp voor de verdedigings macht.

(5) Deze vergadering vertrouwt, dat het kabinet deze zaak in ernstige overweging zal nemen en dat in gedachte zal worden gehouden, dat de kampverkoping vermoedelik in Augustus zal plaats vinden."

VERBANDLIJSTEN.

JULIE 5.

KUSTINGS.

C M J van der Walt—C J Venter, sen.—Colesberg.
G A le Roux—C J Roux—Elliot.
S J Naude (F D Naude, borg)—boedel J P Hugo—Philipstown.

ALGEMEEN.

J H Pretorius—H M Foot—Oudtshoorn.

JULIE 6.

HYPOTHEKEN.

F J Brand (C J Brand, borg)—M F Stadion—Piketberg.
C S v. d. Venter—N J Ackermann—Montagu.
M McCallum—T Delaney— Fort Beaufort.
W Cunningham—R F Skinner—Uitenhage.
N M Moolman, J S Botha—O E G Evans—Somerset Oost.
C G Potgieter—Oudtshoorn Tak van Standaard Bank—Oudtshoorn.
F C Moore—J N W de Jager—Willowmore.
G J Botha—Seymour Tak van Standaard Bank—Stockenstroom.
G P Pretorius—A E van Vuuren—Albert.
A P Schoultz—O J Coleske—Willowmore.
A A Cilliers—"S.A. Mutual"—Robertson.

KUSTINGS.

J A Strauss—Unie van Zuid-Afrika—Calvinia.
D J H Meintjes—D H Cilliers—Aberdeen.
E G Jordaan

THE REVIVA REMEDIES

WELKE BESTAAN UIT :—

Reviva Bloed & Versterkings Pillen.

De grootste kracht vernieuwer der Natuur, Bloed Zuiveraar en Versterker, en groot zenuw versterker en krachtgever.

Reviva Nier Pillen

sullen U volkomen gezondheid teruggeven als andere medicijnen niet hebben gebaat. Regelt en zuivert de Nieren.

Reviva Lever Tabletjes

voor spoedige en zekere g ezing van slechte mage en trage lever.

Slechts 1/6 per doos.

Besteld direkt en overtuigt Uzelven. Indien niet ten uwent verkrijgbaar, schrijf dan aan ons direkt en sluit het geld in en wij zullen U de Pillen per kerende post franco toezend.

Circulaire is om iedere doos met volle aanwijzingen.

Groot getal getuigschriften over geheel Zuid-Afrika.

REVIVA MEDICIJN MAATSCHAPPIJ,
No. 1, Burg Straat, Kaapstad.
Dept. L.

IJSLANDS MOS
Het Zekere Hoest Middel
A. WHITE, Apotheker, Kaapstad. 1/6

G. W. JOHNSTON,
SPINSTRAA
EN
ADDERLEYSTRAAT 50,
- - - KAAPSTAD.
OPGERICHT 1880.
Het beste Magazijn voor
GEBRANDE AMANDELEN,
GEKRISTALLISEERD MEEBOS,
EN
OUDERWETS KAAPS LEKKERS.

O.O.S.
Ohlsson's
Oatmeal
Stout.
Geen kunstmatig Gas wordt gebruikt.
Zuiver en Gezond
BESTEL
ALTIJD
OHLSSON'S.

G. W. R. F. UNION.
TERUG-BEZOEK VAN HET
Britse Rugby Span,
SPELENDE TE
KIMBERLEY,
Op ZATERDAG, 23 JULIE,
TEGEN
Grikwaland West.
OP
WOENSDAG, de 27ste JULIE,
TEGEN
Kaapkolonie.
HET SPEL BEGINT TE 4 N.M.
TOEGANG: Paviljoen, 4/-.
Lanyon Terras Zijde, 3/-.
Spoorweg Zijde, 2/-.
Kinderen halve prijs voor het Lanyon Terras en de Spoorweg Zijden.
Paviljoen Zitplaatsen kunnen besproken worden bij
LEO. SIMMONS.
Exkursiebiljetten sullen uitgereikt worden door de Kaapse Goevernements Spoorwegen vanaf Mafeking en De Aar (insluitende tussen Stations) naar Kimberley, vanaf de 22ste tot de 27ste Julie. De terugreis moet voltooid worden op de 3de Aug.
De C. Z. A. Spoorwegen sullen ook Exkursiebiljetten vanaf Bloemfontein en tussen Stations naar Kimberley uitreiken op de datums van de wedstrijden.

STRUISVOGELBOEREN.
VOOR het beste Omheiningsmateriaal, geschikt voor Struisvogelkampen en algemene boerderijdoeleinden, wenden de ondergetekenden de aandacht van hun klënten en boeren in het algemeen op hun voorraden te vestigen. De beste kwaliteit, tegen de laagste prijzen, wordt voorradig gehouden. Prijsopgaven zullen gegeven worden.
Ook voorradig: Gegalvaniseerde Pijpen, Gegalvaniseerd IJzer en Cement, tegen de laagste prijsopgaven.
R. M. ROSS & Co.,
Strandstraat, KAAPSTAD.

GROTER
ZUID-AFRIKA
VERENIGD
IN HUN
HOGE OPINIE
VAN
DELICIEUSE
NECTAR
TEE,
DIE
EENS BEPROEFD
ALTIJD
DE VOORKEUR GENIET
BOVEN ALLE ANDERE MERKEN, WEGENS ZIJN
Uitstekende Kwaliteit
EN
STERLING WAARDE.

DARTERS
VOOR ...
PIANO'S
EN
ORGELS
Gemakkelike Termen.
Lage Prijzen.
Gewaarborgde Goederen.
DARTER
& ZOONS,
tegenover de Ned. Geref. Kerk,
ADDERLEY STRAAT,
KAAPSTAD.
Gevestigd 70 jaren.

Opvolger van wijlen de heer P. M. ROSENHOFF.
L. J. DRUIFF, Opticien,
ADDERLEY STRAAT 118, KAAPSTAD.
DE OGEN WORDEN GRATIS GEKEURD.
Bestellingen per post worden ogenblikkelik uitgevoerd.

DE ZUID-AFRIKAAN
VERENIGD MET
ONS LAND.

DONDERDAG, 14 JULIE, 1910.

De Z. A. Akademie.

Op het Taalkongres, dat verleden jaar in Julie te Bloemfontein gehouden werd, besloot men een "Zuidafrikaanse Akademie voor Taal en Letterkunde" te stichten. In de beeldspraak, welke op dat kongres gebruikt werd, is de Akademie het dak van het gebouw, waarvan de vier muren bestaan uit de verschillende taallichamen, als de Taalbond, Onze Taal, de Afrikaans-Hollandse Taalvereniging, de Afrikaanse Taal Vereniging, enz. Onder het dak van de Akademie vinden al de hollandse taalbelangen in Zuid-Afrika verband. Vooreerst bestaat de Akademie uit slechts 30 leden; van tijd tot tijd kan hij echter leden toelaten, doch zodanig, dat het ledetal nooit meer dan 50 is. De Akademieraad bestaat uit 12 leden, waarvan vier elk jaar aftreden, doch de eerste raad blijft drie jaar aan, ten einde alles eerst goed te organiseren en op koers te brengen. Het ambtelik personeel van de Akademie wordt door de Akademieraad uit zijn midden gekozen; zij fungeren "ex-officio" als de ambtenaren van de Raad. De statuten maken voorziening voor onderscheidene vakkommissies, waaronder een affiliatie-kommissie, met het oog een goed verband te leggen tussen de bestaande aparte verenigingen en andere lichamen onder de vleugelen van de Akademie.

Verleden week werd de eerste zitting van de Akademie te Bloemfontein gehouden. De Akademieleden behandelden hoofdzakelik huishoudelike zaken, doch Woensdagavond was de zitting publiek en werden belangrijke toespraken gehouden, welke wij, in enigszins verkorte vorm, heden uit de "Vriend des Volks" overnemen. President STEYN, de "Vader van het Afrikaanse Volk," is gekozen als voorzitter van de Akademie, terwijl dr. G. KNOTHE tot sekretaris is benoemd. De Akademie werd geboren uit een algemeen gevoelde behoefte en President STEYN, samen met generaal HERTZOG, is wellicht meer dan alle anderen verantwoordelik voor de definitieve richting, welke de beweging aannam. Het is dus zeer gepast, dat president STEYN de eerste voorzitter van de Akademie is. Wij willen tans niet de geschiedenis van het ontstaan van de Akademie nagaan. Hij is de uiting van een door de hollandssprekende bevolking van geheel Zuid-Afrika diep gevoelde behoefte, de noodzakelikheid namelik om—wij gebruiken nog de beeldspraak—al de kinderen van het gezin onder één dak te brengen, de broederschap niet te laten verzwakken en eensgezindheid te verzekeren. Voorstanders van de afrikaanse en van de nederlandse vorm van het Hollands werken in en onder de Akademie hartelik samen voor het grote doel: de handhaving en bevordering van de hollandse taal, letterkunde, geschiedenis en oudheidkunde in Zuid-Afrika. De Akademie vormt de verenigspunt van de onderscheiden verenigingen, richtingen en vormen.

De ed. heer MALAN, minister van onderwijs, heeft terecht in zijn treffende openingsrede gezegd: "De hollandse taal is in Zuid-Afrika geen vreemde, nog minder een dode taal, maar wel een levend organisme, dat aan verandering onderworpen is en zich naar de behoeften en de geaardheid van de bevolking schikt." Het verwondert hem dus in het geheel niet, dat er hier een verschil in de taalvorm ontstaan is. Wij zijn het met hem volkomen eens, dat het een fout is om van Afrikaans en Hollands (Nederlands) als twee talen te spreken. "Wij hebben hier te doen met iets dat in zijn tweeheid één is. De ed. heer MALAN heeft het doel van de Akademie in het kort als volgt samengevat:—"Ten eerste, om de studie en beoefening van de hollandse taal en letteren te bevorderen, en om de veranderingen van ons taalorganisme tot harmonieuse ontwikkeling te helpen brengen; ten tweede, om het zelfstandig denken en de letterkundige ontluiking van het hollandsprekend deel der natie aan te wakkeren; ten derde, om verdienstelik werk, op het gebied der letteren, evenals dat der schone kunsten, te bekronen; en ten vierde, om de werkers en werksters aan onze edele, nationale geestestempel te bemoedigen en te steunen." Voorwaar dat is een nobel doel en de Akademie verdient dus onze volle ondersteuning. De Akademie bestaat niet om het Engels te bestrijden, niet om onrust te veroorzaken, maar om in de bestaande behoefte aan voorlichting bij de hollandssprekende bevolking te voldoen, het onderwijs in en de beoefening van het Hollands te bevorderen, aan te sporen tot de beoefening van kunsten en wetenschappen en zuidafrikaanse schrijvers in de moedertaal in het uitgeven van degelike werken te steunen.

In onze volgende uitgaaf hopen wij de namen van de leden van de verschillende vakkommissies te publiceren, alsmede andere biezonderheden omtrent besluiten door de Akademie genomen. De volgende jaarvergadering zal gehouden worden te Kaapstad. De leden van de Akademieraad zijn: President Steyn, dr. Knothe, dr. Brill, prof. A. Moorrees, ds. D. S. Botha, ds. N. J. Brümmer, dr. F. V. Engelenburg, dr. D. F. Malan, adv. E. G. Jansen, dr. G. Cillie, dr. N. M. Hoogenhout en dr. Reinink. Enkele wijzigingen werden voorlopig aan de statuten aangebracht en een 10-tal nieuwe Akademieleden gekozen. De Akademie is nu een voldongen feit geworden en in werkende orde gebracht. Wij wensen hem een lang en nuttig bestaan toe. Het eerste werk, dat voor de Akademie ligt, is het verband zetten tussen de bestaande taallichamen. Dit moet natuurlik niet anders geschieden dan door vrijwillige aansluiting of affiliëren van de tans zelfstandige verenigingen. Wij twijfelen er geen ogenblik aan, dat dit zal geschieden.

Zo klaar als kristal.

Aan het hoofd van de Unie-regering staat een kloek, moedig, onverschrokken man. Dinsdagavond was hij midden in het kamp van de vijand en hield in de Wanderers Zaal van de goudstad een engelse toespraak. Hij was vergezeld van ministers SMUTS en MALAN. Het gehoor was zo groot, dat de sprekers hun toespraken moesten houden eerst binnen en daarna buiten de zaal. Wij plaatsen heden een volledig rapport van de toespraak van generaal BOTHA. Voor de verslagen van de toespraken van de andere twee ministers moet men wachten op de kranten van het noorden. Het belangrijkste gedeelte van de toespraak van de premier werd gewijd aan een duidelike uiteenzetting van de politiek van de regering op onderwijsgebied.

Wat is de houding van de regering ten opzichte van de taalkwestie in verband met de opvoeding? Deze vraag werd gedaan en generaal BOTHA heeft niet lang gewacht om een beslist antwoord erop te geven. Het antwoord is niet zijn persoonlike opinie, maar—hier legt hij nadruk op—de politiek van het kabinet. Hij somde de taal-onderwijs-politiek van zijn regering op in de volgende drie punten:

1. Gelijke kansen voor de talen.
2. Het medium de moedertaal, zelfs al kost het de staat een weinig meer geld.
3. Geen dwang.

Deze beginselen kunnen niet anders dan algemene goedkeuring wegdragen: ze zijn onberispelik, en geheel volgens de letter en geest van de Konstitutie, voldoen aan de eisen van recht en billikheid en berusten op gezond pedagogiese beginselen. De Progressieven gebruiken nu het woord "Hertzogisme" als een paaiboelie evenals ze vroeger met het woord "Bond" deden. De meeste mensen, die hevig schrikken, wanneer zij dat woord horen, hebben maar een flauw en daarbij vaak nog geheel verdraaid denkbeeld van de taal- en medium-bepalingen van de Vrijstaatse Onderwijswet. Ten grondslag aan die wet ligt het beginsel, dat het onderwijs door middel van de moedertaal gegeven moet worden, doch naast aan dit beginsel ligt het andere, n.l. dat Zuid-Afrika een tweetalig land is en dat de beide landstalen dus op de school gelijke kansen moeten hebben. Het gebruik van het dubbele medium in één klas is daaraan te wijten, dat er gemengde klassen zijn, dat de geldmiddelen te beperkt zijn om een dubbele staf aan te houden en dat het voor de volkseenheid een kwade dag zou zijn, indien hollandssprekende en engelssprekende kinderen op school van elkander gescheiden werden. Dit laatste moet men niet uit het oog verliezen. In de praktijk kan men dus onder zekere omstandigheden moeilik zonder het dubbele medium overweg komen. Gelijke kansen voor beide talen, dat sluit voor ons haast alles in.

Generaal BOTHA heeft duidelik en met effekt aangetoond hoe uiterst dwaas degenen zijn die van hem verlangen, dat hij de Onderwijswet van de Vrijstaat moet herroepen, dat hij de Vrijstaat moet dwingen de wet te wijzigen, wanneer die provincie meer geld nodig heeft voor uitbreiding van 't onderwijs en zelfs dat hij moet weigeren een penny voor onderwijs te geven, tenzij de Provinciale Raad de wet verandert. Dit alles is onmogelik, omdat de Konstitutie gehoorzaamd moet worden. De bepaling, dat lager onderwijs 5 jaar lang onder de provinciale raden moet blijven, berust op een kompromis, dat niet gebrochen mag worden. Van dwang kan er dus geen sprake zijn. Onlangs zeiden we, dat de centrale regering indirekt een heilzame invloed op 't lageronderwijs kan uitoefenen. Dat is nog onze opinie. Wij hebben echter voor geen ogenblik gedacht aan pressie of dwang; doch wij menen, dat de centrale regering goed advies en nuttige raad zal geven en dat also langzamerhand de stelsels in de vier provincies meer en meer zullen harmonieren, zodat er na verloop van 5 jaar, zonder enige schok, een nationaal onderwijsstelsel toegepast kan worden in geheel de Unie. Het is onzin om te verwachten, dat de regering tegen de bepalingen van de Konstitutie zal handelen. De regering zegt: "geen dwang." Het volgt dus, dat de provincies niet gedwongen zullen worden. Nu verlangen juist diegenen, die schreeuwen, dat de vrijstaatse wet de ouders ten opzichte van 't medium dwingt, dat de regering de provincies zal dwingen. Hoe konsekwent toch!

Taalbondeksamens—Verandering van Datum.

Wij wensen de aandacht van alle onderwijzers, onderwijzeressen, kandidaten en andere belanghebbende personen te bepalen bij de elders verschijnende belangrijke kennisgeving van ds. Geo. S. Malan, sekretaris van de Taalbond. Vroeger werd aangekondigd, dat de Taalbondeksamens op 8 Oktober zouden plaats hebben; maar daar het tans blijkt, dat vele scholen eerst op 11 Oktober zullen heropenen, heeft het hoofdbestuur op verzoek de datum, waarop de eksamens zullen worden afgenomen, verschoven tot ZATERDAG, 15 OKTOBER. Het hoger eksamen in geschiedenis zal op Zaterdag, 22 Oktober, plaats hebben, ten einde de kandidaten, die daaraan wensen deel te nemen, niet te verhinderen ook het eksamen in Hollands te doen, wat het geval zou zijn indien beide eksamens op dezelfde dag werden afgenomen.

Z. A. TAALBOND.

EKSAMENS 1910.

BELANGRIJKE KENNISGEVING.

Hiermede wordt ter kennisse van belanghebbenden gebracht dat, op verzoek van vele scholen die eerst op 11 Oktober heropenen, bovengenoemde eksamens gehouden zullen worden, (*niet op 8 Oktober*, zoals vroeger bekend gesteld, maar wel) op *Zaterdag, 15 Oktober 1910.*

Voorts dat 't *hoger geschiedeniseksamen*, dat dit jaar voor 't eerst wordt afgenomen, zal plaats vinden op *Zaterdag, 22 Oktober 1910*, daar er geen tijd daartoe beschikbaar zal zijn op 15 Oktober, voor de kandidaten die op deze datum ook voor de hogere eksamens in 't Hollands wensen te schrijven.

GEO. S. MALAN,
Sekretaris Z.A. Taalbond.

Riebeek West,
12 Julie, 1910.

N.B.—Bevriende bladen worden vriendelik en dringend om overname van bovenstaande verzocht.

G. S. M.

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

	13 Julie, 1910						
	£	s	d		£	s	d
Aardappelen, per zak ...	0	5	6	—	0	11	0
Patatas, per zak	0	4	0	—	0	6	0
Uier, „	0	4	6	—	0	7	0
Uien, (inferieure) per zak ...	0	1	10	—	0	3	6
Pompoenen, elk	0	0	2	—	0	0	5½
Kool, elk ...	0	0	0½	—	0	0	1
Eieren, per 100	0	10	6	—	0	12	0
Hoenders, elk...	0	1	2	—	0	2	9
Boter, per lb ...	0	1	1	—	0	1	3
Kalkoenen, elk	0	3	3	—	0	11	3
Bloemkool, elk...	0	0	0½	—	0	0	1
Bananas, p. kist	0	13	0	—	1	0	0
Eenden, elk ...	0	2	6	—	0	3	5
Limoenen, 100	0	1	3	—	0	6	0
Nartjes, per 100	0	1	0	—	0	5	0

STADSNIEUWS.

Onder de passagiers die zich gisternmiddag met de mailboot "Briton" naar Engeland begaven, bevonden zich dr. J. A. Koch, ds. Leipoldt en mej. Leipoldt.

De heer W. E. Gurney, kontroleur en auditeur-generaal der Unie, bevindt zich tans in Kaapstad in verband met het organiseren van een systeem voor het auditeren der boeken en zal binnen een paar dagen naar Pretoria terugkeren.

De burgemeester (Sir Frederick W. Smith) ontving eergisteren een schrijven, van koningin Alexandria, waarin zij haar dank betuigde voor de kransen en blijken van sympathie uit de Kaapstad ontvangen bij gelegenheid van de teraardebestelling van wijlen koning Edward VII.

Verleden week werden in de Kaapse afdeling 38 gevallen van besmettelike ziekte aangegeven. 21 Gevallen waren van tuberkulose (17 kleurlingen), drie van scharlakenkoorts, zes van tyfus, zeven van difteritis en één van erysipelas.

Een vergadering van de voorstedelike municipale waterraad werd Maandagmiddag te Rondebosch gehouden. De heer Goodwin was voorzitter en aanwezig waren ook leden McNamara, Stahl, Stewart Neave, Shoyer en dr. Maberley. De hoofdinspekteur, de hr. Briscoe, rapporteerde, dat er in het Nieuwland reservoir 10 voet 3 duim water was, tegen 6 voet 11 duim op de datum van het laatste rapport. Het dageliks verbruik was gemiddeld te Claremont 70,000 gallon, te Woodstock 334,000 gallon en aan het spoor 87,000 gallon. De regenval voor Junie was 8.17 duim en voor Julie tot datum van vergadering 5.95 duim. Het financieel verslag toonde aan, dat sedert de laatste vergadering de inkomsten £910 5s. 5d., waren en de uitgaven £322 1s. 10d. De bank rekening was met £126 14s. 3d. overtrokken.

"BILE BEANS" HET ALGEMENE LEVER GENEESMIDDEL.
Geneest verstopping, Galachtigheid en alle Maag, Lever en Nier ongesteldheden.
HET BESTE HUISMIDDEL, 1/8 en 4/3.

[illegible] Afdeling Landbouw [illegible] £2,823 [illegible] £7,307 en 5,041 [illegible] Transvaal geld, [illegible] £21,377.

De heer T. M. Barrange, die benoemd is als agerende sekretaris van de spoorwegraad, blijft ook agieren als de private sekretaris van de kommissaris.

De heer T. S. McEwan, vroeger algemene bestierder der kaapse goevernements spoorwegen en nu lid van van de spoorwegraad, is te Kaapstad op een kort bezoek.

De hoog ed. heer J. X. Merriman en mevr. Merriman, en de ed. heer H. L. Currey zullen met de plezierreis, die heden vertrekt, naar de Victoria Watervallen gaan.

De ed. heer H. Burton, minister voor natuurlemakes, is naar Pretoria vertrokken. De ed. heer J. W. Sauer, minister voor spoorwegen en havens, mag waarschijnlik nog gedurende twee weken op het Schiereiland blijven.

De administrateur heeft de heer J. E. P. Close benoemd als de goevernements auditeur voor de landelike raad, Kaapse afdeling, voor een tijdperk van zes maanden, eindigend 31 December, 1910.

Op het ogenblik heerst er teen influenza epidemie in de meeste stallen van het Schiereiland. Onder de peerden in de grote stallen is er een groot aantal die door die siekte zijn aangetast. De siekte houdt gewoonlik minstens een paar weken aan.

De maandelikse komitie vergadering van de kaapstadse vrije apotheek had Vrijdag in het oude stadhuis plaats, onder voorsitterschap van de heer E. J. Earp. Gedurende de maand Junie waren er 297 nieuwe patienten behandeld; 62 kwamen van Woodstock, en 23 van Msitland.

Een deputatie van belastingbetalers zal heden morgen, te 10 uur, haar opwachting maken bij de burgemeester van Woodstock teneinde hem te verzoeken een vergadering van belastingbetalers te beleggen met het doel hun toestemming te verkrijgen om een bedrag van £3,000, oorspronkelik gestemd voor het oprichten van publieke weshuizen, aan te wenden voor het bouwen van een pier en voor verbeteringen van het strand.

Toen de mailboot, de "Kildonan Castle" gisterochtend bij het aanbreken van de dag het dok wilde verlaten, brak een der aanlegtouwen met het gevolg, dat hij door de wind tegen de stoomboot, de "Afghan Prince" gedreven werd, die aan de Zuidelike arm lag. Alle schade, die er aangebracht werd, was, dat er aan het laatstgenoemd vaartuig een paar ijzerplaten ingedrukt werden.

Naar wij vernemen, heeft het komitee van de Historiese Optocht alhier de heer C. P. Schultz gevraagd als kapitein te ageren van een van de schepen Drommedaris, Reijger en Goede Hope tijdens de Historiese Optocht in Oktober aanstaande bij gelegenheid van de feestelikheden in verband met de opening van het Unie-parlement. De heer Schultz heeft echter om gezondheidsredenen de vriendelike uitnodiging niet kunnen aanvaarden.

Maandagavond werd er door de burgemeester, sir Frederick W. Smith, en de burgemeesteres in de stadszaal een "At Home" gegeven. Deze funktie had plaats ter ere van de afgevaagdigden, die de Federale Raad van municipale associaties van Zuid Afrika bijwoonden, en van het Loyale Vrouwegilde, terwijl beide organisaties in talrijke getale vertegenwoordigd waren. Er waren 3,000 uitnodigingen uitgestuurd en aan 2,500 was gevolg gegeven. Er was muziek en dans.

GEMENGD NIEUWS.

NOODZAKELIK.—Tot onze spijt moeten verscheidene brieven en verslagen overstaan tot onze volgende uitgaaf. Daaronder is het verslag van de toespraken gehouden op het afscheidsmaal verleden Vrijdagavond, aangeboden aan dr. Weeber van de Paarl. Dr. Weeber is eergisteren met zijn gezin naar Europa vertrokken.

STELLENBOSCH MUNICIPALITEIT.—De administrateur heeft een aantal publieke gezondheids regulaties door de Stellenbossche stadsraad opgetrokken, goedgekeurd.

HONDERD MILLIOEN INWONERS.—De direkteur van de amerikaanse census, de heer Dana Durand, beweert dat de bevolking van Amerika, waar pas een volkstelling gehouden werd, zay blijken te bedragen, om en bij de 100,000,000.

DORPSBESTIER. NAPIER. — Een vergadering van stemgerechtigden zal gehouden worden te Napier, op Vrijdag, 15 Julie, te 11 uur v.m., om de kwestie te overwegen of het aantal leden van het dorpsbestier vermeerderd zal worden tot vijf.

OOSTKUSTKOORTS.—De plaats "Wexford," in het Umzimkulu distrikt, is geproklameerd als een area besmet van Oostkustkoorts. De kompensatie aan eigenaars voor het nitroeien van besmet vee is tans op £2 per dier gesteld.

KUILSRIVIER.—Een orgel inwijding zal plaats hebben te Kuilsrivier op Zaterdag eerstkomende, 's morgens om 10.30. De uitvoering op het orgel is in handen van de besteller en opzetter, mnr. W. C. Cooper. Hij zal worden bijgestaan door de twee bekwame zangers, de heren Phillips en Wigzel, van Kaapstad.

BRIEVEN PATENT.—Kennis wordt gegeven, dat applikaties voor brieven patent onder wet 17 van 1860 en 28 van 1904 (Kaap de Goede Hoop) en voor registratie onder de wet voor kopierecht van kunstwerken, No. 46 van 1905 (K.G.H.), tot nadere kennisgeving, gericht moeten worden aan de agerende onder-sekretaris voor justitie, Patenten tak, Kaapstad.

NIEUW ZEELAND.—In het 1909 rapport van de afdeling biologie en tuinbouw van het Nieuw Zeeland landbouw departement wordt melding gemaakt, dat de bijenindustrie in Nieuw Zeeland zich met rasse schreden uitbreidt, en dat men vertrouwt, dat de produktie van honing en was in 1909 minstens £45,000 zal bedragen.

DE UITTOCHT UIT DE KAAPKOLONIE.—Wanneer men met de organisatie van de civiele dienst van de Unie klaar is, aldus beweert het blad "Zuid-Afrika," zullen er ongeveer 2,700 ambtenaren in Pretoria woonachtig zijn, die van de Kaapkolonie afkomstig zijn. Het schijnt een van-Kaap-naar-Pretoria verplaatsing op grote schaal te zullen zijn. Geen wonder vindt genoemd blad het, dat houders van logieshuizen en winkelieren in de Kaap hard aan 't klagen zijn!

DE VERGEREKENKOMER in de [illegible] afdeling, op positie van de plaatselike afdelingsraad, van [illegible] verklaard.

DE Z.A. MUTUAL LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ.—Nominaties zullen ontvangen worden tot Woensdag, de 27ste Julie, voor het opvullen van de vakaturen op de raad, veroorzaakt door het aftreden, volgens rotatie, van de hooged. J. X. Merriman P.C., de ed. J. W. Sauer en dr. Harry Bolus. Nominaties worden ook gevraagd tot de dezelfde datum voor twee auditeuren in de plaats van de heren Harry Hands en P. C. Grant, die volgens rotatie aftreden.

EEN LASTIGE BEMANNING.—Reuter's korrespondent te Lüderitzbucht schrijft onder datum 9 Julie, dat de kapitein van het S.S. "Dunbeth," dat het weder vlot gebrachte stoomschip van de Woermann lijn naar Europa beweegt, grote moeilikheden met zijn te Kaapstad bijeengeraapte bemanning ondervond zodat hij genoodzaakt was de hulp van de plaatselike politie in te roepen daar de bemanning de offiseren bedreigde. Zes der manschappen zitten tans te Lüderitzbucht in de gevangenis.

EEN VAN DE UNIE-KOOPJES.—De heer Brown, de afgetreden postmeester-generaal van Transvaal, krijgt naar "Het Westen" weet mede te deelen, een pensioen van over de £1,100 per jaar; daarboven nog een jaar salaris, zijnde £1,800 en nog salaris voor 6 maanden verlof, zijnde £900, totaal dus £2,700 als vrije gift in kontant. Het pensioen wordt berekend op 36 jaar dienst: dat is zijn dienst meegerekend in Engeland en elders vóór hij in Transvaal in dienst kwam. Wij hebben dit nog aan Milner te danken, dat die hoge pensioenen moeten betaald worden aan zijn protégés, zo merkt genoemd blad hierbij op.

G. W. R. F. UNION.—Het Britse Rugby span, op hun terug-bezoek, zal te Kimberley op Zaterdag, de 23ste Julie, tegen Grikwaland West en op Woensdag, de 27ste Julie, tegen de Kaapkolonie spelen. Het spel begint te 4 uur n.m. Exkursiebiljetten zullen uitgereikt worden door de Kaapse Goevernements spoorwegen vanaf Mafeking en De Aar (insluitende tussenstations) naar Kimberley, vanaf de 22ste tot de 27ste Julie. De terugreis moet voltooid worden op de 3de Augustus. De C. Z. A. Spoorwegen zullen ook exkursiebiljetten vanaf Bloemfontein en tussenstations naar Kimberley uitreiken op de datums van de wedstrijden.

KOLONIAAL HOUT.—Zoals in het 1908 rapport van de postmeester-generaal der Kaapkolonie gemeld,, werd met het doel een verdere proefneming te doen naar de geschiktheid van palen van inlands hout vervaardigd voor telegraaf gebruik, een lijn "hardpear" palen geplant tussen Assegai Bosch en Coldstream, via. Stormrivier, een afstand van 39 mijl. Deze palen werden in 't distrikt gekweekt en tegen een bevredigend lage prijs verkregen. In zijn laatste rapport maakt de heer Hoal melding, dat in een verdere poging om de kosten van het aanleggen van telegraaf en telefoon te verminderen, proefneming binnenkort gemaakt zal worden met palen van jarrah hout, en dat bestellingen voor deze soort hout in Australie geplaatst zijn. Deze palen zullen worden gebruikt in verband met sommige der geautoriseerde verlengingen. Tevens wordt een aantal eucalyptus bomen in de plantatie van het kaapse boswezendepartement te Tokai tans omgehakt om uitgewerkt te worden en later te dienen als telefoonpalen in landelike distrikten en te worden gebruikt in verband met verlengingen, waarvoor zij geschikt worden geacht.

UNIE-POSTZEGELS.—Uit Pretoria werd aan "Het Westen" van Potchefstroom medegedeeld, dat de Unie-regering besloten heeft om tegen het einde van de maand September een herinnerings-postzegel in de handel te brengen, ter herinnering aan de Unie-wording. De bestelling hiervoor, aldus luidt het bericht verder, is kort geleden gedaan en het werk wordt in Engeland uitgevoerd. Men zegt ook, dat in het begin van dit jaar de transvaalse regering reeds twee of drie tekeningen had laten maken en ter goedkeuring aan de andere kolonies voorgelegd, en dat zij er biezonder goed uit zagen, doch dat de heer Merriman ze niet artistiek genoeg achtte en afkeurde. Eigenlik scheen hij niet erg voor het idee van een herinnerings zegel te zijn geweest, zoals beweerd wordt, vandaar dat de zegel niet in omloop gebracht werd op 31 Mei l.l, zoals het plan was.

Stellenbosch en de ed. W. P. Schreiner.

Op een op 15 Junie te Stellenbosch gehouden vergadering van Zuid-Afrikaanse Partij mannen en Progressieven, bijgewoond door tien van elke partij, verklaarde men zich eenparig ten gunste van een non-partij strijd bij de aanstaande elektie voor de Volksraad, en was de meerderheid ervoor de heer W. P. Schreiner te vragen die kiesafdeling te vertegenwoordigen. Dienovereenkomstig werd besloten dat een deputatie, bestaande uit de heren P. J. Carinus, J. E. Scholtz, T. Micklem, C. F. Rosenow (burgemeester van Somerset West) en prof. Morrison, zijn opwachting bij de heer Schreiner zou maken, om diens zienswijzen te vernemen over de drank- en andere kwesties.

Door de voorzitter van de vergadering, de heer Paul D. Cluver, werd op 15 Junie een schrijven gericht aan de heer Schreiner, inzake het zenden van die deputatie.

Hierop antwoordde de heer Schreiner de volgende dag, dat, indien hem de gelegenheid werd gegeven zitting te nemen in de Senaat, hij deze beschouwde als de sfeer, waarin hij wellicht nog van enig nut kon zijn voor het land. Of die gelegenheid hem zou gegeven worden, kon hij natuurlik niet zeggen, doch zeker was het, dat hij voor geen kiesafdeling zou staan bij de aanstaande elektie voor de Volksraad. De heer Schreiner betuigde in dit schrijven voorts zijn hoge waardering voor de eer hem aangedaan, door hem met grote meerderheid te vragen zich voor Stellenbosch verkiesbaar te stellen.

DE KERK.

STRIJDENBURG.

Alhier is beroepen ds. J. H. Hugo van Upington.

HEIDELBERG, KAAP.

Ds. C. V. Nel van Cradock heeft voor het beroep naar deze gemeente bedankt.

KENHARDT.

Alhier is beroepen voor de zending gemeente eerw. J. J. van der Merwe van Clanwilliam. Met hem op tweetal was eerw. D. B. Kuromacher.

VENTERSDORP, TRANSNAAL.

Alhier is beroepen ds. C. F. Mijnhardt van La Rochelle (Turffontein). Ds. H. D. van Broekhuizen was op het tweetal.

PROF. J. I. MARAIS.

Prof. Marais en zijn echtgenote zijn in veiligheid in Engeland aangekomen, en schreven laatst uit Edinburg, Schotland. Hun tweede dochter, die in Duitsland studerende was, is tans bij hen. De professor schrijft dat hij wat beter gevoelt, doch nog niet in staat is al de vergaderingen der Wereld Zending Konferentie bij te wonen. Na een korte reis naar 't noorden van Schotland, zouden zij de 10de Julie naar Duitsland vertrekken, ten einde de baden te bezoeken.

Generaal Botha's Toespraak.

PERSKOMMENTAAR.

DE "RAND DAILY MAIL."

Johannesburg, 13 Julie.—(R.)—De "Rand Daily Mail" zegt in verband met generaal Botha's toespraak in de Wanderers Zaal, dat zij degenen, die enigszins ongerust en achterdochtig waren geworden uit hoofde van generaal Hertzog's opneming in het kabinet, weer gerustgesteld heeft. Wanneer de premier een besliste verzekering omtrent de politiek van zijn kabinet geeft, hebben wij geen redenen om aan zijn oprechtheid te twijfelen; integendeel, hij heeft het recht te beweren, als de verklaringen en beloften van de beide partijen tijdens de vorige elektie worden vergeleken, dat de zijne het meeste recht op vertrouwen hebben.

DE "TRANSVAAL LEADER."

Johannesburg, 13 Julie.—(R.)—De "Leader" zegt, dat generaal Botha het publiek verteld heeft, wat hij op 31 Mei omtrent de Hertzog onderwijswet wist en dacht. Niettegenstaande dit bood hij twee zetels in zijn kabinet aan twee personen, wier politiek hij verafschuwt, terwijl hij mannen, die ten gunste van een non-dwang politiek waren, voorbijging. Het blad komt tot de konklusie, dat het kabinet gevormd werd op rassegronden en dat generaal Botha tans met de mond zich tegen Hertzogisme verklaart, omreden hij ziet, dat een engels-sprekende sektie, wier steun hij hard nodig heeft, niets van Hertzogisme wil weten. Indien generaal Herzog stilzwijgend de veroordeling van zijn politiek door generaal Botha en generaal Smuts bluffering stilzwijgend aanvaardt, dan is dit omdat hij gevoelt, dat, wat zijn kollega's ook mogen zeggen, hij en zijn vrienden het bevel over de positie blijven voeren. Of generaal Botha keurt Hertzogisme goed en dan had hij zulks openlik moeten zeggen, of hij keurt het af, zoals wij tans weten, dat hij doet voor zover woorden iets betekenen, in welk geval hij op 31 Mei er alles van af wist. Hij heeft in zijn kabinet twee mannen opgenomen, wier politiek hij afkeurt, terwijl zijn minister voor onderwijs de politiek van deze twee mannen half aanvaardt. Al de mooie beroepen, hetzij ze in Engels of Hollands gedaan worden, kunnen dit grondfeit niet wegcijferen en dit begreep zijn gehoor van gisteravond dan ook goed en het liet dit begrip niet los.

DE "TIMES OF NATAL."

Pietermaritzburg, 13 Julie.—(R.)—De "Times" zegt: "Wij mogen met vertrouwen zeggen, dat op het meest spannende ogenblik geen beter man gekozen had kunnen worden dan generaal Botha om de balans te houden tussen de beide rassen van dit sub-kontinent. De roudborstige, eerlike bedoelingen van de Afrikaner leider hebben hem bemind gemaakt bij de britse Zuid-Afrikaners hier zowel als in Engeland. Wij in Zuid-Afrika weten meer van hem af en onze goedkeuring van zijn positie als leider is dan ook een sprekend bewijs van de waarde, waarin hij gehouden wordt. De man, die het respekt kan afdwingen van de Brit uit het moederland en van de Boer, kan geen gewone man zijn en het mag gerust gezegd worden, dat zijn officiele en politieke positie niet krachtiger versterkt kan zijn. Zelfs hij, die het meest bevooroordeeld is in verband met rasse-antipathie, moet erkennen, dat generaal Botha's inzichten omtrent de grote politieke kwesties, die eerlang voor het land gelegd zullen worden, gezonde inzichten zijn en slechts in kleine biezonderheden afwijken van de inzichten van zijn politieke tegenstanders en de open en mannelike herhaling van die inzichten, gisteravond in Johannesburg, moet een schaar van vrienden toevoegen aan zijn toch reeds groot aantal britse volgelingen in dit land. Indien het eerste Unie-ministerie van Zuid-Afrika in de eerste sessie een krachtige Oppositie tegenover zich krijgt, welke er slechts op uit is om krenterige kritiek uit te oefenen, dan zal de eerste wijfelende stap, welke Zuid-Afrika op het pad van voorspoed gedaan heeft, spoedig door een verlammende halt gevolgd worden. De Nationalisten

Telegrammen

OVERZEES.

(REUTER-BERICHTEN).

STOOMBOTEN.

Londen, 12 Julie.—De "Kenilworth Castle," op de huisreis, arriveerde hedenochtend 5 uur op Madeira; de "Clan Urquhart" vertrok Zondagavond van Liverpool naar Natal, Delagoabaai en Beira.

Londen, 13 Julie.—De "Gaika" is gisteravond 9 uur te Southampton gearriveerd; de "Dunluce Castle," op de huisreis, arriveerde gisteravond 10 uur op Teneriffe.

VLIEGWEDSTRIJDEN.

Londen, 12 Julie.—De vliegweek te Rheims is buitengewoon interessant geweest en was tot nog toe een groot sukses. Voortdurend vliegen er twintig machinen tegelijk, terwijl telkens de vroegere records overtroffen worden.

Het britse vliegseizoen werd gisteren onder gunstige voortekenen te Bournemouth geopend; er was een grote massa belangstellenden aanwezig.

Veertien van de deelnemers aan de wedstrijd zijn Britten, de vijf overigen zijn uitlanders.

WEDER EEN SLACHTOFFER.

Londen, 12 Julie.—Het toneel van de vliegwedstrijden te Bournemouth werd heden het toneel van een verschrikkelike ramp.

De ed. Charles Rolls, een welbekende vlieger, viel van een hoogte van veertig voet en stierf op de slag, tengevolge hersenschudding.

De overledene nam deel aan de wedstrijd in het neerdalen en was op het punt om neer te zweven aan de voorzijde van de grote tent, toen, naar het schijnt, het achterstuk van zijn machine brak, die daarop, na een gewelige zwenking, met een ijzingwekkende snelheid neerdaalde, tot op korte afstand van het publiek.

Het lijk was verward in de draden van de machine, toen het door de onmiddellik toegesnelde dokters daaruit werd verwijderd.

De verdere verrichtingen van de dag werden dadelik na het ongeval geschorst.

DE KRIKKET LEVENSKWESTIE.

Londen, 12 Julie.—De australiese raad van kontrôle heeft per kabelgram zijn leedwezen uitgesproken over het besluit, waartoe de zuidafrikaanse krikketraad is gekomen, inzake het bezoek van een zuidafrikaans span aan Australië.

De australiese raad voegt eraan toe, dat de handewijze van de zuidafrikaanse raad een schending is van het internationaal programma.

HARDLOPERIJEN TE BRUSSEL.

Londen, 12 Julie.—Bij de heden gehouden internationale sports te Brussel werd de "scratch" wedloop op een baan van 100 meter door Reggie Walker gewonnen, in 11 1-5 sekonde.

In de "handicap" wedloop over dezelfde afstand, was de genoemde de derde; hij werd in deze wedstrijd geslagen door Belgen.

DREIGENDE ALGEMENE WERKSTAKING.

Londen, 12 Julie.—In Parijs wordt veel gesproken van een dreigende algemene werkstaking, vooral op de spoorwegen.

KOLONIALE WOLVEILINGEN.

Londen, 12 Julie.—Op de heden te Londen gehouden koloniale wolveilingen werden aangeboden 8,700 balen, waaronder 600 zuidafrikaanse. De veilingen waren drukbezocht, terwijl er levendige mededinging was, hoewel de markt desniettegenstaande zwak was.

Er was over 't algemeen goede vraag, zowel voor het binnenland als voor het kontinent, naar superieure en medium soorten.

Australiese merino wol en die van Nieuw-Zeeland konden nauweliks dezelfde prijzen halen als die welke op de vorige veilingen gehaald werden, terwijl kruisras-soorten van pari tot een halve penny lager waren.

Zuidafrikaanse wol was zwak in prijs, hoewel er goede vraag daarnaar was voor de binnenlandse en amerikaanse fabrieken.

Gezuiverde wolsoorten waren onveranderd in prijs of iets lager; vetwol bleef onveranderd in prijs.

EEN INTERNATIONALE KWESTIE.

Londen, 12 Julie. In antwoord op een desbetreffende vraag zeide sir Edward Grey gisteravond in het Huis der Gemeenten, dat tamelike voortgang gemaakt werd, om de techniese moeilikheid, inzake de stichting van een internationaal hof te 's Gravenhage in verband met het verbeurd verklaren van schepen, te regelen.

DE WIJZIGING VAN DE KONINGSEED.

Londen, 12 Julie.—De agitatie van de Protestanten in het Verenigd Koninkrijk, tegen de verandering van de koninklike kroningseed, neemt toe.

In een toespraak tot een vergadering te Edinburgh zeide de ed. Neil Primrose, parlementslid, zoon van lord Rosebery, dat de Protestanten tans streden voor de grondslag van politieke en godsdienstige vrijdom.

DE KONING TE ALDERSHOT.

Londen, 12 Julie.—Z.M. koning George, die gedurende de week te Aldershot vertoeft om de legeroefeningen gade te staan, bracht gisteravond een onverwacht bezoek aan de kwartieren van de infanterie brigade in het Bordon kamp, en toonde daarbij de grootste belangstelling in de huishoudelike regelingen voor alle rangen.

Ook woonde Z.M. het oplaten bij van twee luchtschepen.

EEN OORLOGSPEL.

Londen, 12 Julie.—Een gewaande oorlog is verklaard, in verband met de britse vlootmanoeuvres, aan welke driehonderd oorlogschepen, zijnde meer dan ooit tevoren, deelnemen.

Sir William May is in bevel van de britse of rode vloot; admiraal Poë is in bevel van de blauwe of invallende vloot.

SOLDATEN NIEUWS.

Londen, 12 Julie.—Z.M. de Koning heeft zijn goedkeuring gehecht aan de stichting van "King's Colonials," te worden genoemd het "King Edward's Horse" (in 's konings overzeese besittingen) regiment.

OVERSTROMINGEN IN FRANKRIJK.

Londen, 12 Julie.—Frankrijk wordt wederom geteisterd door hevige overstromingen, die allerwege grote verwoesting aanrichten.

De Vrouwekiesrecht Bill in 't Rijksparlement.

Londen, 12 Julie.—De heer Shackleton, lid van de Arbeidspartij, stelde voor in het Huis der Gemeenten gisteravond lezing voor van de Vrouwen Kiesrecht Bill, strekkend om het passeren van kiesrecht, toegekend aan vrouwen, uit te breiden en vrouwen geldig te maken voor parlementaire verkiezingen.

De opinies over het wetsontwerp waren zo verdeeld, dat van partijlijnen niets te bespeuren was. De leiders van beide partijen in het Huis der Gemeenten lieten hun volgelingen dan ook volslagen vrijheid om naar eigen goeddunken te handelen.

De regering heeft echter geweigerd faciliteiten toe te staan, waardoor de verdere stadiums van deze Bill nog gedurende dit jaar zouden kunnen worden afgehandeld.

De heer Shackleton, zijn voorstel tot tweede lezing van de Bill inleidend, zeide te berekenen, dat door dezelve het kiesrecht zou worden verleend aan niet meer dan een millioen vrouwen, doch hij hield zich ervan overtuigd, dat de ondervinding zou rechtvaardigen tot uitbreiding van de beginselen van de Bill.

Een lid van de Konservatiese Partij sekondeerde het voorstel tot tweede lezing.

De heer F. E. Smith, konservatief lid, stelde in een krachtige toespraak de verwerping voor van de Bill, welk voorstel gesekondeerd werd door de heer J. A. Bryce, liberaal.

Het debat dat volgde was zeer levendig en gekenmerkt door de ongewone verwarring van partijschakeringen.

De heer Walter Long keurde de Bill af, als zijnde een gevaar voor de staat, terwijl de heer Lyttelton de maatregel steunde, evenals lord Hugh Cecil.

De heer Haldane verdedigde de Bill met klem en verklaarde, dat de kwestie bijna een urgente was. De geslachten van de toekomst, zo zeide hij, zouden de tegenwoordige toestanden met dezelfde verbazing beschouwen als wij tans slavernij beschouwden.

Sir H. McLaren, liberaal, sprak ten gunste van de maatregel, en herinnerde eraan, dat generaal Botha sterk ten gunste van het vrouwekiesrecht was.

De heer Churchill geloofde niet, dat de grote massa der vrouwen het stemrecht begeerde, terwijl hij er niet van overtuigd was, dat de mannelike kiezers ten gunste van de verandering waren. De maatregel welke voor het Huis was had ten doel het kiesrecht te verlenen aan bezitsters van eigendom, doch ontzegde het stemrecht aan die vrouwen en moeders, die de besten van hun sekse waren.

De heer Asquith verklaarde te geloven, in aanmerking nemend de maatschappelike en politieke noden van een land ale het Britse Rijk, dat het voor zulk een rijk beter was het seksueel onderscheid, dat de basis was van het parlementair stelsel in Engeland, te handhaven. Indien het kiesrecht aan vronwen werd toegestaan, dan moest het op de ruimste grondslag gebaseerd worden, en zou het leiden tot een besliste meerderheid van de vrouwelike kiezers. Het zou dan voorkomen, dat de mannen in zaken van biezonder belang overstemd zouden worden door de vrouwen en dat besluiten zou worden genomen, die niet door de natie zouden worden beschouwd als de nodige autoriteit te hebben.

De heer Balfour zeide, dat hij ervoor was om het kiesrecht aan vrouwen toe te kennen, ondat een stelsel van regering door toestemming het beginsel huldigde van ware demokratie, en in aanmerking nemend dat allerwege het kiesrecht gevraagd werd, was het onmogelik om te zeggen, dat men tans een zodanige regering had.

Voortgaande wees de heer Balfour op de enorme vermeerdering van het aantal der vrouwen die zichzelf onderhouden.

Voor wat betrof de uitsluiting van getrouwde vrouwen van het kiesrecht, zeide hij, dat de vrouwen die de grootste behoefte aan het kiesrecht hadden, de ongehuwde vrouwen waren die niet door een man vertegenwoordigd werden.

Na een langdurig debat werd het voorstel tot tweede lezing van de Bill aangenomen met 299 tegen 190 stemmen.

Met de meerderheid stemden de heer Haldane, sir Edward Grey, de heren Birrell, Runciman, Macnamara, Balfour, Lyttelton, Wyndham en Bonar Law.

Met de minderheid stemden de heren Asquith, Lloyd-George, Churchill, Harcourt, Austen Chamberlain en Long.

De Nationalisten waren gelijk verdeeld, terwijl de Arbeiderspartij als één man ten gunste van de Bill stemde.

Een voorstel om de Bill te verwijzen naar een komitee werd met 320 tegen 175 stemmen verworpen.

Indien dit voorstel ware aangenomen geworden, zou dit betekend hebben dat de maatregel voorlopig van de baan was.

EEN ANTI-KIESRECHTVROUWEN BEWEGING.

Londen, 12 Julie.—Lord Cromer presideerde gisteravond in de Queens Hall een anti-kiesrechtvrouwen vergadering.

De sprekers werden hier herhaaldelik door aanwezigen in de rede gevallen; velen dezer werden uit de zaal gezet.

BRITTANJE EN DUITSLAND.

Londen, 13 Julie.—De "Taegliche Rundschau" verklaart uit gezaghebbende bron vernomen te hebben, dat de russies-japanse overeenkomst oorspronkelik was uitgedacht door britse diplomaten, die samenwerkten voor het aangaan van dezelve, om zodoende een viervoudig verbond te kunnen bewerken tegen Duitsland.

Kaap de Goede Hoop.

PER MOTORKAR NAAR KAAPSTAD.

Garies, 12 Julie.—De heer en mevr. Eilenberg vertrokken hedenmorgen per motorkar van hier naar Kaapstad.

STRUISVEREN, WOL, ANGORAHAAR, HUIDEN EN VELLEN.

Port Elizabeth, 12 Julie.—Deze week werden 6,677 lbs. struiveren, ter waarde van £18,644, op de markt verkocht. De markt bleef onveranderd van toon. Op de markt voor angorahaar en wol vonden weinig transakties plaats. Voor huiden en vellen werden in bijna alle klassen lagere prijzen verwacht.

KOL. CREWE AAN HET ORGANISEREN.

WAT MEN IN KIMERLEY SLIKT...

Kimberley, 12 Julie.—Hedenavond werd in het stadhuis een welgeslaagde vergadering gehouden in verband met de organisatie van de Unionistiese partij. Adv. Kitchen presideerde en de voornaamste spreker was kol. Crewe. Deze gaf een opsomming van de loop der gebeurtenissen sedert het tot stand komen van het Unie-goeverneement en behandelde voornamelik de onderwijskwestie, ten einde nadruk te leggen op de behoefte aan een krachtige en verenigde oppositie. Hij somde op wat met betrekking tot onderwijs gebeurd was in het kaapse parlement in 1908 en wees erop, dat er nu 4 ministers in de Unie-regering waren, die in 1908 ten gunste waren van soortgelijke taalklausulen als tans in generaal Hertzog's wet voorkomen, zodat deze mannen, samen het generaal Hertzog en de heer Fischer, een meerderheid in het kabinet vormden.

Voortgaande, wees hij op de nadelige gevolgen van het dubbel medium en verklaarde, dat er door de hollandsprekende ouders niet om gevraagd was geworden. De oppositie eiste, dat de keuze aan de ouders zou worden gelaten. In de Vrijstaat werd aan de ouders niet vergund te kiezen, doch deden de politici het voor hen. Het land, zeide hij, had een recht om een besliste verklaring van de premier te eisen of het het plan was het vrijstaatse stelsel in geheel Zuid-Afrika in te voeren. Indien generaal Botha vasthoudt aan de positie, dat, hoewel persoonlik er tegen, hij geen kans ziet om in deze kwestie handelend op te treden, dan dienden zij met de agitatie voort te gaan. (Applaus). De heer Fischer had aan de hand gegeven om het stelsel 5 jaren te beproeven, doch tegen die tijd zou er geen enkele engelse onderwijzer meer over zijn (applaus). Het gevaar, zei kol. Crewe, is niet alleen Hertzogisme in de scholen, doch ook in de publieke dienst en in dit verband keurde hij de ministeriële benoemingen ten sterkste af als zijnde niet in overeenstemming met de geest van de Uniewet. Hij eiste een onmiddellike aanstelling van een civiele dienstkommissie. Voorts zeide hij op goed gezag vernomen te hebben, dat generaal Beyers benoemd zou worden tot kommandant-generaal. Hij hoopte echter een bepaalde verklaring van generaal Smuts te ontvangen omtrent deze zaak. Generaal Botha had zich geen groot staatsman doch een leider van een grote politieke partij getoond. De Unionisten behoorden zich daarom aaneen te sluiten.

TRANSVAAL.

PACHTERVEN EN VRIJE ERVEN.

Johannesburg, 12 Julie.—De kwestie van het vinden van de beste basis waarop pachterven in vrije erven kunnen worden omgezet, zodat de rechten van erfhouders en pachters beide behoorlik in aanmerking worden genomen, geniet nog steeds de aandacht van de kommissie, welke door de gewezen transvaalse regering benoemd werd. Het getuigenis van de stads erfhouders wordt tans gehoord. Beide partijen worden vertegenwoordigd door advokaten en de pachthouders dringen erop aan, dat de regering maatregelen zal nemen om gemakkelike onteigening te verkrijgen.

10,000 TON ROTS GEVALLEN.

5 OF 6 SLACHTOFFERS.

Johannesburg, 12 Julie.—Tien duizend ton rots viel heden in de Jumpers Deep sektie van de Geldenhuis Deep goudmijn naar beneden, met het gevolg, dat een blanke, Kelly geheten, en vier of 5 kaffers gedood werden. Kelly was een gehuwde man en woonde op het eigendom. Dit is de grootst bekende hoeveelheid rots, die op het eigendom gevallen is en de zaak heeft grote ontsteltenis verwekt.

HOUTEN GEBOUW VERBRAND.

EEN INDIËR OMGEKOMEN.

Johannesburg, 12 Julie.—Een van hout en ijzer opgetrokken gebouw werd hedenmorgen in Marktstraat door brand vernield. Een Indiër kwam in de vlammen om.

DE ARCHIEVEN BLIJVEN WAAR ZE ZIJN.

Pretoria, 12 Julie.—De minister voor binnenlandse zaken verklaarde heden, dat de heer T. Fockens, de bewaarder der archieven, een bezoek aan al de hoofdsteden der provincieën brengt om de toestand na te gaan, waarin de archieven verkeren en daarover rapport uit te brengen. Er is geen sprake van overbrenging van plaatselike archieven van de provinciale hoofdsteden naar Pretoria.

BEGRAFENIS VAN WIJLEN R. K. LOVEDAY.

Pretoria, 12 Julie.—Heden vond onder grote belangstelling de begrafenis plaats van wijlen Richard Kelsey Loveday, ex-L.W.V., en gewezen burgemeester van Pretoria. De dienst werd geleid door Bisschop Furse en was zeer indrukwekkend. De ministers, de burgemeester en raadsleden, de hoofden van goevernements departementen en staven waren aanwezig. De municipale kantoren waren gesloten toen de lijkstatie voorbij trok.

NATAL.

ERNSTIG MIJNONGELUK.

VIER PERSONEN VERLIEZEN HET LEVEN.

Durban, 11 Julie.—Van de Ballengeich kolemijn, nabij Ingagane, wordt een ongeluk bericht, waarbij twee Ingiërs en twee kaffers hun leven verloren. Men gelooft, dat de slachtoffers, samen met dertien anderen, in de bak zaten, die hun naar beneden voerde, toen de bak omviel en de vier slachtoffers in de schacht vielen, met het gevolg, dat ze onmiddellik gedood werden.

DE JEFFRIES-JOHNSON VECHTPARTIJ.

Durban, 11 Julie.—In de plaatselike bladen verschijnt een kennisgeving van de hoofdkommissaris van de natalse politie, verbiedende bioskoop voorstellingen van de Jeffries-Johnson vechtpartij.

GOEDE ONTVANGSTEN.

Durban, 11 Julie.—De ontvangsten aan toegangsgelden voor de durbanse tentoonstelling, welke de vorige week gehouden werd, bedroegen £920 of £114 meer dan in het vorig jaar.

GLYCERINE UIT WALVISOLIE.

Durban, 11 Julie.—De firma Kynoch's nieuwe installatie aan de "Bluff" voor het bereiden van glycerine uit walvisolie, werd heden geopend. De fabriek is een hoogst moderne inrichting. De firma Kynoch, bepkt., koopt al de walvisolie, welke de beide maatschappijen voor de walvisvangst kunnen leveren. Hun wijze van bereiding is geheel nieuw en eerst kort geleden in Europa ingevoerd. Vroeger was de firma Kynoch gewoon om al de benodigde glycerine te importeren.

WIJLEN PHILIP KRAMER.

Colesberg, 13 Julie.—Grote droefheid verwekte hier hedenmorgen het plotseling overlijden van de heer Philip Kramer, in de ouderdom van 36 jaar. Hij was gedurende enige jaren gezamenlik auditeur van de stads- en afdelingsraden en tevens edelachbare Meester van de Vrijmetselaars loge te Colesberg. De overledene zal met maçonieke eer begraven worden.

DE BEROEMDE ZWEEDSE BOLINDER KOOKSTOVES,

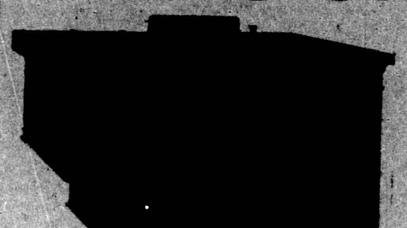

De beste en meest geschikte STOVES voor Zuid-Afrika.

Honderden van deze zijn in dagelijks gebruik door het gehele land.

Prijsopgaven, geleverd aan uw aanstaaiijnde Station, zullen verschaft worden indien verlangd.

De Maten zijn: No. 6. No. 5. No. 18. No. 16.

Ook No. 87.—Deze maat wordt special vervaardigd voor ruw wagen vervoer, indien gij er belang in stelt, schrijf om onze gillustreerde Katalogus voor biezonderheden en prijsopgaven van alle Stoves, die wij voorradig hebben.

Al deze Stoves, kompleet met toorustingen, worden zorgvuldig verpakt.

GEO. FINDLAY & Co., Kaapstad.

PROVINCIALE RAAD.

TIJDTAFEL VOOR BONDSBENOEMINGEN.

I ALGEMENE BENOEMINGS VERGADERINGEN.

Victoria West: 10 Augustus, om 8 uur avonds te Carnarvon.

Malmesbury: 27 Julie, te 10 uur 's morgens, in de "Mutual" Gebouwen te Malmesbury.

Namakwaland: Zaterdag, 13 Augustus, 's morgens om 10 uur, te Van Rhynsdorp.

Clanwilliam: Woensdag, 17 Augustus, om 10 uur 's voormiddags te Calvinia.

II WIJKSBENOEMINGSVERGADERINGEN.

Victoria West: 28 Julie, 10 uur 's voormiddags.

Malmesbury: Dinsdag, 19 Julie, te 10 uur 's morgens, in de "Mutual" Gebouwen te Malmesbury.

Namakwaland: Zaterdag, 6 Augustus, 's voormiddags om 11 uur.

Clanwilliam: Woensdag, 10 Augustus 's voormiddags om 11 uur.

Kiesafdeling Clanwilliam

BENOEMINGSVERGADERINGEN

voor Provinciale Raad in de kiesafdeling Clanwilliam.

Volgens artikel XVII van de algemene Bondskonstitutie, geef ik hiermede kennis, dat Woensdag, de 10de Augustus, 1910, om 11 uur 's voormiddags, vastgesteld is voor wijksbenoemingsvergaderingen om een kandidaat te nomineren voor de Provinciale Raad. Volgens artikel XVII (b) moeten deze wijksbenoemingen gehouden worden op de vergaderplaatsen volgens het jongste statistieke verslag.

Overeenkomstieg artikel XIX (j), bepaal ik, dat de algemene benoemingsvergadering van al de takken, ressorterende in deze kiesafdeling, gehouden zal worden te Calvinia op Woensdag, 17 Augustus, 1910, om 10 uur 's voormiddags.

D. J. A. VAN ZIJL,
Voorz. Clanwilliam Distriktsbestuur.

Augsburg, 11 Julie, 1910.

Kiesafdeling Malmesbury.

OPEN BRIEF
AAN DE GEEERDE BONDSMANNEN EN ANDERE STEMGERECHTIGDEN IN DE KIESAFDELING MALMESBURY.

Waarde heren en vrienden, — Mits deze wens ik te uwer kennis te brengen, dat ik mij niet verkiesbaar wens te stellen voor uw vertegenwoordiging in de Provinciale Raad.

Mijn kennisgeving in de uitgave van "Ons Land" van de 26ste Mei l.l., ondertekend door de ed. heer F. S. Malan en mijzelf, wordt hiermede teruggetrokken.

Uw dw. dienaar,
A. P. W. IMMELMAN.

Malmesbury,
12 Julie, 1910.

Kiesafdeling Namakwaland.

BENOEMINGSVERGADERINGEN

VOOR EEN PROVINCIAAL RAADSLID.

Kennis wordt hiermede gegeven aan alle wijkstakken van de A. B. en B. Vereniging in de kiesafdeling Namakwaland, dat wijksbenoemingsvergaderingen volgens artikel XVII van de Bondskonstitutie gehouden zullen worden op Zaterdag, 6 Augustus, 1910, om 11 uur in de morgen om te nomineren een kandidaat voor de Provinciale Raad; en dat volgens art. XIX (j) een algemene benoemingsvergadering gehouden zal worden te Van Rhijnsdorp op Zaterdag, 13 Augustus, 1910, om 10 uur in de morgen, ten einde een kandidaat voor de Provinciale Raad te benoemen. Van de takken, ressorterende onder deze kiesafdeling, worden verwacht: (a) volgens art. XIX A van elk één afgevaardigde; (b) geloofsbrieven; (c) vorm van C art. XVII, behoorlik ingevuld en getekend.

Op aanbeveling van de Kommissie van Toezicht worden ook afgevaardigden van de Bondsmannen van Namakwaland vriendelik uitgenodigd om als adviserende leden de algemene benoemingsvergadering bij te wonen.

I. J. VAN ZIJL,
Voorzitter Dist. Best.,
Van Rhijnsdorp.

Aties, 11 Julie, 1910.

MNR. JOHANNES DOMMISSE.

Piketberg, 13 Julie.—(R.)—De heer Johannes Dommisse werd door verscheidene invloedrijke personen gevraagd zich kandidaat te stellen voor de Provinciale Raad. Hij is de burgemeester alhier en verder lid van de afdelingsraad en lid van de schoolraad en de schoolkommissie. De heer Dommisse heeft toegestemd en zal binnenkort de verschillende dorpen en andere plaatsen in zijn kiesafdeling bezoeken en vergaderingen toespreken.

IEDEREEN HEEFT ZAM-BUK NODIG.

De Grootse Plantaardige Heelende Balsem.

HOUDT HET BIJ DE HAND.

Geneest Huidroos, Aambeien, Sneden, Brandwonden, Kneusplekken en alle Prikkelende en Jeukende toestanden van de Huid.

1/8 or 4/3.

Generaal Botha's toespraak te Johannesburg.

DE POLITIEK VAN DE REGERING.

DE ONDERWIJSKWESTIE.

GEEN DWANG.

DRIE HOOFDPUNTEN.

Johannesburg, 12 Julie. (R.)—Een buitengewone menigte was reeds lang vóór 8 uur in de Wanderers Zaal bijeengekomen om generaal Botha te horen spreken. Om half-acht waren er zeker 2,000 mensen in de zaal en minstens evenveel er buiten, zodat enige tijd vóór 8 uur werd aangekondigd, dat, zo nodig, door de sprekers om beurten toespraken buiten de zaal gehouden zouden worden op het kriket terrein. Sir Thomas Cullinan presideerde en hij met de ministers, generaals Botha en Smuts en de ed. F. S. Malan werden goed ontvangen, hoewel er zonder twijfel een oppositie-element onder de menigte aanwezig was.

De voorzitter introduceerde generaal Botha en zeide, dat de premier krachtig gearbeid had voor de belangen van het land. (Een stem: "Voor uzelven.")

Generaal Botha, aan wie, toen hij opstond om te spreken, een enorme ovatie gebracht werd, zeide: "Tot nog toe heb ik nooit een grote vergadering toegesproken in een andere taal dan die ik gewoon ben te spreken, doch daar ik verneem, dat u verwacht, dat ik u in uw eigen taal toespreken—(toej.)—en u overtuigen zal van mijn bereidwilligheid om zulks te doen, al is het tot groot nadeel voor mijzelf, zal ik van dit prachtig aanbod gebruik maken om in de engelse taal te spreken. Ik vertrouw, dat de sportgeest, waarvoor u zo beroemd en bekend staat, u zal helpen om mijn tekortkomingen door de vingers te zien. (Toej.)

Het is mij inderdaad een groot genoegen deze prachtige bijeenkomst hedenavond te zien. Dit bewijst mij duidelik, dat u nog steeds, evenals in het verleden, een levendig belang stelt in de zaken van de Staat en dit waardeer ik oprecht. Dit is de eerste tijd in de geschiedenis van dit land, dat de ministers van een Verenigd Zuid-Afrika het genoegen hebben u toe te spreken in deze aan historiese voorvallen zo rijke zaal.

DE ONDERWIJSKWESTIE.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren,—Het eerste punt waarover ik hedenavond wens te spreken, is de onderwijskwestie (applaus, en een stem: "Wat omtrent Hertzog?") Kritiek heeft de onderwijskwestie meer dan enig ander iets op de voorgrond geplaatst en wij kunnen ternauwernood een nieuwsblad lezen zonder er iets in te vinden omtrent hetgeen men Herzogfontein genoemd heeft. (Gelach.) Het geschil over de onderwijswet van de Oranje Vrijstaat wordt voortdurend aan het publiek van deze Provincie opgedrongen en het spijt mij zulks te zien.

In de Transvaal, heren, hebben wij geen geschil over het onderwijs (hoor, hoor en een stem: "Goede oude Smuts.") En ik zeg u hedenavond om samen te staan en op te passen, dat het tot geen geschil in de Transvaal gemaakt wordt (hoor, hoor). De beste samenwerking op onderwijsgebied heeft in de Transvaal geheerst (hoor, hoor) en ik hoop, dat zulks ook in de toekomst zo zal blijven. Ik vraag u heren, laten wij ons niet door partijgevoel laten misleiden om de goede geest, welke heden op ons onderwijsgebied in de Transvaal bestaat, te doen ophouden—(hoor, hoor)—doch laat ons liever leven en proberen die goede geest in de Unie van Zuid-Afrika tot stand te brengen.

DRIE HOOFDBEGINSELEN

in de onderwijspolitiek, welke ik, namens mijn kabinet, aan u wens voor te leggen, zijn drie hoofdpunten. In de nieuwsbladen is gezegd geworden, dat mijn regering zich in verband met deze onderwijskwestie behoorde te verklaren (hoor, hoor). Welnu, heren, de politiek, niet alleen mijn politiek, doch die van mijn kabinet, is als volgt:—

(1) Gelijke kansen voor de talen (hoor, hoor).

(2) Het medium de moedertaal—(hoor, hoor)—zelfs al kost het de staat een weinig meer geld. (Hoor, hoor.)

(3) Geen dwang. (Luide en aanhoudende toejuichingen.)

Dit zijn de drie kardinale punten en indien wij ze in een geest van verzoening en samenwerking uitvoeren, heb ik hoop, dat deze onderwijskwestie geregeld zal worden op een voor alle partijen in Zuid-Afrika aannemelike wijze.

Toen ik deze verklaring voor de eerste maal aflegde te Standerton, werd ze door zekere bladen gekritiseerd. In de eerste plaats zeiden zij: "Dit is aanneembaar, doch, generaal Botha, het is niet genoeg. Generaal Botha behoort wat meer te geven." De bladen zeiden: "Generaal Botha moet zich verbinden terstond de onderwijswet der Oranje Vrijstaat te herroepen." (Hoor, hoor.) Dat was de eerste eis. De tweede eis was, dat ik beloven moest een Uniewet te passeren waarbij de onderwijswet van de Oranje Vrijstaat onwettig wordt verklaard. (Hoor, hoor.) En nu zeggen zij verder: Ik moet de Oranje Vrijstaat dwingen de wet te wijzigen wanneer de regering dier Provincie meer geld voor uitbreiding nodig heeft.

Ik doe een beroep op alle billikgezinde personen—is dat een billike eis? Ja of neen. Vergun mij te zeggen, dat al deze eisen hoogst onbillik en onmogelik zijn — (een stem: "Neen")—en absoluut tegen onze grondwet, zoals ik u zal aantonen. Indien ik dwaas genoeg was zulk een belofte te doen, kan ik u verzekeren dat het een ijdele en misleidende zou zijn; en indien dr. Jameson heden premier van Zuid-Afrika was, zou het voor hem even onmogelik zijn de belofte te doen.

Laat ik u vertellen, dat er tans in Zuid-Afrika niemand de macht heeft de wet van de Oranje Vrijstaat te herroepen. Overeenkomstig de konstitutie is de Provinciale Raad van die Provincie het enige lichaam dat de wet kan wijzigen of herroepen.

Deze kwestie van onderwijs was tijdens de Konventie een onzer moeilikste kwesties en u zult, wanneer de geschiedenis van die Konventie eenmaal geschreven is, bevinden, dat het niet alleen een moeilike maar bijna de moeilikste kwestie van de Konventie was. De regeling, welke wij tans hebben, is een kompromis. Dr. Jameson en mijn Progressieve vrienden zijn gebonden door dit in de Konventie getroffen kompromis. (Hoor, hoor.) Persoonlik, betreur ik het, dat het de Konventie onmogelik bleek elementair onderwijs in handen van het Unie-parlement te laten, doch het is eenmaal zo en het zou een verbreking van vertrouwen en van de geest van de grondwet zijn indien het Unie-parlement wetgeving passeerde, welke ekspres tot het gebied van de Provinciale Raden gelaten zijn gedurende een zeker aantal jaren.

HET RECHT DER PROVINCIALE RADEN.

Daarom kan ik u verzekeren, dat de mensen, die nu zeggen, dat ik die wet kan herroepen, niets dan onzin praten. Neem nu, bijv., Natal. Wat zou Natal zeggen indien wij probeerden een andere wet dan die van Natal zelf aan de Natallers op te dringen? Zij hebben het recht en het privilege, door de grondwet hun toegestaan, dat hun wet moet blijven en dat zij de enige mensen zijn, die er gedurende de eerstvolgende 5 jaren verandering in kunnen brengen. (Applaus.) Wat zoudt gij zeggen indien ik de macht had wetten te herroepen of van kracht te verklaren en indien ik u de wet van de Oranje Vrijstaat ging opdringen? (Applaus.) Het mes snijdt aan twee kanten. Indien ik de macht bezat om tans te doen, welke zekere persorganen en zekere partijen zeggen, dat ik bezit, zou zulks ongrondwettig zijn (hoor, hoor). Ik weet, dat, als ik zulks deed, Natal terstond zou zeggen, dat het erop aangedrongen had, dat elementair onderwijs in handen van de Provincieën gelaten zou worden, "en nu verbreekt gij het vertrouwen en de geest en de letter van de grondwet en speelt gij vals met ons." En zij zouden zulks terecht zeggen omreden het een der hoofdpunten van de Konventie was, dat zulk onderwijs in handen van de Provincieën gelaten moest worden.

Elk billik-gezind man zal dus zien, dat het voor mij onmogelik is zulk een belofte te doen als mij gevraagd wordt. Tans wens ik het opnieuw te zeggen. Ik wens hier niet voor u te staan en u een leugen te vertellen of trachten u te misleiden. Ik draag tans een grote verantwoordelikheid en het is mijn plicht te zien dat er tevredenheid in Zuid-Afrika heerst. (Applaus.) Ik zeg nogmaals, dat het zelfs voor dr. Jameson of de editeur van een dezer bladen is om zo iets te doen. (Gelach.)

PRIVATE SCHOLEN.

Ik zie dat er nu een grote beweging op touw gezet is voor het oprichten van private scholen. (Applaus.) Welnu, als een vriend, kan ik u slechts waarschuwen zulks niet te doen (spottend gelacht en geroep van "Waarom?"). Ik zal het u verklaren. Laat ons, inplaats van ons van elkaar te verwijderen, liever samenwerken en onze hoofden bijeensteken, om te trachten een onderwijswet in Zuid-Afrika te verkrijgen, welke aannemelik voor beide rassen is. Indien wij deze scholen eenmaal beginnen, dan verliezen wij de Konventiegeest waarover iedereen nu zoveel praat. (Een stem: "Waarom naamt gij Hertzog in het kabinet?") Private scholen, mijne heren, kunnen slechts tot onenigheid leiden en tot een geest van haat (interruptie).

Deze Provincie, mijne heren, behoeft zich niet druk te maken omtrent een wet in andere Provincieën. Laat ons liever onze goede invloed aanwenden om de mensen aldaar tevreden te stellen, doch laat ons niet trachten een verdeling tot stand te brengen, welke tot onenigheid in Zuid-Afrika zal leiden (interruptie). Laat ons de onderwijskwestie niet bestrijden op partijgronden ten koste van onze kinderen (toejuiching). Ik doe opnieuw een beroep op u—laat ons liever samenwerken en zorgen, dat het onderwijs in geheel Zuid-Afrika voor beide partijen aannemelik is.

Ik geloof niet in dwang. Ik haat dwang en, mijne heren, er was een tijd, dat ik mij in dit land tegen dwang verzette. En toen het in de macht van mijn regering was om met de Progressieve partij samen te werken, deden wij zulks en daarom, mijne heren, laat ons die goede geest behouden terwille van onze kinderen en de eenheid van Zuid-Afrika. (Een stem: "Wat omtrent Hertzog?")

Welnu, mijne heren, laat ons niet verdeeld zijn op zulk een belangrijke kwestie. Wij kunnen verdeeld zijn op alle andere kwesties, doch niet op de onderwijskwestie. Laat ons hiervan geen partijkwestie maken en ik vraag u, om Gods wil, laat ons deze zaak niet tot een verkiezingsleuze maken. (Interruptie.)

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit is alles wat ik omtrent onderwijs te zeggen heb. Ik wens opnieuw te zeggen, dat wat ik omtrent de drie punten gezegd heb, niet mijn politiek, doch die van de regering van verenigd Zuid-Afrika is.

Voortgaande zei generaal Botha, dat sir Percy Fitzpatrick, volgens het verslag van zijn toespraak, gezegd zou hebben, dat het aan hem te wijten was, dat de regering uit 10 leden bestond, dat zulks feitelik zijn voorstel was geweest. Spreker wilde niet de in de Konventie voorgevallen zaken bespreken doch als men ze vermeldde, dan diende men 't juist te doen. Hij had de notulen van de Konventie nagegaan, en kon de verzekering geven, dat sir Percy niet de voorsteller van die motie was geweest, doch generaal Smuts. Daarom vreesde hij, dat sir Percy's heldere verbeelding hem bij die gelegenheid mooi had beet genomen. (Luid gelach.)

IMMIGRATIE.

Het tweede punt, waarop hij wilde letten, was de kwestie van immigratie en dichtere nederzetting. Over dit onderwerp was veel reeds gezegd; spreker kon slechts dit zeggen, dat hij ten gunste was van een zorgvuldig uitgewerkt schema van immigratie en dichtere nederzetting. (Applaus.)

De eerste stap, welke men diende te doen, beschouwde hij de terugbrenging van de duizenden mensen in de grotere steden van Zuid-Afrika naar het platteland, waar zij een bestaan kunnen maken. Men wist, dat er tans duizenden van die mensen, hollandsprekenden zowel als engelssprekenden waren, die vandaag arm en zonder middelen van bestaan waren, en dat niet uit eigen schuld, doch wegens ongelukkige omstandigheden.

Voorts zei hij te menen, dat de éne zaak, welke de regering in verband met immigratie en dichtere nederzetting diende aan te moedigen, dat was, dat wanneer de arbeider zijn arbeid had geeindigd, hij op het land zou blijven en niet het land verlaten, zodat indien een man een zekere tijd in de mijnen had gearbeid en wat geld had verdiend, de regering hem van een klein stuk land kon voorzien, waarop hij kon gaan wonen en een goede boer en burger van het land worden. (Applaus.)

Dan was er ook de civiele dienst. Men diende ook de leden van de civiele dienst, die nadat zij uit dienst traden en op het land zich wilden nederzetten, aan te moedigen op het platteland te gaan. De regering behoorde hen in zekere opzichten te voorzien en te helpen.

Indien—ze vervolgde generaal Botha—mensen uit andere delen van de wereld moesten worden ingevoerd, dan behoorden ze zorgvuld

BENSDORP'S
ROYAL DUTCH COCOA

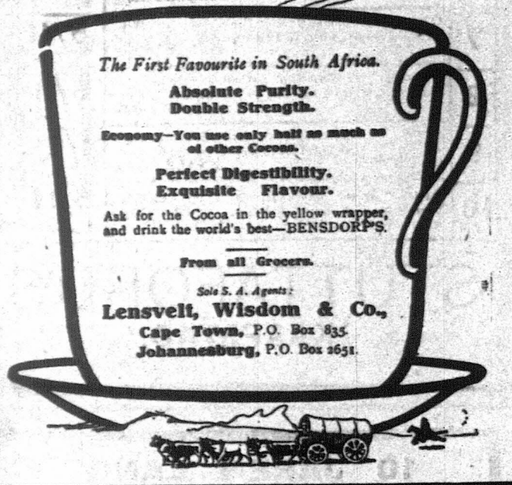

WANNEER GIJ U NIET RECHT IN ORDE GEVOELT

is het verstandigste wat gij doen kunt, ongetwijfeld, om Beecham's Pillen te gebruiken. Indien gij dit doet, roept gij de hulp in van een van de meest betrouwbare en heilzamste geneesmiddelen dat bekend is, en verzekert gij U een spoedige en natuurlijke herstelling. Daar de toestand, waarin gij U „niet recht in orde gevoelt," bijna altijd toe te schrijven is aan een verstoring van de spijsvertarings-organen, ligt het voor de hand, dat met vereischt wordt een geneesmiddel in, dat op succesvolle manier alle ongesteldheden van de maag, lever en darmen kan behandelen. Indien gij Beecham's Pillen

GEBRUIKT

legt gij de grondslag van goede, flinke, krachtige gezondheid, en tegelijkertijd verdrijft gij de toestand van „niet recht in orde gevoelen." De eenvoudigste uitwerking van Beecham's pillen is om de spijsvertarings-organen volkomen in orde te maken, en als dit eenmal geschied is, kan volkomen gezondheid niet nalaten te volgen. In tegenstelling met de slechts tijdelijke uitwerking van middelen, die de verrichtingen van de organen prikkelen, wordt een blijvende opwekking, die voortspruit uit versterkte zenuwkrachten, tot stand gebracht door het gebruik van

BEECHAM'S PILLEN

Beecham's Pillen zijn in 't bijzonder geschikt voor vrouwelijke personen van elken leeftijd.

Overal verkrijgbaar in doozen, prijs 1/1½ (56 pillen) en 2/9 (168 pillen).

BOVRIL

Het hoogste, dat verkregen is bij het koncentreren van Rundvlees.

ONEINDIG BETER DAN VLEESEKSTRAKT OF BIEFTHEE.

BOVRIL wordt verschaft aan de Britse Admiraliteit en het Kantoor voor Oorlogzaken, het Indiese Kantoor en wordt gebruikt in over de 2,000 Hospitalen.

Door benoeming Leveranciers aan Zijn Majesteit de Koning.

ARDERNE
& CO.,
Zaagmolen en Schaafmachinen

Delen, Vloerplanken, Schuiframen, Deuren en alles wat nodig is om een Huis te bouwen.

BOLINDER STOVEN.

Posthus 48. Caledon Plein, KAAPSTAD.

DE
Zuid Afrikaanse "Mutual" Levensverzekering Maatschappij.
"THE OLD MUTUAL."

Fondsen overtreffen £4,600,000. Inkomsten meer dan £600,000.

DRIE-JAARLIKSE VERDELING VAN WINSTEN.

Voor personen van middelbare leeftijd of bejaarde lieden is een jaargeld de allerbeste vorm van geldbelegging die verkregen kan worden.

Deze Maatschappij heeft voor de laatste 64 jaar BETER RESULTATEN voor een beperkte Premie opgeleverd dan enige andere mededinginstel, die bezigheid in Zuid-Afrika doet.

JOHN ROBB, Bestierder.

Associatie van Kamers van Koophandel.

15de jaarlijks kongres.

Bloemfontein, 12 Julie.—(R.)—Het 15de jaarlijks kongres van de associatie van kamers van koophandel van Zuid-Afrika werd hier hedenmorgen in de raadkamer van het stadhuis geopend onder voorsitterschap van de heer W. Ehrlich, van Bloemfontein. Er was een grote en vertegenwoordigende opkomst. Afgevaardigden van de kaapse en transvaalse provincies waren het talrijkst, doch er waren ook afgevaardigden aanwezig van Natal, Basoetoland, Oranje Vrijstaat en Portugees Mozambique. Rhodesia en Bechuanaland waren niet direkt vertegenwoordigd.

De heer Moor, minister van handel en industrieën, woonde de vergadering bij en hield een toespraak, waarin hij o.m. zeide, dat het kongres er verzekerd van kon zijn, dat de regering hun belangen sympathiek gezind was en dat de inzichten van de handelsgemeenschap nauwkeurige en zorgvuldige overwegingen zouden ontvangen van de zijde van zijn departement (toej.) Met betrekking tot de resoluties, welke door Kaapstad, Johannesburg, Pretoria en Durban op de agenda geplaatst waren geworden in verband met een aan de regering te richten verzoek om een kommissie te benoemen, waarin de belangen van landbouw, handel en nijverheid behoorlik vertegenwoordigd zouden zijn, ten einde een volledig onderzoek in te stellen en verslag uit te brengen over de handels- en industriële toestand van Zuid-Afrika, met inbegrip van de kwestie van tarieven, belasting, aanmoediging van industrieën, douane- en spoorwegregelingen, zeide de heer Moor, onder toejuiching, dat zulke aanbevelingen de meest gunstige overweging van de Unie-regering zouden genieten. Hij weidde uit over de behoefte aan personen en ondernemingsgeest om Zuid-Afrika te ontwikkelen en wees op het aandeel, dat hij met wijlen sir Donald Currie gehad had in het tot stand brengen van de maisuitvoer. Er waren, zeide hij, nog vele andere richtingen, waarin zuid-afrikaanse produkten zouden kunnen worden uitgevoerd.

De onder-burgemeester, de heer Lambon, heette de afgevaardigden welkom te Bloemfontein en bood hun alle mogelike faciliteiten voor hun belangrijke arbeid aan.

De heer Ehrlich, president der verenigde kamers van koophandel, hield daarop zijn

VOORZITTERS REDE,

waaruit wij het volgende aanhalen:—

De heer Ehrlich begon met te wijzen op twee incidenten, welke onlangs plaats gevonden hadden en van belang waren. Het eerste was de betreurenswaardige dood van de heer T. F. Torbet, die lange jaren lid van de associatie en voorzitter van de kamer van koophandel van de Oranje Vrijstaat was geweest. Het andere was van meer gelukkige aard en wel de vereniging van de kamers van koophandel en industrie te Johannesburg.

Voortgaande, stelde hij de aanneming van het rapport voor en wees in het kort op de geschiedenis van de associatie. De associatie had tot nu toe de handelsbelangen van afzonderlike zelfbesturende belangen vertegenwoordigd. Dit zou nu anders worden, daar intussen de Unie van Zuid-Afrika tot stand was gekomen en de associatie dus optrad voor geheel Zuid-Afrika. De associatie had 18 jaar geleden haar eerste vergadering te Johannesburg gehouden. De Kaapkolonie en Oranje Vrijstaat bezaten toen een tolverbond, doch de Z. A. Republiek en Natal wilden niet toetreden. Een algemeen tolverbond kwam eerst later tot stand. Dit tolverbond was de voorloper van de grotere Unie, welke nu tot stand was gekomen. De associatie was gedurende die tijd aanzienlik toegenomen in ledental en belangrijkheid.

De Unie van Zuid-Afrika had een veel voordeliger toestand van zaken in het leven geroepen, daar alle spoorwegen en havens tans het eigendom waren van één enkele Staat, het Verenigd Zuid-Afrika. Het was nu aller plicht geworden toe te zien, dat elke haven zijn billik aandeel in de handel kreeg, hoewel plaatselike handelskompetitie natuurlik zou blijven bestaan. Er bestonden tans geen afsluitbomen voor de onderlinge handel meer, de spoorwegtarieven werden hoe langer hoe meer uniform, belasting zou in alle delen der Unie gelijk worden en de wetgeving ruimer, terwijl boven alles het financieël krediet van Zuid-Afrika aanzienlik zou verbeteren. Dit waren enige der voordelen van de Unie.

Na gewezen te hebben op de belangrijkheid van de Provinciale Raden en als zijn mening te kennen te hebben gegeven, dat de macht der plaatselike autoriteiten zich na verloop van tijd meer en meer zou uitbreiden, ging de heer Ehrlich over tot een opsomming van de handel gedurende 1909.

Deze opgaven laten wij hieronder volgen:

INVOER.

De totale waarde van de invoer van koopmansgoederen in Brits Zuid-Afrika bedroeg in 1909 £27,000,000 (£27,183,858), tegen £24,500,000 (£24,438,266) in 1908, of een vermeerdering van £2,750,000 (£2,745,587), of ruim 11 percent (niet inbegrepen goevernements goederen ter waarde van £1,150,000 en specie ter waarde van £1,500,000 in 1909, tegen £800,000 resp. £900,000 in 1908).

De handel was in 1909 als volgt over de verschillende havens verdeeld:—

		Percentage van 't totaal.
Kaapstad	£4,980,000	18
Port Elizabeth ...	5,900,000	21
Oost Londen	2,800,000	10½
Durban	7,100,000	27
Delagoabaai	4,800,000	18
Beira	984,000	4
Andere havens ...	500,000	1½

Durban had dus het grootste aandeel van de waarde van de invoerhandel.

De hoeveelheid goederen in de verschillende kaapse havens geland bedroeg 1,206,000 ton en het totaal voor alle zuidafrikaanse havens 2,286,000, verdeeld als volgt:—

		Percentage van 't totaal.
Kaapstad	555,000	24
Port Elizabeth ...	315,000	14
Oost Londen	216,000	9½
Durban	549,000	24
Delagoabaai	451,000	20
Beira	80,000	3½
Andere havens ...	120,000	5
Totaal	2,286,000	100

De invoer van koopmansgoederen van overzee was voor de binnenlandse provincieën gemiddeld:—

Transvaal	12,000,000
Oranje Vrijstaat	2,000,000
Z. Rhodesia	1,000,000

De invoer van zuidafrikaanse produkten was voor de binnenlandse provincieën:—

In Transvaal:—

Van Kaap de Goede Hoop, £2,700,000; van Oranje Vrijstaat, £1,100,000; van Natal, £1,200,000; totaal, £5,000,000.

In de Oranje Vrijstaat:—

Van Kaap de Goede Hoop, £824,000; van Natal, £282,000; van Transvaal, £171,000; van Basoetoland, £123,000; totaal, £1,400,000.

De totale in- en uitvoerhandel tussen de Kaap de Goede Hoop en de Transvaal van alle soorten goederen bedroeg £6,600,000 in 1909, tegen een waarde van £5,200,000 in 1908. Deze vermeerdering is geheel en al te danken aan de invoer in de Transvaal van een vermeerderd bedrag van £1,400,000, waarvan voor £850,000 aan Koloniale produkten.

De handel tussen Natal en Transvaal bereikte het vorig jaar een gemiddelde waarde van £5,000,000, tegen £4,500,000 in 1908. Aan natalse produkten werd voor £200,000 meer in Transvaal ingevoerd. Het totaal bedroeg £1,200,000. Aan overzeese goederen voerde de Transvaal via Durban in voor een waarde van £4,600,000, tegen £4,100,000 in 1908.

De Transvaal kocht produkten van de O. V. S. voor een bedrag van £1,170,000, of iets meer dan in 1908.

De invoer van de Oranje Vrijstaat bereikte in 1909 een totaal van £3,300,000, tegen £2,700,000 in 1908. Hiervan wordt £1,400,000 vertegenwoordigd door zuidafrikaanse produkten of een vermeerdering van £450,000. De totale waarde der overzeese goederen bedroeg £1,900,000 of £130,000 meer dan in 1908. De invoer via Durban bedroeg £600,000 en via de Kaap de Goede Hoop £1,150,000—beide een flinke vermeerdering aantonende.

De Oranje Vrijstaat kocht aan kaapse produkten voor ruim £800,000—een vermeerdering van £280,000, terwijl er in de handel in produkten van Transvaal, Natal en Basoetoland ook een vermeerdering valt op te merken.

Natal kocht aan kaapse produkten voor een waarde van £353,000—een vermeerdering van £110,000; terwijl de Kaapkolonie natalse produkten kocht tot een waarde van £602,000, of een vermeerdering van £40,000.

Het groot totaal der handel tussen alle koloniën en gebieden in het tolverbond bedroeg £21,677,000 in 1909, tegen £17,832,000 in 1908. Onder deze cijfers komen de zuidafrikaanse produkten voor met een waarde van niet minder dan £11,202,000 in 1909, tegen £8,423,000 in 1908.

De ruilhandel in Zuid-Afrika van plaatselike produkten en fabrikaten daarvan bedroeg 51.7 percent van het groot totaal in 1909, tegen 47.3 percent van het groot totaal in 1908.

De voornaamste van overzee in Zuid-Afrika ingevoerde goederen en hun waarde waren als volgt:—

Kledingstoffen en gemaakte kleren, 1909: £1,828,000; 1908: £1,602,000.

Wapens en ammunitie, 1909: £210,000; 1908: £209,000.

Proef- of keurapparaten, 1909: £33,000; 1908: £22,000.

Springstoffen, 1909: £139,000; 1908: £221,000.

Katoenen goederen, 1909: £2,258,000; 1908: £1,905,000.

Kruiden en chemicaliën, 1909: £769,000; 1908: £694,000.

Elektriese kabels en draad, 1909: £204,000; 1908: £111,000.

Voedingstoffen en drankwaren, 1909: £5,723,000; 1908: £6,062,000.

IJzerwaren en messewaren, 1909: £1,113,000; 1908: £989,000.

Landbouw werktuigen, 1909: £346,000; 1908: £197,000.

IJzer- en staalfabrikaten, 1909: £1,026,000; 1908: £609,000.

Leren goederen, 1909: £1,175,000; 1908: £1,136,000.

Machinerie, 1909: £2,299,000; 1908: £1,896,000.

Nitraten voor fabrikage, 1909: £224,000; 1908: £192,000.

Olieën, 1909: £502,000; 1908: £486,000.

Spoorwegmateriaal, 1909: £380,000; 1908: £102,000.

Hout, 1909: £658,000; 1908: £555,000.

Gemaakte wollen goederen, 1909: £590,000; 1908: £586,000.

De volgende in 1909 ingevoerde goederen zijn eveneens van speciaal belang:—

	1909.
Mest en meststoffen...	£68,000
Zaden	31,000
Schaapdippen	76,000
Boter en margarine...	265,000
Gekondenseerde melk	332,000
Ham, spek, reuzel, enz. ...	256,000
Suikerwerk, jams en geleiën	193,000
Wijnen en sterke dranken...	390,000
Meubelen	367,000
Leder (onbewerkt)	139,000
Laarzen en schoenen	929,000
Papier	224,000

Van het groot totaal leverde het Verenigd Koninkrijk 58 percent in 1909 tegen 56 percent in 1908; de rest van het Britse Rijk 12 percent in 1909 tegen 14 percent in 1908; en vreemde landen de rest of 30 percent in 1909 tegen 30 percent in 1908. De waarde van de invoer door middel van de pakketpost bedroeg £572,000 in 1909.

Onder het voorkeurtarief werden uit het britse Rijk goederen ingevoerd tot een waarde van £17,419,000 in 1909 en het rabat op de invoerrechten bedroeg £486,000, terwijl deze cijfers in 1908 respektievelik bedroegen £15,381,000 en £430,000.

UITVOER.

De totale waarde van de uitvoer van brits Z.A. (specie niet inbegrepen) bedroeg:—

£51,089,000 in 1909, tegen
£45,655,000 in 1908, of een vermeerdering

van £5,434,000, gelijkstaande met 12 percent.

De voornaamste goederen waren:—

Goud, 1909: £33,440,000; 1908: £32,210,000.

Diamanten, 1909: £6,370,000; 1908: £4,797,000.

Andere mineralen, n.l. asbestos, chroomijzer, steenkool, koper, lood, matte, mica, zilver, tin, tungsten erts, zink, enz., 1909: £1,584,000; 1908: £1,451,000.

Wol, 1909: £3,728,000; 1908: £2,768,000.

Struisveren, 1909: £2,091,000; 1908: £1,738,000.

Huiden en vellen, 1909: £1,145,000; 1908: £781,000.

Angorahaar, 1909: £862,000; 1908: £710,000.

Mais, 1909: £666,000; 1908: £208,000.

Looibast, 1909: £195,000; 1908: £135,000.

Haver, 1909: £84,000; 1908: £109,000.

Flour en meel, 1909: £42,000; 1908: £41,000.

Vruchten, 1909: £48,000; 1908: £43,000.

Wijn en sterke dranken, 1909: £28,000; 1908: £25,000.

Hoorns 1909: £12,000; 1908: £9,000.

De verhouding van de uitvoer via de voornaamste havens was:—

Kaapstad (goud en diamanten inbegrepen), 1909: 78 percent; 1908: 81 percent.

Durban, 1909: 8 percent; 1908: 7 percent.

Port Elizabeth, 1909: 7 percent; 1908: 6 percent.

Oost-Londen, 1909: 3½ percent; 1908: 3 percent.

Mosselbaai, 1909: 2 percent; 1908: 1¾ percent.

De uitvoer van de produkten van de Oranje Vrijstaat bedroeg in 1909 voor een waarde van £4,564,000 of £1,387,0000 meer dan in 1908.

De uitvoer van de Transvaal vermeerderde van £32,701,000 in 1908 tot £33,259,000 in 1909, waarvan ruim 30½ miljoen aan goud en 1¼ miljoen aan diamanten.

De uitvoer via de Kaap de Goede Hoop bedroeg

£46,245,000 in 1909, tegen
£41,740,000 in 1908.

Via Natal.

£3,788,000 in 1909, tegen
£2,955,000 in 1908; en

Via Delagoabaai en Beira,

£500,000 in 1909, tegen
£514,000 in 1908.

Het Verenigd Koninkrijk kocht in het afgelopen jaar 91½ percent van onze uitvoer, andere delen van het Rijk ½ percent en vreemde landen de rest. Het aandeel van het Verenigd Koninkrijk daalde met 1½ percent, terwijl dat der vreemde landen met bijna 2 percent steeg.

De uitvoer van de produkten van de Oranje Vrijstaat bedroeg £2

DE Z.A. AKADEMIE.

EERSTE SAMENKOMST.

OPENINGSREDE VAN MINISTER MALAN.

(Overgenomen uit "De Vriend des Volks").

De eerste vergadering van de Zuid-afrikaanse Akademie voor Taal, Letteren en Kunst, welke een jaar geleden gesticht werd te Bloemfontein, werd Woensdagmorgen, 6 Julie, geopend in de zaal van de Wetgevende Raad te Bloemfontein. President Steyn werd gekozen tot voorzitter van de Akademie en dr. G. Knothe tot sekretaris. Aanwezig waren verder, als vertegenwoordigend de Kaap de Goede Hoop: de ed. heer F. S. Malan, dr. W. Viljoen, dr. D. F. Malan (Montagu), ds. D. S. Botha (Stellenbosch), ds. N. J. Brummer (Zeepunt); Transvaal: dr. F. V. Engelenburg, dr. N. M. Hoogenhout, de heer G. S. Preller, ds. H. van Broekhuizen, adv. N. J. de Wet, de heer Jan F. E. Celliers; Natal: adv. F. G. Jansen; de Vrijstaat: generaal Hertzog, dr. Brill, professor A. Francken, ds. J. D. Kestell en de heer J. S. M. Rabie. Acht leden waren niet opgekomen, terwijl een, de ed. heer J. H. Hofmeyr, is overleden.

De werkzaamheden van de dag waren van formele en huishoudelike aard.

De plechtige opening had plaats in de avond, toen de vergadering, behalve door de leden, bijgewoond werd door een vrij talrijk publiek, waaronder dr. Ramsbottom, ds. C. Fraser, pastor Schneider, eerw. Arndt, de heren J. W. G. Steyn, J. W. C. Brebner, P. U. Fischer, Rocco de Villiers, A. M. N. de Villiers, J. P Steyl, E. W. Fichardt, Gordon Fraser, mevr. Steyn, mevr. Ramsbottom, mevr. Francken en vele anderen.

De sekretaris las brieven van verontschuldiging voor van professor A. Moorrees, professor J. Lion Cachet, ds. Geo. S Malan, dr. G. Cillie, ds. H. S. Bosman, ds. H. F. Schoon, dr. Reinink en adv. W. van Zijl, akademie-leden, die verhinderd waren op te komen, alsmede een brief van gelukwens van het hoofdbestuur der Afr. Taal Vereniging en een van konsul-generaal F. M. Knobel.

Pres. Steyn zeide daarna: Ik denk dat ik hier het gevoelen van de Akademie uitspreek, als ik zeg dat wij onze eerste administrateur van de Vrijstaat, dr Ramsbottom, hedenavond verwelkomen (applaus). Zijn tegenwoordigheid hier toont aan, het belang dat hij stelt in deze zaak, die wij trachten te bevorderen, en ik kan hem de verzekering geven dat die belangstelling ons een grote aanmoediging is (applaus).

DE VERWELKOMING.

Dr. Ramsbottom sprak daarna als volgt:—Mijnheer de voorzitter.—Toen ik door de sekretaris gevraagd werd om de leden van de Akademie een paar woorden van welkom toe te spreken, was dat mij zeer aangenaam, maar ik betreurde het dat men niet een bekwamer persoon dan mijzelf daarvoor gevraagd had. Hoewel ik mij echter onbekwaam gevoel, kan ik U toch de verzekering geven dat er niemand in Zuid-Afrika of daarbuiten te vinden zal zijn, wiens welkomst meer hartelik zou kunnen zijn dan de mijne (applaus). Het werk dezer vergadering is het stichten van een Akademie voor de hollandse taal, letterkunde, oudheidkunde en kunst, een belangrijk werk, dat in de toekomst een grote invloed zal uitoefenen op de bevolking van Zuid-Afrika. Het is daarom een werk, waarop men trots kan zijn.

Wij weten dat van Bloemfontein altoos gezegd wordt dat het de stad der konferenties is, en met recht, want wij weten allen dat er vele konferenties in Bloemfontein gehouden zijn, die hun merk op de geschiedenis van Zuid-Afrika gedrukt hebben. Ik weet echter niet of er ooit hier een konferentie gehouden is, die een schoner vooruitzicht heeft als deze (applaus). Het is een konferentie, die ten doel heeft de opvoeding en het onderwijs door geheel Zuid-Afrika te verspreiden en het is mijn dierbaarste wens voor Bloemfontein dat hij bestemd zal worden om in die verspreiding van geleerdheid voor te gaan. Het is misschien daarom ons geluk, dat wij noch de administratieve noch de wetgevende hoofdstad van Zuid-Afrika zijn geworden, want nu kunnen wij de hoofdstad van geleerdheid worden en bereiken wij die positie, dan staan wij ver bovenkant de beide andere.

De beweging, die hier begonnen is, is een ernstige poging om geleerdheid over Zuid-Afrika te verspreiden en daarom roep ik de Akademie een welkom toe en hoop dat zijn werkzaamheden een sukses mogen zijn (applaus).

TOESPRAAK VAN DE HEER F. S. MALAN.

Hierop gaf de president het woord aan de heer F. S. Malan, die met applaus begroet werd en als volgt sprak:—

Weledegstr. heer administrateur, achtbare voorzitter en medeleden van de Z. A. Akademie voor Taal, Letterkunde en Kunst!

Een woord van welkom aan u bij de aanvaarding van uw eervolle betrekking, een betrekking, waaraan echter ook grote verantwoordelikheden verbonden zijn, en van de vervulling waarvan wij onszelven rekenschap schuldig zijn, evenals aan het ontluikende letterkundig en kunstgevoel van het hollands-sprekend deel onzer natie in het biezonder, en van onze natie in het algemeen. 't Is mij aangenaam aan dit woord van welkom ook namens u een woord van waardering te voegen van de hartelike belangstelling, in deze eerste zitting betoond door het talrijke publiek, hier aanwezig.

Oprecht spijt het mij, dat Zijnhoogeerwaarde professor A. Moorrees, de gevierde redenaar, de voorzitter van de voorlopige vergadering, waarop tot de stichting van onze Akademie werd besloten, wegens een betreurd sterfgeval in zijn familie, verhinderd is bij deze gelegenheid een gevleugeld woord tot u te richten. Op mij, een gewoon lid der Akademie, is op 't laatst de keuze gevallen om als zijn plaatsvervanger op te treden, een keuze die ik groteliks op prijs stel, terwijl ik mijn onbevoegdheid en onhandigheid diep besef. Ik reken echter op uw grote verdraagzaamheid en welwillendheid.

Zoals u bekend, heeft de Zuidafrikaanse Akademie voor Taal, Letterkunde en Kunst zijn onstaan in de eerste plaats te danken aan de ernstige begeerte, die aan het einde van 1908 uiting vond op een konferentie te Kaapstad, om

VERDEELDHEID TE VOORKOMEN

tussen de voorstanders van de hollandse en die van de afrikaanse vorm van onze taal. Dat er zulk een verschil in vorm ontstaan is, behoeft niemand te bevreemden, want de hollandse taal is in Zuid-Afrika geen vreemde, noch minder een dode taal, maar wel een levend organisme, dat aan verandering onderworpen is, en zich naar de behoeften en de geaardheid van de bevolking schikt.

Deze stichting heeft echter nog een diepere betekenis, is 't bewijs van nog een ander leven, dat zich allengs in 't gemoed van het hollands-sprekend deel van onze natie openbaart. De mens, naar Gods beeld geschapen, onderscheidt zich van het redeloos dier ook daarin, dat hij een hoger voortbrengingsvermogen dan het dier heeft, en hij smaakt, in zijn beste ogenblikken, iets van de onuitsprekelike heerlikheid van het scheppen, het tot stand brengen—hetzij op stoffelik of op intellektueel gebied. Zodra het individu zich van zichzelf bewust wordt, ontdekt het dat hij een "ik," een eigen persoonlikheid heeft; dan ontbrandt er in zijn binnenste een vurig verlangen om zelfstandig te zijn, voor zichzelven te denken, iets voort te brengen, te scheppen.

Is dit waar van de geest van het individu, dit is ook waar van de geest van een volk. Het feit dat het hollands-sprekend deel van onze natie behoefte gevoelt aan het oprichten van een Akademie voor Taal, Letterkunde en Kunst, is een veelseggend bewijs, dat onze volksgeest is ontwaakt, dat hij begonnen is zelfstandig te denken en te handelen, dat hij iets heeft voort te brengen en het wil; dat hij gedronken heeft aan de fontein van levend water; dat hij reeds iets heeft gesmaakt van de zaligheid van het scheppen.

DEZE ONTWAAKTE VOLKSGEEST

zoekt uiting, verwacht bemoediging, rekent op ondersteuning. Moge hij dit alles vinden onder de koesterende vleugelen van onze Akademie.

Volgens de grondwet is de Unie van Zuid-Afrika een tweetalig land, want in artikel 137 leest men: "De engelse alsmede de hollandse talen zijn officiële talen van de Unie. Zij worden op een voet van gelijkheid behandeld en bezitten en genieten gelijke vrijheid, rechten en voorrechten." De jonge zuidafrikaanse natie bestaat derhalve uit engels- en hollands-sprekenden en het behoort het streven van elke burger der Unie te zijn om beide landstalen zo goed mogelik te kennen. Veroorloof mij in dit verband met een enkel woord te wijzen op de fout, die door sommigen nog begaan wordt, om van Hollands en van Afrikaans als afzonderlike talen te spreken. Wanneer ik dit een fout noem, dan heb ik 't oog niet zozeer op de streng wetenschappelike zijde der zaak, als wel op de praktiese. Zij, die van de afrikaanse vorm van de nederlandse taal spreken alsof hij een andere taal is dan de hollandse, kunnen de gevolgtrekking niet ontwijken, dat, als Afrikaans onze moedertaal is, Hollands dan een vreemde taal is in ons land. En dit is toch geenszins wat zij te kennen willen geven, en is trouwens ook geheel bezijden de waarheid. Als ik

HET DOEL VAN DE AKADEMIE

kortelik moet samenvatten, dan zou ik zeggen het is: ten eerste, om de studie en beoefening van de hollandse taal en letteren te bevorderen, en om de veranderingen van ons taalorganisme tot harmoniese ontwikkeling te helpen brengen; ten tweede, om 't zelfstandig denken en de letterkundige ontluiking van 't hollandssprekend deel der natie aan te wakkeren, evenals gedaan wordt door de "South African Philosophical Society," "The Society for the Advancement of Science," "The Reading Club," en andere dergelijke verenigingen voor 't engelssprekend deel; ten derde, om verdienstelik werk, op 't gebied der letteren evenals dat der schone kunsten, te bekronen; en ten vierde, om de werkers en werksters aan onze edele, nationale geeststempel te bemoedigen en te steunen.

Mijn Heren: Ik stel 't mij voor, dat onze Akademie onmogelik vijandig kan optreden tegenover de tweede officiële taal onzer natie: de engelse. Door dit te doen zou hij zichzelve benadelen, want de hollandssprekende burgers vormen met hun med-engelssprekende burgers één natie in de Unie van Zuid-Afrika. Integendeel, de Akademie zal zich hartelik verheugen over de verschijning van enig voortreffelik werk, voortgesproten uit het engelssprekend deel der natie, wetende dat zodanig produkt de roem van de gehele natie zal verhogen. Ook zal de Akademie, waar hij met nadruk zal ijveren voor de handhaving van zijn beginselen, het verre van zich laten om te trachten met geweld of dwang andersdenkenden tot zijn inzichten over te halen. Middelen van die aard bereiken zelden hun doel en geven dikwijls aanleiding tot misverstand, terwijl sluimerende vooroordelen daardoor worden opgewekt.

Maar, vragen sommigen, is het niet te veel gewaagd om tans reeds met een inrichting met de wijdse naam van Akademie voor de dag te komen? Stellen we ons daardoor niet bloot aan de glimlach van de onverschilligen en de spot van kwaadwilligen? Rondborstig antwoorden we, neen!! Weliswaar zijn we nog aan 't begin van ons nationaal leven in Zuid-Afrika, doch we hebben

GELOOF IN DE TOEKOMST.

Is 't heden, in sommige opzichten, de dag van 't kleine, dat kleine heeft groeikracht, en zal zich ontwikkelen tot sieraad en roem van de toekomstige zuidafrikaanse natie.

En, mijn heren, kunnen we niet met trots en hoop zien op hetgeen reeds in ons land op 't gebied van letterkunde en kunst is voortgebracht?

Behoef ik u te wijzen op de vele hoogstaande en veelbelovende voortbrengselen vooral van de laatste jaren, die elk oplettend opmerker met blijdschap en hoop vóór de toekomst hebben vervuld.

En waar we zulk een schone morgen hebben, kunnen we dan niet met recht veel van de volle dag verwachten?

Zal de Akademie levenskracht bezitten, dan zullen we het echter niet bij woorden moeten laten, dan zal er moeten gewerkt worden op praktiese, doeltreffende wijze. De ervaring leert, dat geen vrijwillige vereniging, hoe edel zijn doel, of hoe prakties zijn streven ook moge zijn, stand kan houden of nuttig werk doen, tenzij zijn leden binnen gemakkelik bereik van elkaar wonen, zodat zij elkaar geregeld kunnen ontmoeten om de belangen van de vereniging te behartigen. Hoeveel

POGINGEN OM TE ORGANISEREN

zijn niet reeds mislukt, eenvoudig omdat men niet rekening heeft gehouden met de grote afstanden, bij het samenstellen van de uitvoerende macht dier lichamen? Het reizen in Zuid-Afrika eist geld en tijd, en velen kunnen, met de beste wil, de nodige opofferingen niet doen. En daarom acht ik het noodzakelik, dat de Akademie zijn gewone werkzaamheden grotendeels aan kommissies zal opdragen, en dat bij 't kiezen van die kommissies, erop gelet zal worden, dat de leden niet te ver uit elkaar wonen. Een verdeling van het werk onder kommissies, of zelfs ook de onderverdeling van kommissies om in verschillende kringen hetzelfde werk te doen, moge uit meer dan een oogpunt minder gewenst zijn; ik houd me er echter van overtuigd, dat dit onze ernstige overweging verdient, willen we de Akademie een sukses doen zijn. Hoe geregelder de kommissies kunnen vergaderen, hoe degeliker zal hun werk zijn, terwijl de leden van de Akademie minstens eenmaal per jaar zullen vergaderen, om de algemene richting der werkzaamheden vast te stellen, en elkaar te bemoedigen en aan te sporen door wisseling van gedachten en vergelijking van het behaald sukses in afzonderlike kringen.

En, mijn heren, wie kan zich een klaar denkbeeld vormen van de verreikende en gezegende invloed van zulk een levende Akademie? Het opkomend geslacht, vooral in ons land, heeft onderwijs nodig, maar ook opvoeding. Niet alleen moet het verstand ontwikkeld, het karakter moet ook gevormd worden. Wil men een voorbeeld hebben van de weldadige invloed van een

ECHT NATIONALE OPLEIDING,

door het gebruik van de vaderlandse geschiedenis en de volkskunst in de volkstaal, zie op Denemarken. Kommissies van onderzoek, zowel als individuele waarnemers, getuigen, dat de grote ontwikkeling van de hulpbronnen van dat door de natuur schraal bedeeld land, en de verbazende verbetering in de stoffelike en maatschappelike toestand van die bevolking, in de laatste dertig jaar daar te bespeuren, aan niets meer te wijten is, dan aan de geest die daar de scholen bezielt. De vader van deze beweging ging uit van 'n standpunt, dat de schoolopleiding van elk kind, ook die van de armste landbouwers zoon of dochter, behoort gegrond te zijn op een kennis van het roemrijke in de vaderlandse geschiedenis, en het edele in de letterkunde en kunst van zijn volk. Met andere woorden, zeide hij, zorgt dit de jonge Denen bezield zijn met een nationale trots, en ge hebt de beste waarborg dat zij ernaar zullen streven de naam hunner vaderen te eren en hun land te dienen, door al hun krachten aan de bevordering van zijn belangen en de verbetering van hun eigen maatschappelike toestand te wijden. En was is het gevolg? Denemarken, dat niet lang geleden duizenden ponden sterling jaarliks moest betalen aan buitenlandse producenten om zijn eigen verarmd en verachterd volk te voeden, voert tans landbouwprodukten ter waarde van honderdduizenden ponden jaarliks naar alle delen der wereld uit, terwijl de bevolking gelukkig en welvarend

DE VRUCHTEN VAN ZIJN ARBEID

geniet. Voorwaar, onze Akademie zal de dank van geheel Zuid-Afrika verdienen, indien hij erin slaagt de aandacht van volksleiders zowel als van onders, wat meer te bepalen bij de waarde van "taal, letterkunde, geschiedenis en kunst" in de opleiding van de toekomstige burgers van Zuid-Afrika.

Innet jaar 1874 wekte Gustavus III van Zweden "de Akademie voor de Schone Letteren" uit zijn diepe slaap en stichtte hij "de Akademie voor Kunst en Wetenschap." Veroorloof mij enige zinnen aan te halen uit de welsprekende en diepzinnige openingsrede, die deze koning, terecht beroemd wegens zijn eigen penne-vruchten en het belang dat hij in letterkunde en kunst stelde, bij die gelegenheid uitsprak. Hij zei: "Alles te bevorderen dat tot welzijn van het rijk mag strekken is steeds mijn hoogste doel; tot eer van de zweedse naam bij te dragen, mijn dierbaarste verlangen. De roem die de zweedse legerbenden door de lengte en breedte van Europa heeft gevolgd, is te dikwijls verkregen ten koste van ons individueel geluk. Het is aan ons gegeven een andere en een grotere triomf te behalen—een triomf die slechts op de letterkunde en de geschreven kunst wacht, een triomf die de tijd trotseert en onverschilig is aan de wisselvallige heerlikheid die verdwijnt met zwaar gewonnen en gemakkelik verloren stoffelike overwinningen. Zulke triomfen kunnen slechts in kalme tijden behaald worden, wanneer tehuis eensgezindheid en buitenlands veiligheid het genie toelaat zijn zichzelf-verlichtende vlam vrijelik te voeden, die, indien dikwijls ontstoken, meermalen wordt uitgedoofd, in kommervolle dagen. En toch, indien een lange vrede, een ongebroken rust, nodig is voor de welvaart van een staat, nodig is voor het geluk der onderdanen, te dikwijls, aan de andere kant, doet hij een geestelike traagheid ontstaan, die barbaarsheid teweeg brengt en de verlamming dier grote geesten welke in andere en betere tijden de eer en de roem van hun land konden zijn geworden. Want de mens is zo geschapen dat enthoesiasme alleen hem kan doen

ONTVLAMMEN TOT GROOTSE DADEN.

Een of andere scherpe prikkel is nodig om de gaven, die hem door de natuur zijn geschonken, te doen ontwaken. De konkurrentie, de energie, door de beoefening van de kunsten en de wetenschappen gewekt, zijn in kalme tijden de enige middelen om die geestesverrukking te wekken, welke de staat zo veel diensten kan bewijzen, en om in de schoot van de vrede burgers te vormen, bekwaam om de staat te redden, wanneer stormen opspringen." Na met ingenomenheid gewag gemaakt te hebben van het werk van enige tijdgenoten, vervolgde hij: "De nagedachtenis van grote mannen eert men, door hun nakomelingen uit te nodigen hun voorbeeld te volgen. Het is zoveel als om te zeggen: Krijgslieden, rechters, staatslieden, medeburgers! Gij die de namen hebt geërfd, gij die tans de plaats bekleedt van die afgestorven helden, komt en ziet de offers die een dankbaar nageslacht aan hun nagedachtenis wijdt, en verwerft als gij kunt—verwerf, zeg ik, dergelijke herdenkingstekenen. Gedenkt dat uw namen ook eens voor de vierschaar van 't nageslacht gedaagd zullen staan: Vernedert ze niet! Het hangt van u alleen af om ze even gevierd als die van uw vaderen te maken. Zodanig, dan, zijn de daden waartoe ik u tans uitnodig."

Mijn heren! Ik besluit met "u en mijzelf toe te roepen: "Moedig, Gelovig, Voorwaarts! De God onzer Vaderen zal 't ons doen gelukken!"

Ik verklaar deze vergadering voor 't verrichten van verdere werkzaamheden tans geopend (applaus).

DR. F. V. ENGELENBURG

dankte, namens de vergadering, de heer F. S. Malan voor diens treffende en behartenswaardige openingsrede, met welks inhoud spreker van harte instemde. Terecht had de heer Malan gewezen op de dringende behoefte aan stelselmatige pogingen om de rijkelike levenskracht van Zuid-Afrika's oudste kultuurtaal te leiden binnen kanalen, die blijvende en weldadige resultaten waarborgen. Terecht ook had die spreker nadruk gelegd op de talrijke en verblijdende openbaringen van 'n opbruisende nationale aktiviteit in letteren en kunst, wel 'n bewijs dat 't werk van geestdriftige pioniers als S. J. du. Toit, Oom Daantje van den Heever, mevrouw Koopmans de Wet, Luttig, Ignaas van der Walt, dr. Mansvelt en Jan Hendrik Hofmeyr, niet onvruchtbaar was geweest. De Akademie telde nog weinig leden, doch was als instituut innig verwant aan alle levensuitingen onzer taal en onzer inspiraties, en hij bezat in president Steyn een voorzitter, wiens eervolle naam beroemd is over heel de beschaafde wereld en wiens liefde voor ons Zuid-Afrika spreekwoordelik is.

DE GROTE VERANTWOORDELIKHEID,

waarvan door het medelid Malan gewaagd was, behoorde echter voorlopig door weinigen gedragen te worden; het was beter dat het mechanisme onzer Akademie in de aanvangsdagen simpel en doelmatig zou zijn. Spreker herhaalde met nadruk datgene, waarop reeds door de heer Malan was gezinspeeld, namelik, het recht van ieder om in de boezem van de Akademie te worden aangemerkt als privaat man.

Voortgaande, zeide dr. Engelenburg: We behoren tot 'n jong volk, maar dat volk draagt zevenmijls laarzen. Geen wonder dat onze taal gelijkt op 'n rivier bij zijn oorsprong; bewegelik en onstuimig. 't Is de taak van onze Akademie om wetenschappelike methoden te zoeken en toe te passen op onze spraakkunst, waar die nodig zullen blijken; 't is verder aan 't nuttige werk van de Taalbond, misschien zelfs om Zuid-Afrirka's onderwijsproblemen te helpen oplossen. Er is nog veel te doen tot aanmoediging van geschiedkundig onderzoek, tot bestudering der inheemse "folklore," tot bevordering onzer nationale kunst. Sommigen beweren dat kunst enkel kan bloeien na 'n langdurige periode van betrekkelike maatschappelike rust en stoffelike welvaart; maar ik geloof—vooral ten aanzien van dramatiese, liriese en epiese literatuur—dat kunst geboren wordt uit diepe nationale aandoeningen. En aan ingrijpende emoties heeft 't Zuid-Afrika toch niet ontbroken!

ARTIKEL 137 VAN DE GRONDWET.

Ik beveel vooral in uw aandacht aan, hoe ons geacht medelid Malan gewag heeft gemaakt van artikel 137 der Grondwet. Er zijn in Zuid-Afrika personen, die, als gelijkgerechtigdheid der beide talen ter sprake komt, bezorgd de wenkbrauwen fronsen met 'n gezicht waarop te lezen staat: "quieta non movere" (moenie in die ding roer nie). Maar 't is verblijdend dat bij de leiders onzer natie, tot welke partij ook behorend, de begeerte bestaat om van Zuid-Afrika's wettelike twee-taligheid geen kroniese ziekte te maken, maar om met oprechtheid naar 'n aannemelike "modus vivendi" te zoeken.; Lord Selborne heeft vóór zijn vertrek van hier, de sleutel tot het probleem gegeven. Over vijf honderd jaar—zo verkondigde Zijn Eksellentie—zal ons wereldkleed nog even tweetalig wezen als vandaag; maar dit zal geen verdriet of moeilikheid opleveren zolang over-enweer de gedragslijn wordt toegepast, opgesloten in de woorden:; "wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook aan 'n ander niet." Lord Gladstone heeft eveneens, kort geleden, zijn gezindheid doen blijken om te helpen de toepassing van artikel 137 tot 'n sukses te maken. Waarom het te verzwijgen? Ons engelssprekend publiek verstaat nog min van vreedzame officiële tweetaligheid; en ook het hollandssprekend publiek heeft opvoeding op dit punt nodig. Onze Akademie wil wezen, niet 'n element van onrust, maar 'n middel om in de bestaande behoefte aan voorlichting te voldoen. Onze Akademie is instaat om zonder vooroordeel 'n verstandige leiddraad te verschaffen. Er zullen altijd mensen zijn in Zuid-Afrika die enkel Hollands of Engels kennen.

En daarin zit, mijns inziens, geen kwaad. Wel zit er kwaad in de begiftiging onzer bevolking, tegen hun zin, met de weldaad van schoolonderricht in beide officiële talen. Indien wij leden nu onze plicht goed verstaan, moet weldadige invloed uitgaan van onze Akademie. Er is bij mij geen de minste twijfel aan ons plichtsgevoel, zodat er ook geen twijfel kan bestaan aan 't klimmend prestige, dat onze Akademie in de loop der jaren zal deelachtig worden. (Applaus.)

President Steyn over wijlen J. H. Hofmeyr.

President Steyn, daarna aan 't woord komend, sprak als volgt:—

Toen ik gevraagd werd om hier het woord te roeren over "Onze Jan," heb ik dadelik gezegd dat men geen formele aanspraak moest verwachten omdat ik meen, dat aan die grote volksleider geen recht kan worden gedaan in een aanspraak of zelf in meer aanspraken. Toch gevoel ik dat op een vergadering als deze de naam van Jan Hendrik Hofmeyr dient genoemd te worden. Het is een treurige plicht, die op mij gelegd is, omdat Hofmeyr lid was van onze Akademie en hij de eerste uit ons lichaam was die heenging. Ik zal niet lang zijn; ik ben slechts van plan een paar woorden uit te spreken in verband met dat grote leven. Iedereen, die het voorrecht had om Jan Hofmeyr te kennen—en het was een voorrecht hem te kennen—kon niet helpen om getroffen te worden door zijn eenvoudigheid, zijn helder inzicht in zaken en zijn diepe en innige liefde voor zijn land en volk. Ieder die de eer had zijn gast te zijn zal niet licht die heerlike gastvrijheid vergeten; die gastvrijheid ontmoette men als het ware op de drempel van de deur en overal door het huis werd men vergezeld door die gastvrijheid, want de heer des huizes was hetzelf; hij zorgde in alle opzichten voor zijn gast, niet met drukte, maar met een kalmte en hartelikheid, die aangenaam was om te zien. Zoals de gastheer was, zo was ook zijn huis, zo net, zo geriefelik ingericht. Aan de muren liefst schilderijen van vrienden en van zijn oude moederstad, Kaapstad, want hij was Kapenaar door merg en been, en ik geloof dat het feit dat Kaapstad niet de volle hoofdstad is geworden, hem een bittere teleurstelling is geweest. Hij was echter meer Afrikaner dan Kapenaar en daarom boog hij terwille van zijn land. Zoals Jan Hofmeyr was, zo stelde ik mij het beste type van onze voorouders voor, eerlik, eenvoudig, hartelik, zonder pronk of praal, vol mensemin en met een begeerte tot wederliefde. Vandaar dat de titel van "Onze Jan" hem balsem aan zijn gevoelig hart was voor menige wonde daaraan geslagen, want hij heeft dikwijls diepe teleurstellingen ondervonden. De titel van "Onze Jan" was hem meer waard dan enige andere die hem zo dikwijls is aangeboden. Hij heeft die titel van liefde ten volle verdiend. Hij was de raadsman van zijn volk, niet alleen op politiek gebied, maar zelfs in private aangelegenheden. Voor de jeugd was hij een leider; vond hij een sluimerend talent, dan stootte hij dat niet achteruit, maar hielp het vooruit en er is menig man op elk gebied in Zuid-Afrika, die aan Jan Hofmeyr's raad en advies te danken heeft, dat hij het ver in het leven gebracht heeft. Van het ogenblik, dat Jan Hofmeyr als jongeling in het publieke leven trad, werd hij de kampvechter voor zijn volk en taal; altoos hoffelik tegenover zijn tegenstanders, zonder ooit vleiende woorden te spreken die hij niet meende en zodoende zichzelf en zijn volk te vernederen. Hij had een doorzicht in zaken, zoals zelden een mens gegeven wordt. Het is niet aan mij om al die punten op te noemen, maar het zij genoeg om te vermelden dat de preferentiële tarieven, die nu op bijna ieder politiek platform worden besproken, een vrucht van zijn brein zijn, jaren voordat Chamberlain en de zijnen eraan gedacht hebben. Dertig jaar geleden werd gezegd, dat onze moedertaal zou ophouden te bestaan, maar toen sprong hij in de bres en zeide dat als zijn moedertaal moest sterven, laat hij dan zijn dood krijgen door andere handen, maar niet door de zijne. "De taal moet toch eenmaal sterven, wat strijdt gij er nog voor?" zeide eens iemand tegen hem. Zijn antwoord was: "Laat het zo zijn, U moet ook eenmaal sterven, maar daarom gaat u nog geen zelfmoord plegen." Ik ben niet van plan om hier punt voor punt aan te halen wat hij voor ons geweest is in de taalstrijd. Zij het genoeg om te zeggen: De strijd was moeilik en zwaar en baarde soms grote teleurstellingen omdat vrienden, op wie hij vertrouwde, soms ontrouw werden; zij verlieten hem dikwijls en dan moest hij alleen van nieuws af aan de strijd weer beginnen. Bij hem was de strijd voor zijn taal ernst en wie van ons herinnert zich niet zijn aanspraak te Stellenbosch, waar hij zijn volk vroeg of het hun werkelik ernst was met de taalstrijd, omdat hij zovele teleurstellingen ondervond? Zijn volharding kende geen einde totdat zijn sterk gestel brak. Dat was een gevoelige slag, maar door zijn ziekte werd de slag nog gevoeliger en toen men hem beschuldigde van onder de grond te werken in plaats van boven de grond, deed dit hem innig pijn. Konden de tegenstanders dan niet verstaan dat het met zo'n helder hoofd en 'n hart zo gloeiend zwaarder was niet te strijden, dan wel te strijden? Ik ben blij dat de strijder aan het einde van zijn leven gevoeld heeft dat zijn volk, dat hem dikwijls niet goed heeft verstaan, hem nu lief had en dat zijn strijd voor volk en taal niet tevergeefs geweest was. Verder heeft hij nog geleefd om te zien dat zijn moedertaal werd verheven tot een officiële taal (hoor, hoor). De man, die een tijd geleden de "bête noir" van menig onverstandig man was en die men een gevaar dacht voor de Imperiale Rijk, stierf en het gansе Rijk treurde, omdat men voelde dat zijn dood een imperiaal verlies was. Ik spreek de hoop uit dat, wanneer eenmaal ons de taalstrijd weer opgedrongen wordt, jong Zuid-Afrika geïnspireerd moge worden met de geest en het voorbeeld van leven en sterven van Jan Hendrik Hofmeyr, en nog liever: moge de tegenpartij, Jan Hendrik Hofmeyr herinnerende, toch denken dat een man die eerlik strijdt voor wat hij beschouwt het recht van zijn volk, geen rassehater is, maar een man, die waarachtig werkt ni het belang van Zuid-Afrika en zijn volk. Zijn naam moge in de Akademie nooit vergeten worden; als er verslapping of moeilike dagen voor ons mogen komen, laten wij dan denken aan Jan Hendrik Hofmeyr en daaruit opnieuw moed vatten voor de strijd voor moedertaal en kunst van Zuid-Afrika (applaus).

GENERAAL HERTZOG

dankte de vorige spreker voor diens rede. Hij zeide niet te zullen trachten om, als het ware, een dubbele kroon te leggen op het hoofd van die verdienstelike volksleider, wijl hij (spreker) daarmee slechts een blijk zou geven van zijn onkunde of liever onmacht. Het is zo, aldus ging generaal Hertzog voort, dat de grote deugden en edele hoedanigheden van die verdienstelike man het bouwmateriaal zijn, waaruit zijn roem opgebouwd is, een roem, die als het ware in de geschiedenis nog opgeluisterd zal worden, een roem die hem niet alleen behoort, maar ook het volk toekomt, want die roem is een gemeenschappelik eigendom. Het is misschien de schoonste erfenis, die hij zijn volk kon nalaten. Zoals reeds hier gezegd is, werd hij gedrongen door een grote liefde voor zijn land en volk en tevens door zijn grote eenvoud van karakter om zijn medewerking te verlenen voor de taalstrijd, de taal te bestendigen en uit te breiden. Hij verwierf daardoor niet alleen een der grootste schatten voor het volk, maar ontving de innigste dankbaarheid van het volk. Wij zijn van avond hier om getuigenis te doen van het gevoel van dankbaarheid, dat ons vervult tegenover Jan Hendrik Hofmeyr en de verdiensten van die man te herdenken. Hij heeft het volk geïnspireerd en nu nog gaat een inspirerende kracht van hem uit. De krans der waardering door de waardigste onder de zonen van ons volk om het hoofd van die volksman geslingerd, blijve ook in de toekomst het frisse groen behouden als bewijs van dankbaarheid voor de man, voor wie de krans gevlochten was en tevens als eer voor hem, die de krans gevlochten heeft (applaus).

DS. N. J. BRUMMER

hield vervolgens een hoogst belangrijke rede over het onderwerp: "De Afrikaanse Volksgeest." Zijnweleerwaarde zeide o.a.:—

Als wij van de afrikaanse natie spreken, dan denken we doorgaans aan het hollands-sprekend gedeelte van Zuid-Afrika's bevolking, omdat het, op afrikaanse bodem geworteld zijnde, de enige bevolking in Afrika is, die zielkundig genoegzaam geïsoleerd is van Europa om als een zelfstandig volk in dit land te worden geacht. Het kan daarom zijn nut hebben een ogenblik stil te staan bij de ziel van dit volk, temeer als bijv. een man als Cecil Harmsworth in zijn 'Pleasure and Problems in South Africa" van de Afrikaner zegt: "One of the most interesting races that has ever been brought within the compass of the British Empire." Als we er toe overgaan om de eigenlike volkziel te overwegen, dan moet in aanmerking genomen worden dat door het geschiedkundig weefsel van het afrikaanse volk het woord "grieve" loopt als een scharlakendraad. Het volkskarakter is er daarom niet te zwakker om. Enige gevoelens over de ziel van het volk weer te geven is een zeer moeilike taak. Die taak is te moeiliker wanneer men te doen heeft met een volk, waarvan prof. Spruyt verklaarde: "De Hollander-Afrikaner heeft een gesloten karakter; het is niet gemakkelik hem tot openhartige uitingen te bewegen." Een ander zeide: "Hoe meer ik van dat volk te weten kom, des te raadselachtiger komt het mij voor." Zo is het gesteld met het volk van Zuid-Afrika; een Afrikaner draagt zijn hart zelden op zijn mouw gespeld. Een krisis, een geweldige schok is er soms toe nodig om het hart van de Afrikaner bloot te leggen. Wij willen echter niet te kennen geven dat de opmerkingen, die vreemden omtrent ons maken, vals zijn; integendeel, meestal zijn zij juist en wij moeten die opmerkingen niet onderschatten, maar trachten te verklaren en in verband te brengen met de geschiedenis van onze volksgeest. We noemen nu de vrijheidzin van het afrikaanse volk. Het is te betwijfelen of die vrijheidsliefde een erfstuk is, dat de eerste emigranten uit Europa hebben meegebracht. Weliswaar kan hollands roemrijke geschiedenis en de strijd der Hugenoten om vrijheid van godsdienst aanvankelik bijgedragen hebben om de vrijheidszin bij de Boeren mogelik te maken, maar volgens spreker werd die grotelíks gewekt en aangewakkerd door de kleinzielige en irriterende beperkingen, waarmee de O. I. Kompanjie vrije en zelfstandige mensen molesteerde en teisterde. De Boer leidde een te zelfstandig leven om zich aan knellende banden te gewennen; zijn werk, zijn tijd en zijn huiselik leven hingen volkomen van zijn willekeur af, waardoor hij feitelik op zijn plaats een onbeperkt autokraat werd. Hij had verder een hekel aan bemoeiallen en ontvluchtte daarom ook regeringen. Het is echter daaruit niet af te leiden dat de Boer een hekel aan disipline had, want zijn huiselik-, kerkelik- en beroepsleven was bij uitstek ordelik. Hij was echter geen kind dat gedurig aan een leiband behoefde te lopen, want hij heeft later getoond een goed begrip te hebben van zichzelf te regeren. Prof. Spruyt zeide heel juist dat de kaapse boer een aristokraat van aanleg was. Zijn eigenwaarde werd ook aangekweekt, doordat hij zich steeds verheven hield boven de talrijke inboorlingen. Dit heeft hem bewaard tegen verbastering met de zwarten en verwildering in de eenzaamheid. De Boer houdt van de eenzaamheid, getuige de beschrijving van het Boerenideaal door de reeds bovengenoemde Cecil Harmsworth, n.l.: "That the smoke of no man's chimney should be visible from his homestead." Het is echter verkeerd te menen dat de Afrikaner zich niet laat dwingen; de geschiedenis logenstraft die bewering voldoende. De Afrikaner buigt zich voor wat recht en heilig is. Om een juist begrip te hebben van de afrikaanse gedachtewereld, zeide spreker ten slotte, moet men de godsdienstzin in aanmerking nemen en om tot het wezen van die godsdienstzin door te dringen moest men in Holland beginnen en wel bij de Dordtse Canons, omdat de gehele afrikaans Protestantse religie gebaseerd was op een zeker godsbegrip zoals in de Canons omschreven. De natuur, die zich soms wreed en meedogenloos voordeed, had veel invloed op de godsdienst van de Afrikaner gehad.

Onder een welverdiend applaus besloot spreker deze zo interessante rede.

DANKWOORD.

Adv. E. G. Jansen dankte de vorige spreker, in de afrikaanse taal. Deze, aldus zeide adv. Jansen, heeft ons vanavond onze volksgeest in een licht gesteld, zoals wij het niet kenden. Een van de voornaamste dingen voor de ontwikkeling van een volk is dat het zichzelf moet leren kennen. Er is echter een punt door ds. Brummer uitgelaten, dat ik graag daarin zou gezien hebben en dat is de grote volharding onder ondragelik lijden van de afr

Generaal Botha's toespraak te Johannesburg.

(Vervolg van blds 5.)

Nederzetting was in zichzelf een moeilike zaak, en men diende langzaam en kalm voorwaarts te gaan en de zaak behoorlik uitvoeren. In het verledene had de nederzetting alhier veel gekost en in enkele opzichten was die een mislukking. Nadat zijn regering op de kussens was gekomen moest hij, om de arme settelaars te hulp te komen, zekere verplichtingen afschrijven en 42 percent werd van de schulden afgeschreven. Aan de settelaars werd een lange tijd gegeven om de balans af te betalen. Hij wilde hen een voorbeeld geven van wat nederzetting kon doen. Kort na de oorlog begon men de blanke-arbeid nederzetting. Een grote som geld werd aan die nederzetting besteed, en zij was een hopeloze mislukking. Over de £20,000 werd enkel besteed aan het maken van voren om water naar zekere plaatsen te leiden, en vandaag waren de settelaars vertrokken en was er niemand in de nederzetting overgebleven.

BLANKE ARBEIDERS.

De hollandsprekende Afrikaners juichten blanke arbeid toe, en spreker hoopte, dat de mijneigenaars blanke immigratie naar de mijnen zullen aanmoedigen. (Applaus.) Men kon immigratie het best aanmoedigen door in Zuid-Afrika minder naturellen en meer blanke arbeiders te gebruiken. (Applaus.)

Indien wij een blanke bevolking wilden hebben en Zuid-Afrika een land voor blanken wilden maken, dan moest iedereen, hetzij boer, hetzij mijneigenaar, blanke arbeid aanmoedigen. Sir Aubrey Wools-Sampson had onlangs gezegd, dat de boeren jaloers waren en geen engelse settlaars wilden hebben. Spreker kon hen echter de verzekering geven, dat dat niet waar was. (Hoor, hoor.) De boerebevolking juichtte de engelse setlaars in dit land toe, en, indien men de verschillende nederzettingen een bezoek bracht, zou men zien, dat de Boeren en Britten op de plaatsen de beste vrienden waren.

HET CHINEZEN VRAAGSTUK.

Bij de laatste algemene elektie stemde het merendeel der kiezers in Johannesburg ten gunste van sprekers partij. Hij stelde zich toen ten doel om, als hij verkozen werd, de Chinezen uit de Transvaal te zetten. (Applaus.) Drie jaar geleden waren de nieuwsbladen vol van het Chinezen vraagstuk. Er was voor niets anders plaats. Geen toespraak werd afgestoken of het was vol van dat vraagstuk, en in die toespraken werd duidelik gemeld, dat ons nageslacht van de Chinezen afhing als de ruggegraat van het land. Ruinatie werd voorspeld als de Chinezen uit het land werden gezonden. Spreker was echter zijn belofte nagekomen, en hij wenste die avond bewijzen, dat geen beter iets ooit in Transvaal was gedaan. (Gejuich.) Allen, meende hij, waren dankbaar, dat de Chinezen waren vertrokken. (Applaus.) De personen die in die dagen ten gunste van de Chinezen spraken, zwegen tans over die zaak. Toen zeiden zij, dat als de Chinezen werden uitgezet, zij zelven het land zouden verlaten. (Gelach.) Vandaag was er grotere welvaart dan ooit tevoren in Zuid-Afrika. In Junie, 1907, was de opbrengst van de Witwatersrand, waarop winstbelasting werd betaald £6,867,844; en verleden maand, niettegenstaande de Chinezen waren vertrokken, was de opbrengst £11,486,000.

Een zekere partij, die toen ten gunste van de Chinezen was, drong er vandaag op aan ook de Indieërs uit te zetten. (Gelach.) Zij waren geheel bekeerd. Tans was er meer vertrouwen dan ooit tevoren in bezigheid in de Transvaal. (Applaus.) Er was groter stabiliteit en uitstekende vooruitzichten op de goudvelden. Nooit weer zou de toekomst van een britse werkman afhangen van de zogenaamde britse ruggegraat van gele arbeiders van het Verre Oosten.

"KERK EN STAAT."

Spreker had in zijn te Pretoria gehouden toespraak gezegd, dat hij hoopte, dat de kerk en de staat in de toekomst, hand aan hand samen zouden werken. Tans zeiden sommige mensen, dat de hollandse kerk had bedoeld—(gelach)—dat hij voornemens was de hollandse kerk de staatskerk te maken en die meer privileges zou geven dan enige andere kerk in Zuid-Afrika. Zoiets was nooit in zijn gedachte opgekomen. (Een stem: "Wat bedoelde u dan?") Zij die dat beweerden, maakten het volk een leugen wijs. De woorden door hem gebezigd waren, "Kerk en Staat." Hij had zich altijd tegen een staatskerk verklaard en zou het toekennen van meer privileges aan de ene kerk dan aan de andere ten sterkste tegenstaan. (Applaus.)

RASSEHAAT.

Indien men de geschiedenis van Transvaal gadesloeg, werd men een allerongelukigste staat van zaken gewaar. Gedurende de jongste oorlog had spreker, toen hij zich er overtuigd van gevoelde, dat het verkeerd was de oorlog voort te zetten, als kommandant-generaal terstond zijn goevernement aangeraden om vrede te sluiten. Vrede werd gesloten, en van die dag af had hij bij alle gelegenheden, hetzij op het platteland, of in Johannesburg of in Engeland, gesproken ten gunste van samenwerking en konciliatie. (Hoor, hoor.) Van tijd tot tijd had hij de kritiek gelezen, dat de mensen ziek begonnen te worden van dat eenwigdurend geluid; nochtans kon hij niet ophouden ten gunste ervan te spreken, zolang zijn vrienden in de oppositie bleven volhouden om in hun toespraken rassehaat op de voorgrond te houden. Deze opmerking was niet van toepassing op de leider der Oppositie, dr. Jameson, die evenals spreker, verlangend was, dat rassehaat zou worden vermeden.

Maar wat omtrent zijn beste eerste luitenant in de Transvaal, Sir George Farrar? (Geroep van: Goeie oude George!") Sir George zei op 18 Junie te Braamfontein, dat, indien het Britse volk samen wilde staan het in aantal sterk genoeg was om het land te regeren (Stem men: Dat is waar.) En dat, indien de Britten het land niet regeerden het de fout zou zijn van het britse volk. Voor scherpe en onvervalste rassehaat kon dit door niets overtroffen worden. Wat zou er gesegd worden indien spreker dezelfde bewering deed en het woord "brits" veranderde in "hollands afrikaans"? Zou spreker dan niet een verrader en rebel genoemd worden? (Geroep van "Neen").

Daarom dacht spreker, dat zo 'n politiek

EEN VERFOEILIKE POLITIEK

was. Indien spreker een dergelijke toespraak hield, zou dit veel nadeel doen en de tijd vele jaren terugzetten. Waarom werd het dus toegestaan, dat de tweede meest prominente man van de Unionisten partij een zodanige verklaring aflegde? (Hoor, hoor). Wat moest de hollandse bevolking gevoelen, wanneer zij zo 'n toespraak las? Zou men denken, dat het meewerkte om hen met vertrouwen te vervullen indien Sir George Farrar de overwinning behaalde aan de stembus en wat te zeggen zou hebben in het goeverbement? Welk vertrouwen schilderde hij voor? Zou hij het hollandse element op gelijke voet behandelen? (Geroep van "Ja" en "Neen"). Daarom was het niet aan sprekers zijde, waar rassehaat er bij gesleept was. Spreker was geheel voor vrede en samenwerking. (Hoor, hoor). En hij zou er bij het volk van Zuid-afrika, bij alle mogelike gelegenheid, steeds op blijven aandringen zich niet te laten misleiden. Spreker vroeg de aanwezigen, als een engelse gemeenschap, welk recht nu een Engelsman had om te zeggen, dat hij een beter onderdaan van het Britse rijk was dan spreker zelf? (Applaus) (Een stem: "Gij vocht als een man," en geroep) Spreker h[illegible] dan wat hij kon voor Zuid-afrika en daarom ten bij voor niemand teragstaan in Zuid-afrika (applaus).

Zijn eerste plicht was om toe te zien, dat wij

EEN TEVREDEN VOLK

in Zuid-Afrika hadden en daardoor zou de kroon in het Britse Rijk op grote schaal versterkt worden (applaus). Heden was er een betere geest van samenwerking tussen de engelse en hollandse afrikaners dan er ooit te voren in Zuid Afrika geheerst had. Men kon van opinie verschillen omtrent alle soorten van punten. Nu behoorden wij aan één koning en één rijk. Daarom was het nodig om samen te werken.

Hierna bedankte spreker de toehoorders hartelik voor de wijze waarop men naar zijn rede geluisterd had, waarop een luid en langdurig applaus volgde.

Vervolgens sprak de ed. heer F. S. Malan, minister van onderwijs, de vergadering toe. Hij sprak over de Afrikaner Bond en zei, dat, indien er misverstand heerste aangaande de houding van de Bond, er ook misverstand bestond aangaande de houding van de Unionisten Partij. Het woord "Hertogisme" was voor hetzelfde doel gebruikt zoals de frase "Afrikaner Bond" gebruikt was in het verledene. Had de Unionsten Partij gestaan voor de afschaffing van rassehaat? vroeg spreker.

Hierna volgde generaal Smuts. Hij begon met een verwijzing naar de Chinezen en zei, dat zijn partij de grote strijd, die hij ns vóór zich had, hoopte te bevechten en weder een niet minder grote overwinning te behalen.

Hij refereerde voorts naar het beroep van Sir George Farrar, om voor britse principen te strijden. Dacht men, dat Sir George hen enige britse principen had te leren? (Geroep van "Ja" en "Neen"). Zij, die met Zuid Afrika op de hoogte waren, wisten hoe deze gezegden opgenomen moeten worden. Hij kon wel begrijpen, dat de Unionisten Partij de naam van Progressief hebben laten vallen. Het liep er hard naar toe dat het de "remschoen" partij zou worden in Zuid Afrika.

Hij wees op het nut van het in het leven roepen van een nationaal stelsel van verdediging voor Zuid Afrika. Hij had geen staand leger nodig, maar de opleiding van de jonge mannen, die dan in de reserven zouden treden en altijd gereed waren wanneer het nodig mocht zijn.

Hij hoopte het mogelik te maken om de enorme verkwisting van blanke arbeid te voorkomen door een universeel stelsel van arbeidsbureaux.

De vergadering eindig de zonder er vragen gesteld werden.

EEN DEFTIG HUWELIK TE PIKETBERG.

RETIEF—KENEALY.

Op Donderdag, 7 dezer, werd in de N. G. Kerk te Piketberg het huwelik voltrokken van de heer Piet Retief, tweede zoon van wijlen de heer Piet Retief, van Steenebrug, Piketberg, en mej. Eileen Kenealy, tweede dochter van de heer Kenealy, r.m. en c.k., van Piketberg. Beide bruid en bruidegom zijn in het distrikt wel bekend en populair.

De bruidegom is een waarschijnlike kandidaat voor Piketberg voor het Unie-parlement, en de vader der bruid wordt op het dorp en in het distrikt algemeen hooggeacht.

De huwelijksband werd gelegd door ds. F. J. Retief, leraar der Lutherse kerk, Kaapstad, die door ds. W. de Vos de Wet, de plaatselike leraar, werd bijgestaan.

De heer Edward R. Goodacre, A.R.C.O., van Kaapstad, bespeelde het orgel en gaf alvorens de plechtigheid een aanvang nam het volgende ten beste:—"Morning," Grey Ouverture Willem Tell, Rossini; prelude Rachmaninhoff; Huweliksmars (Lohengrin), Wagner; en ten slotte Mendelssohn's huweliksmars. Gedurende de dienst zong mej. Irene Hansen op bekwame wijze: "Entreat me not to leave thee," Gounód; en "God keep thee pure," Nichols.

De receptie werd door een groot aantal familiebetrekkingen en vrienden bijgewoond. Ds. F. J. Retief stelde de toast op de bruid en bruidegom in; ds. De Wet die op de ouders der bruid, en de heer Pat Kenealy de toast op de strooimeisjes. Tevens sprak de burgemeester (de heer Johannes Dommisse) een kort en hartelik woord.

De gasten werden door de ouders der bruid gastvrij onthaald.

Tal van nuttige en kosthare geschenken werd ontvangen.

Het gelukkig echtpaar begaf zich voor hun wittebroodsdagen naar Caledon en Kaapstad.

De bruid zag er lief uit. Zij was smaakvol gekleed in een ivoor satijnen jappon, opgemaakt met echte Hamilton kant, waarmee het lijfje en de rok van voren afgezet waren en die aan de zijde met een liefdeknoop van lemoen bloemen vastgehecht was. Zij droeg een lange witte sluier en een krans van jasmoenbloesems en "Lily-of-the-Valley." In haar hand had zij 'n prachtige bouket van witte rozen en sneeuwklokjes.

Bij haar vertrek was de bruid gekleed in een donker groen reiskostuum.

Het strooimeisje, mej. Kathleen Kenealy, zag er biezonder lief uit in haar sierlik afgewerkt "Empire" jappon van cream eolienne. De rok was afgezet met zijden cabuchons. Zij droeg een grote "picture" hoed, opgemaakt met witte rozen en groen loof, die biezonder voor haar geschikt was. Zij had een bouket van viooltjes en rozen.

De moeder der bruid was sierlik gekleed in een grijze jappon van zilver grijs cashmere de Sose, prachtig met zilveren borduursel afgewerkt. Ook zij had een mooie bouket van licht rode rozen en violetten.

Tevens waren de volgende dames voor deze plechtige gelegenheid biezonder smaakvol gekleed: mev. ds. F. J. Retief, mev. J. Bruce Brand (zuster van de bruidegom), mev. J. Dommisse, mej. Clarke, mej. Sharpe en vele anderen.

De tafel was met witte heidebloemen versierd.

EEN KORRESPONDENT.

Christelike Jongelieden Vereniging.

FRASERBURG.

De gewone maandelikse vergadering werd gehouden op Vrijdagavond, 1 Julie, 1910.

De voorzitter opende de vergadering met gezang en gebed.

20 Leden waren tegenwoordig met vele vrienden.

De notulen der jongste vergadering werden gelezen, goedgekeurd en getekend.

Als nieuw lid werd opgenomen mev. A. Kruger.

Daarna werd de kommissie voor het volgend half jaar gekozen: voorzitter, de M S. Daneel; vice voorzitter mnr C. Nigrini; sekretaris en thesaurier, mnr. O G. van Schalkwijk, J.zn; assistent sekretaris, mnr. Joh. E Louw.

Non officiele leden de heren N. Olivier, P. van Schalkwijk en mej. A. Sieberhagen. Het volgende programma werd toen afgehandeld.

Lezing, mnr. A. Daneel; recitatie, mej. M. Smit; opstel, mnr. B. Strobos; piano duet, mej. M. Conradie en B. Strobos.

Verhandeling, het C.J V. lid een voorbeeld in woord en wandel, door mnr. C. Nigrini en Sekretaris; lezing, mnr. W. Smit; muziekstuk, mej. M. Marais; recitatie door mnr. N. Olivier.

Na het zingen van een vers en gebed verdaagde de vergadering.

O. G. v. SCHALKWIJK, J.ZN.,
Sekretaris.

Fraserburg, 4 Julie, 1910.

VERKIEZINGEN.

VOLKSRAAD VAN DE UNIE.

TIJDTAFEL VOOR BONDSBENOEMINGEN.

I ALGEMENE BENOEMINGSVERGADERINGEN.

Victoria West: 10 Augustus, om 8 uur 's avonds te Carnarvon.

Clanwilliam: Woensdag, 27 Julie, 11 uur 's voormiddags in de St. John's Hall te Clanwilliam.

Worcester: Vrijdag, 29 Julie, 's namiddags te 2 uur, in de stadzaal te Worcester.

Malmesbury: Woensdag, 27 Julie, 10 uur 's morgens, in de "Mutual" Gebouwen te Malmesbury.

II WIJKSBENOEMINGSVERGADERINGEN.

Victoria West: 28 Julie, 10 uur 's voormiddags.

Clanwilliam: Zaterdag, 16 Julie, 11 uur 's morgens.

Worcester: Woensdag, 20 Julie, 3 uur 's middags (Worcester dorpstak vergadert 's avond om 7 uur.)

Namakwaland: 20 Julie 's morgens om 10 uur.

Malmesbury: Dinsdag, 19 Julie, 10 uur 's morgens, in de "Mutual" Gebouwen te Malmesbury.

Kiesafdeling Malmesbury.

BENOEMINGSVERGADERINGEN.

Aangezien er een protest in ingediend, omdat de benoemingsvergaderingen door deze kiesafdeling niet op hetzelfde uur bepaald werden, zo zullen de vergaderingen weder gehouden worden van al de takken in de kiesafdeling, en wel als volgt—

Wijksbenoemingsvergaderingen, voor het nomineren van een kandidaat voor de Volksraad, alsook voor de Provinciale Raad, op Dinsdag, de 19de Julie, 1910, te 10 ure 's morgens, en de algemene benoemingsvergadering op Woensdag, de 27ste Julie, te 10 ure 's morgens in de Mutual gebouwen, Malmesbury.

A. C. KOCH,
Voorzitter Distriktsbestuur,
Kiesafdeling Malmesbury.

KIESAFDELING NAMAKWALAND.

De benoemingsvergaderingen van de wijkstakken van de Afrikaner Bond, sorterenende in Namakwaland, ter benoeming van een kandidaat voor de aanstaande Volksraad of Unie-parlement, zullen gehouden worden op de 20ste dag van Julie, 1910, des morgens om 10 uur, te weten:—

Wijkstak No. 1, Kamiesberg, te Bowesdorp.

Wijkstak No. 2, Onder Kamiesberg, te Soebattersfontein.

Wijkstak No. 3, Hardeveldt, te Garies.

Wijkstak No. 4, Springbok, te Springbokfontein.

J. STUDER,
Voorzitter, Distriktsbestuur,
Namakwaland.

Doeksteen,
30 Junie, 1910.

STELLENBOSCH.

De heer H. A. Fagan zal een publieke vergadering toespreken in de Konservatorium Zaal, te Stellenbosch, op Woensdag, 20 dezer, beginnende te acht ure, in verband met de eerstkomende elekties.

DE HEER D. P. DE V. GRAAFF OPENT ZIJN VELDTOCHT.

Port-Nolloth, 12 Julie.—(R.)—De ed. D. P. de Villiers Graaff, minister voor publieke werken, post- en telegraafwezen, begon hier gisteravond zijn politieke kampanje. Kapitein Barber, van de Kaapse Koper Maatschappij, zat voor en beval de kandidaat in de gunst van de kiezers aan. De vergadering was de meest vertegenwoordigende, welke hier nog ooit gehouden werd. Nadat de kandidaat de vergadering enige tijd had toegesproken, werd een motie van vertrouwen voorgesteld door de heer Carstens en gesekondeerd door de heer Dan. De motie werd met algemene stemmen aangenomen. Een motie van steun onderging eenzelfde lot. De heer Graaff vertrok hedenmorgen naar Concordia, waar hij hedenavond zijn tweede vergadering zal houden. Men is van mening, dat de heer Graaff een gunstige indruk heeft gemaakt.

SIR AUBREY WOOLS-SAMPSON BESCHIMPT DE REGERING EN DE BOEREN.

Johannesburg, 11 Julie.—(R.)—Sir Aubrey Wools-Sampson, Unionist-kandidaat voor de Volksraad van de Braamfontein kiesafdeling, sprak hedenavond over de kwestie van landkolonisatie en klaagde erover, dat de regering hoogst onsympathiek in deze zaak was geweest. De regering had £600,000 uit de publieke fondsen uitbetaald om luie, behoeftige Boeren op het land te plaatsen, doch hij (spreker) wist van geen enkel geval waar zulks voor een Brit gedaan was geworden. Hij voegde eraan toe, dat de regering bang was om de immigratie van britse grondwerkers aan te moedigen, wijl ze klaarblijkelik vreesden, dat de Boeren verdrongen zouden worden.

MNR. ANDRIES COETZEE.

Venterstad, 12 Julie.—(R.)—De heer Andries Coetzee, kandidaat voor de Volksraad, sprak hier heden een invloedrijke Bondsvergadering toe. Een resolutie werd aangenomen, waarin de heer Coetzee voor zijn toespraak bedankt, doch tevens verzocht werd, dat hij zich ten gunste van de kandidatuur van de heer H. Burton zou terugtrekken.

DE HEER J. W. HERBERT.

De heer J. W. Herbert heeft toegestemd om zich, in het belang van de Nationale Partij, kandidaat te stellen voor de Havenkiesafdeling, Kaapstad.

KIESAFDELING LADISMITH, K.K.

Een vergadering van de stemgerechtigden van de kiesafdeling Ladismith, tot ondersteuning van de heer H. C. Becker, als Volksraadslid, zal gehouden worden te Ladismith op Zaterdag, de 23ste Julie, in de stadzaal, des morgens om 11 uur.

MNR. J. R. JACKSON.

Beaufort West, 13 Julie.—(R.)—De heer J. R. Jackson heeft bepaald besloten deze zetel voor de Volksraad te betwisten en een sterke, invloedrijke kommissie is gevormd geworden om zijn kandidatuur te ondersteunen. Hij zal binnenkort publieke vergaderingen toespreken.

LADISMITH.

Ladismith, 12 Julie.—(Speciaal).—De heer Harry Hecker, daartoe verzocht door druk getekende rekwisities, heeft besloten te staan voor de Volksraad als vertegenwoordiger voor deze kiesafdeling.

PUBLIEKE VERGADERING TE WORCESTER.

Een publieke vergadering zal gehouden worden in het stadhuis te Worcester op Zaterdag, 23 dezer, des morgens te half elf ure, waartoe de kiezers van Worcester, Robertson, Keizie en Koo worden uitgenodigd en bij welke gelegenheid de heer D. de Vos Rabie zijn politieke gevoelens zal blootleggen.

Al de andere kandidaten worden mits deze speciaal uitgenodigd tegenwoordig te zijn en zullen het recht hebben tot spreken.

De voorzitterstoel zal door de burgemeester ingenomen worden.

Kongres van Municipale Raden.

Vijfde jaarvergadering van de Federale Raad.

MAANDAGMIDDAG ZITTING.

Maandagmiddag werd de vijfde jaarvergadering van de Federale Raad der municipale associaties in de bibliotheek van het stadhuis te Kaapstad voortgezet, onder voorzitterschap van Sir Frederick W. Smith, burgemeester van Kaapstad.

De heer Hollander sprak over het toestaan van spoorweg koncessies in verband met hun kongressen en stelde voor, dat er een deputatie haar opwachting zou maken bij de ed. heer J. W. Sauer, minister voor spoorwegen en havens, bestaande uit de heren Hofmeyr, De Villiers, Holmes, Runciman en dr. Anderson.

De heer Tucker sekondeerde de motie, die eenparig aangenomen werd.

BELASTEN VAN GOEVERNEMENTS EIGENDOM.

In verband met deze zaak besprak de heer Tucker de inzichten van de transvaalse municipaliteit associatie, en merkte op, dat er grote grieven in de Transvaal bestonden in verband met deze zaak. Hij stelde de volgende resolutie voor: "Niettegenstaande alles, vervat in de wetten en akten, betrekking hebbende op municipale korporaties en plaatselike gemeenten, en welke beleegd is in of geokkupeerd door het zuidafrikaanse Unie-goevernement of een Provinciale Raad, op dezelfde manier onderhevig zal zijn om belast te worden voor het doel van de algemene belastingen en waterrechten door de stadsraad of plaatselike raad, alsof zodanig eigendom in bezit is of geokkupeerd wordt, zoals het geval zou kunnen zijn, door een privaat persoon."

De heer Sanders wees erop, dat er in geen geval Imperiaal eigendom kon belast worden, hetgeen feitelik de enige uitzondering zou zijn. Hij hoopte daarom, dat de heer Tucker zijn resolutie in die geest zou wijzigen.

De heer Tucker veranderde zijn motie dienovereenkomstig, welke eenparig aangenomen werd.

STAATSBRANDVERZEKERING

De heer Tucker verwees naar de volgende resolutie, die door de raad aangenomen werd op zijn vergadering, gehouden in Mei 1909: "Dat in de opinie van de raad de bezigheid van brandassurantie ondernomen behoort te worden door de staat, en dat het goevernement genaderd zal worden met het doel dit principe aan te nemen.

De heer Tucker stelde voor: "Dat tot zodanige tijd als wettig gevolg gegeven wordt aan bovengenoemde resolutie, het goevernement gevraagd zal worden bij te dragen, tot het ophouden en handhaven van iedere municipaal brandweer departement, een bedrag pro-rata volgens de waarde van land en gebouwen, die door het goevernement binnen iedere municipaliteit aangehouden wordt."

Dit werd gesekondeerd door de heer A. J. Green.

De heer Hollander wees erop, dat dit principe in Natal was aangenomen.

De motie werd toen aangenomen, terwijl 't laatste gedeelte veranderd werd als volgt: "Zodanige som als betaalbaar zou zijn door hen, indien de goevernements eigendommen onderhevig waren aan de algemene belastingen."

MUNICIPALE PENSIOENSCHEMAS.

In verband met de kwestie van municipale pensioenschemas, stelde de heer Sanders voor, dat de gehele kwestie naar de stadsklerken van Kaapstad, Johannesburg, Maritzburg, Durban, Germiston, Port Elizabeth, Bloemfontein, Kimberley en Krugersdorp verwezen zal worden.

De heer Dunton sekondeerde.

De heer Hollander wees erop, dat er een aanbeveling van het uitvoerend bestuur was in verband met deze zaak die in overweging genomen zou kunnen worden, tezamen met de schemas van Kensington en Durban, door de genoemde stadsklerken, tezamen met de thesaureur der stadskorporatie, de die dag rapport kon uitbrengen.

Dit werd goedgekeurd, waarna het kongres verdaagde tot Dinsdagochtend half-tien.

DINSDAG.

WIJZIGING VAN KONSITUTIE.

Dinsdagochtend hervatte de konferentie zijn zitting. Het rapport van het subkomitee, benoemd om de kwestie van wijziging der konstitutie te overwegen, werd voorgelegd en de aanbevelingen waren als volgt:

(a) Dat in bijvoeging van de officiële afgevaardigden, benoemd door provinciale municipale associaties, ieder lid van een stadsraad of plaatselike raad (die geaffiliëerd is tot de desbetreffende provinciale associatie) bij de nominatie der provinciale associatie tegenwoordig mag zijn en ook toegestaan wordt te spreken; maar het kiezen zal in handen zijn van de officiële afgevaardigden, benoemd door zodanige provinciale associaties. (b) Dat de benoeming van een permanente sekretaris uitgesteld wordt voor twaalf maanden. (c) Dat de naam der associatie voortaan zal zijn "De Verenigde Municipale Associaties van Zuid-Afrika."

Na behandeling van het rapport stelde de heer Hollander voor, gesekondeerd door de heer Tucker, dat het aangenomen zal worden.

Om aan zekere bezwaren tegemoet te komen, werd paragraaf (a) door de hr. Hollander veranderd, zodat het leest na het woord "mag" als volgt "gekozen worden een vertegenwoordiger der Verenigde municipale associaties van Zuid-Afrika en deel kan nemen in de verrichtingen."

Het rapport, zoals geamendeerd, werd aangenomen.

MUNICIPALE BEHOEFTEN EN DE VERKIEZINGEN.

De volgende referentie was van de associatie van municipale korporaties der Kaapkolonie: "Dat de Federale Raad verzocht zal worden zo spoedig mogelik een vergadering te beleggen van vertegenwoordigers van zuidafrikaanse municipaliteiten, zoals aan de hand gedaan door het dokument de Kaapkoloniese municipale associatie voorgelegd door de heer Paul D. Cluver, zodanige vergadering te worden gehouden vóór de aanstaande verkiezingen, zodat er goede aandacht gewijd kan worden aan kandidaten voor parlementaire vertegenwoordiging."

De heer Cluver drong er op aan, dat de een of andere zodanige vergadering nodig was als een voorlopige maatregel voor het indienen van zekere wetgeving, die in de beste belangen van municipaal beheer zou zijn. Hij stelde daarom voor, dat het uitvoerend komitee gevraagd wordt een vergadering van alle municipaliteiten te beleggen gedurende de maand Augustus op een centraal gelegen plaats met het doel te verzekeren, dat er behoorlik acht geslagen werd door parlementaire kandidaten op de behoeften der municipale autoriteiten inzake wetgeving.

Dit werd gesekondeerd door de heer Mackay.

De heer Van Blommestein was van mening, dat de raad ten volle bevoegd was om deze kwestie te behandelen en gaf aan de hand, dat de zaak zal overgelaten worden aan een klein komitee om een cirkulaire op te maken ter voorlegging van de verschillende municipale vertegenwoordigers.

De heer Hollander stelde als een amendement voor: "Dat het uitvoerend bestuur verzocht wordt een opgave op te trekken van direkte en belangrijke municipale benodigdheden, en dat dezelve gezonden zal worden naar iedere municipale associatie, met het verzoek, dat stappen gedaan zullen worden om beloften te verkrijgen van individuele parlementaire kandidaten om wetgeving ter bevelliging van municipale belangen te ondersteunen."

De heer Cluver trok zijn motie terug ten gunste van het amendement.

De heer Green sekondeerde.

Het volgende, voorgesteld door de heer Hofmeyr, werd evenwel eenparig aangenomen: "Dat de raad alle municipaliteiten wenst te wijzen op de belangrijkheid alle kandidaten van het Unie-parlement en Provinciale Raden erop aan te dringen te wijzen op de benodigdheden van municipaliteiten en de belangen van zodanige te ondersteunen en te beschermen."

DE KAMPANJE TEGEN DE TERING.

Er verscheen een deputatie van de associatie ter bestrijding van tering om de kongresleden te wijzen op de behoefte van een verenigde municipale aktie inzake het bestrijden van konsumptie.

Dr. Guillemard wees op het belang van een verenigde aktie aan de zijde van de municipaliteiten ten einde de verspreiding der ziekte tegen te gaan. Wat nodig was, was dat alle bestaande machten, die zij bezitten aangewend mochten, die zij bezitten aangewend dienden te worden. Om de publieke gezondheid te bevorderen was het nodig hotels, kosthuizen, scholen, botermakerijen, slachthuizen, winkels waar voedingstoffen verkocht worden en washuizen te inspekteren.

Dr. Marais bepaalde zich hoofdzakelik bij het edukatoineel gedeelte van de zaak, t.w.: door het geven van populaire lezingen enz.

De heer A. H. Reid behandelde het financiële gedeelte, waarna de heer Hollander de methoden beschreef, die Durban in toepassing had gebracht in verband met deze zaak.

De heer Hofmeyr stelde voor, dat deze raad het Unie-parlement op de noodzakelikheid wijst om een kommissie te benoemen om deze zaak te onderzoeken en rapport uit te brengen.

Dit werd gesekondeerd en eenparig aangenomen.

SPOORWEGFACILITEITEN.

De vergadering verdaagde, ten einde een onderhoud te hebben met de ed. heer J. W. Sauer, minister voor spoorwegen en havens, in verband met spoorwegfaciliteiten aan afgevaardigden, die publiek werk verrichten wanneer zij kongressen, enz., bijwoonden.

De burgemeester (Sir Frederick), en de heren Hollander en Hofmeyr spraken de minister toe, waarop de ed. hr. Sauer antwoordde, dat er gezegd was, dat publieke lichamen, sirkustroepen en balletmeisjes faciliteiten kregen, die de afgevaardigden niet kregen, maar indien er een zeker aantal van hen zich verenigde, zij ook die faciliteiten zouden verkrijgen. Het was niet het karakter dat de beslissende faktor was bij dergelijke spoorwegaangelegenheden, maar het aantal en de spoorweg zou de afgvaardigden zeker niet minder behandelen indien zij konden zorgen voor hetzelfde aantal. Voortgaande zei de heer Sauer, dat hij altijd met publieke lichamen sympathiseerde en hen bijstond zoveel hij kon. Spreker was persoonlik van gevoelen, dat het zeer goed was, dat vertegenwoordigers van plaatselike regering zo veel mogelik hij elkander kwamen en het had hem dikwijls verwonderd, waarom afdelingsraden zulks niet deden. Het zou hem spijten, dat de afgevaardigden niet bij elkaar konden komen als gevolg van weigering van koncessies. Maar de kwestie van koncessies was van zo groot belang, dat, wanneer zij eens begonnen het moeilik zou zijn te weten waar men moest eindigen. Er moest volgens het een of andere principe gehandeld worden en de kwestie was om nit te vinden wat het maksimum goed zou doen met het minimum nadeel. Indien men teleurgesteld was, moest men eraan denken, dat het goevernement de spoorwegen moest drijven volgens bezigheidsprincipen.

De burgemeester bedankte de ed. heer Sauer voor de hoffelikheid, waarmede hij de deputatie ontvangen had.

Nadat er door het kongres nog enige zaken afgehandeld waren, waren, na de gewone moties van dank, de verrichtingen afgelopen.

KENNISGEVINGEN.

De lezers worden omtrent onderstaande kennisgevingen verwezen naar onze advertentiekolommen:—

HET beschermen van zekere vogels binnen de limieten van de municipaliteit Clanwilliam voor een tijdperk van drie jaren.

VERLOREN overdracht van zekere twee stukken grond te Loerisfontein in de afdeling Calvinia.

GEENTE witte en rode hanepoot stokken op Jacques, zijn verkrijgbaar bij J. J. P. Uijs, Harmonie, p.k. Hugenoot.

SPEIGHT & CO., Langestraat 70. Kaapstad, vervaardigen alle soorten ringen, enz.

SCHUTVERKOPING uit het schut te Ockertskraal, distrikt Ladismith, twee muisvale donkie merries, op 20 Augustus, 1910.

EEN album, over katten en katjes, is verkrijgbaar bij de H.A.U.M., Kaapstad, tegen 4s. postvrij.

SIGARETTEN KOMPETITIE.—£600 Weggegeven aan de rokers van "Mignon," "Mast" en "Mecca" sigaretten.—Zie advertentie op bladzijde 2.

BRIEVEBUS.

"Disgusted."—Uw naamloze brief ging natuurlik naar de snippermand.

Ongesteldheid bij Verrichtingen.

HOE VROUWEN LIJDEN.

Mej. C. Sylvester, van 32, Balmoralstraat, Zonnebloem, Kaapstad, zegt:—"Voor meer dan acht jaren—sedert ik hierheen kwam van Port Elizabeth—heb ik zwaar geleden aan pijnen in mijn rug en zijden en tijdelike pijnen. Ik was ook erg geplaagd met hardlijvigheid, indigestie, volkomen verlies van eetlust, en 't leven in 't algemeen had weinig vreugde voor mij. Ik hoorde van uw pillen en kreeg twee bottels. Nadat ik ze voor 'n week gebruikt had, begon ik nieuwe moed te krijgen in 't leven. De hardlijvigheid en slechte spijsvertering zijn geheel weg, mijn eenlust is zeer goed, en ik lijd nu niet meer aan pijnlike ongereldheden. In mijn opinie, kan ik nooit genoeg tot lof van uw Feluna Pillen spreken en de grote verlichting van pijnen die ze mij gegeven hebben."

't Gestel van 'n vrouw is zoveel meer teder dan die van 'n man dat het een speciaal middel nodig heeft om 'n volkomen en gezonde werking te verzekeren. Feluna Pillen voor 't Vrouwelik Geslacht genezen waar alle andere middelen feilen. Waar een vrouw lijdt aan hardlijvigheid, bloedarmoede, tijdelike pijnen, ongeregeldheden, slapeloosheid, kortademigheid, indigestie, opgeblazenheid, duizeligheid, raisselike hoofdpijn, moederschappelike zwakheid, of enige andere ongesteldheid biezonder bij 't geslacht, zijn Feluna Pillen voor 't Vrouwelik Geslacht het beste en veiligste middel. Verkocht door alle Apothekers en Winkeliers of direkt van de Feluna Pillen Co., St. George's Straat 26, Kaapstad (P.K. Bus 731), tegen 3s. 9d. per bottel, of zes bottels voor 1[illegible]; Zegel Belasting ingesloten.

KAMER VAN KOOPHANDEL.

VERDAAGDE VERGADERING.

Maandagmiddag werd de algemene vergadering van de kaapstadse kamer van koophandel, die verleden week verdaagd werd, voortgezet in het oude stadhuis, onder voorzitterschap van de heer J. W. Jagger. Ook waren tegenwoordig de volgende heren: D. S. Pargiter, R. Hermann, L. Woodhead, H. Penny, G. A. Scott, J. Garlick, Rowlands, A. H. Mathew, Russel, G. R. Smith, P. Policansky, Alex. Duncan, N. P. Thesen, S. B. Gomme, J. H. Langford, H. R. Beard, F. Cook, W. J. Wilson, E. S. Steytler en E. A. Lloyd.

SPOORWEG BRIEVEPOSTSTELSEL.

Het komitee van bestier rapporteerde, dat het een brief had ontvangen van de johannesburgse kamer van koophandel, waarin deze kamer gevraagd werd mede te werken in de in werking stelling van een spoorweg brievepoststelsel door de gehele Kaap de Goede Hoop, hetwelk reeds in werking is in de provincies Natal, Oranje Vrijstaat, Transvaal en Portugees Mozambique.

Het komitee beval aan, dat er een deputatie gezonden zal worden naar de minister voor post- en telegraafwezen om te trachten het stelsel in deze provincie in werking te krijgen.

De aanbeveling werd aangenomen.

OCEAAN POSTKANTOREN.

De aandacht werd gevestigd op het bedrag van 2s. 6d., dat in rekening gebracht wordt voor brieven overhandigd aan de postmeester aan boord van de koninklike mailboten, tussen 3 en 3.45 uur n.m., op Woensdagen.

De sekretaris deelde mede, dat er een brief was ontvangen, waarin medegedeeld werd, dat het goevernement niet van plan was de som van 2s. 6d. te verminderen.

Na enige bespreking werd besloten de zaak terug te verwijzen naar het komitee voor bestier, om verdere stappen te doen.

DRAADLOZE TELEGRAFIE.

Er werd een brief gelezen van het postkantoor departement, meldende, dat tenders gevraagd zijn voor het installeren van draadloze telegrafie en dat zodra die ontvangen waren de kamer ervan in kennis zou worden gesteld.

VERKOOP VAN TABAK.

Het bestierskomitee rapporteerde, dat er door de goevernements